

İNSANLIĞIN İLERLEMESİ İÇİN ÇÖZÜM

**L2Q Sorgulama Sistemi
Eksik Olan Eğitim Yoludur**

SEAN GRINYER

**worldeducation.online
q2l.online**

İÇİNDEKİLER

ÇOCUKLARIN L2Q SORGULAMA ARAÇ SETİNE NEDEN İHTİYACI VAR	4-13
--	------

L2Q SİSTEMİ NEDEN EKSİK OLAN EĞİTİM YOLUDUR	14-17
--	-------

L2Q SORGULAMA ARAÇ SETİ

1. KAYNAK VE KÖKEN	18-44
2. KANIT STANDARDI	45-73
3. TEŞVİK VE KAZANÇ	74-99
4. KARAKTER VE TUTARLILIK	100-126
5. SORGULAMA İZNİ	127-153
6. DUYGUSAL ETKİ	154-192
7. ANLATI VE GERÇEKLİK	193-222
8. PSİKOLOJİK ETKİ	223-247
9. AYNI STANDARDI HER YERDE UYGULA	248-272

İNSANLIĞIN İLERLEMESİ	273-299
-----------------------------	---------

GÖREMEDİĞİNİZ ŞEYDEN ÖĞRENEMEZSİNİZ

ÇOCUKLARIN L2Q SORGULAMA ARAÇ SETİNE NEDEN İHTİYACI VAR

ÇOCUKLARIN ZİHİNLERİNİ KORUMAK, ÖĞRENMEYİ İLERLETMEK, HAKİKATİ AYIRT ETMEK VE ALDATMANIN TEKRARINI KIRMAK İÇİN ÇOCUKLARA L2Q SORGULAMA ARAÇ SETİNİ VERMEK

Çocukların zihinleri ve öğrenmeleri, onları neyin şekillendirdiğini tam olarak anlamadan önce dünya ortamı tarafından şekillendirilir.

Çocukların L2Q Sorgulama Araç Setine ihtiyaç duymasının nedeni budur.

L2Q Sorgulama Araç Seti sıradan bir eğitim kaynağı değildir.

Bu, Book of Evidence temelinde geliştirilmiş ve World Education Online aracılığıyla düzenlenmiş, dünya çapında yeni bir yapılandırılmış eğitim yöntemidir; çocuklara gerçek dünya ortamını sorgulamayı öğrenmeleri, hakikati ayırt etmeleri ve bağımsız düşünmeyi geliştirmeleri; üretilmiş yalanların zihinlerini ve öğrenmelerini şekillendirmesini önlemeleri için yapılandırılmış bir yöntem sunar.

L2Q Sorgulama Araç Seti çocuklara ne düşüneceklerini söylemez.

L2Q Sorgulama Araç Seti çocuklara, bilgi, yetişkinler, okullar, sistemler, para, otorite, anlatılar, davranış, psikolojik etki ve kendi varsayımları dâhil olmak üzere kendilerine gösterilenleri aynı standartla sorgulamaları için yapılandırılmış yöntemi verir.

Onlara neyin doğru olduğunu sınılamayı, aldatmayı tanımayı, psikolojik etkiyi anlamayı ve aynı standardı her yerde uygulamayı öğretir.

Bu yalnızca daha fazla bilgi öğrenmekle ilgili değildir.

Bu, üretilmiş yalanlar, tekrarlanan anlatılar, duygusal etki, korku, otorite, sessizlik, bağımlılık ve yanıltma onların dünyaya ilişkin algılarını şekillendirmeden önce çocuklara dünya ortamını sorgulayacak araçları vermekle ilgilidir.

Çocuklara doğru şekilde nasıl sorgulayacakları öğretilmediğinde, zihinleri tekrar edilen, korunan, gizlenen, normalleştirilen ve kendilerine hakikat olarak sunulan şeylere açık bırakılır.

Üretilmiş yalanlar çocukları yalnızca yanıltmaz.

Çocukların çevrelerindeki dünyayı nasıl gördüklerini, öğrendiklerini, düşündüklerini, neye güvendiklerini, nasıl anladıklarını ve ona nasıl karşılık verdiklerini etkiler.

PSİKOLOJİK ETKİ VE ÇOCUKLARIN ZİHİNLERİ

Psikolojik Etki, L2Q Sorgulama Araç Setinin en önemli bölümlerinden biridir.

Psikolojik Etki önemlidir çünkü aldatma, çocuklar onu tanımlayacak araçlara sahip olmadan önce zihin üzerinden işler.

Tekrar edilen, ödüllendirilen, korkulan, gizlenen, normalleştirilen, korunan veya hakikat olarak sunulan şeyler çocukların algısını, öğrenmesini, güvenini, anlayışını ve davranışını şekillendirir.

Çocuklara bilginin, hikâyelerin, sistemlerin, otoritenin, korkunun, baskının, ödülün, cezanın, sessizliğin, tekrarın ve duygusal etkinin zihinlerini nasıl etkilediğini sorgulayacak araçlar verilmelidir.

Çocuklar psikolojik etkiyi sorgulamayı öğrendiklerinde, dünya ortamının insanları içeriden nasıl şekillendirdiğini anlamaya başlarlar.

Bu anlayış onların zihinlerini korur.

Öğrenmeyi ilerletir.

Bağımsız düşünmeyi geliştirir.

Çocuklara hakikati ayırt etme yeteneği verir.

Üretilmiş yalanlar kabul edilmek, tekrarlanmak ve miras alınmak yerine sorgulandığı, sınandığı ve açığa çıkarıldığı için aldatmayı çocukların zihinleri üzerinden bir kontrol yolu olmaktan çıkarır.

ZİHİNSEL İYİ OLUŞ VE ALDATMANIN ORTADAN KALDIRILMASI

Aldatma yalnızca hakikati gizlemez.

Çocukların nasıl hissettiğini, düşündüğünü, güvendiğini, öğrendiğini ve dünyayı nasıl gördüğünü etkiler. Çocuklar üretilmiş yalanlar, tekrarlanan anlatılar, korku, sessizlik, duygusal etki, baskı, otorite ve yanıltmayla çevrelendiğinde, dünya gerçekte olması gerekenden daha karanlık, daha kafa karıştırıcı, daha tehditkâr ve daha umutsuz gösterilir.

Bu, çocukların zihinlerini etkiler.

Öğrenmelerini etkiler.

Dünyayı anlama konusundaki güvenlerini etkiler.

Doğru olana güvenme yeteneklerini etkiler.

L2Q Sorgulama Araç Setinin, çocukların zihinlerini korumanın, öğrenmeyi güçlendirmenin ve eğitim yoluyla zihinsel iyi oluşu geliştirmenin merkezinde olmasının nedeni budur.

Çocuklara doğru şekilde sorgulama araçları verildiğinde, aldatma onların algısı üzerindeki hâkimiyetini kaybetmeye başlar.

Üretilmiş yalanlar içselleştirilmek yerine sorgulanır.

Korkuya dayalı anlatılar tekrarlanmak yerine sınıanır.

Otorite körü körüne kabul edilmek yerine incelenir.

Duygusal etki, düşüncelerini kontrol etmek yerine tanınır.

Sessizlik, gizli zararın devam etmesine izin vermek yerine sorgulanır.

Çocuklar, nasıl anlayacaklarının öğretilmediği bir dünyanın içinde yalnız bırakılmaz.

Zihinlerini neyin şekillendirdiğini sorgulamaları için onlara yapılandırılmış bir yöntem verilir.

Hakikati üretilmiş yalanlardan ayırmaları için onlara bir yol verilir.

Yalnızca aldatma, korku, anlatılar, sessizlik ve psikolojik etki yoluyla oluşturulmuş daha karanlık versiyonu görmek yerine dünyayı daha açık biçimde görmeleri için onlara bir yol verilir.

Aldatma çocukların anlayışından çıkarıldığında, dünyanın umutsuz, kafa karıştırıcı veya karanlık görünmesi gerekmez.

Çocuklar sorunların davranışlar, sistemler, teşvikler, sessizlik, anlatılar ve L2Q yapılandırılmış kanıta dayalı sorgulama yolunun yokluğu aracılığıyla oluşturulduğunu, tekrarlandığını, korunduğunu ve sürdürüldüğünü görmeye başlar.

Bu, dünyanın onların sorguladığı, anladığı, öğrendiği ve geliştirilmesine yardımcı olduğu bir şey hâline gelmesi demektir.

Bu, zihinsel iyi oluşu güçlendirir; çünkü çocuklar artık yalnızca dünyanın ağırlığını içlerine çekmiyordu.

Onu nasıl anlayacaklarını öğreniyorlar.

Onu nasıl sorgulayacaklarını öğreniyorlar.

Neyin doğru olduğunu nasıl göreceklerini öğreniyorlar.

Bağımsız düşünmeyi nasıl geliştireceklerini öğreniyorlar.

Çocuklara L2Q Sorgulama Araç Setini vermek, aldatmayı dünya algılarından çıkaracak yöntemi onlara vererek zihinlerini korur.

Aldatma çocukların zihinlerinden geçen yolunu kaybettiğinde, korku, kafa karışıklığı, sahte karanlık ve tekrarlanan anlatılar çocukların gerçekliği nasıl gördüğünü şekillendirme gücünü kaybeder.

SESSİZLİĞİ, PARAYI VE ALDATMAYI KORUYAN MEKANİZMAYI SORGULAMAK

Çocukların L2Q Sorgulama Araç Setine ihtiyaç duymasının bir diğer nedeni de aldatmanın sessizlik tarafından korunmasıdır.

Sessizlik boş değildir.

Sessizlik, sorgulanmayan şeyi korur.

Sessizlik, insanların söylemekten korktuğu şeyi korur.

Sessizlik, sistemlerin açığa çıkmasını istemediği şeyi korur.

Sessizlik; paranın, bağımlılığın, istihdamın, konumun, itibarın, otoritenin ve korkunun gizli tuttuğu şeyi korur.

Bu önemlidir çünkü çocuklar sessizliğin zaten işlediği bir dünyanın içinde eğitim görür.

Onlara, kendileri de eğitim gördükleri sistemin içinde bilgi öğretmek, aktarmak, tekrarlamak ve değerlendirmekle görevli olacak şekilde öğretilmiş, eğitilmiş, ücretlendirilmiş ve bir sisteme yerleştirilmiş yetişkinler tarafından eğitim verilir.

Bu, öğretmenlerin kötü insanlar olduğu anlamına gelmez.

Bu, eğitimin kendisinin, L2Q'nun çocuklara sorgulamayı öğrettiği aynı dünya ortamının içinde yer aldığı anlamına gelir.

Mevcut eğitim, çocuklara sessizliğin arkasındaki mekanizmayı doğru şekilde sorgulamayı öğretmez.

Çocuklara paranın neyi koruduğunu, bağımlılığın neyi kontrol ettiğini, istihdamın neyi gerektirdiğini, otoritenin neyi engellediğini, itibarın neyi gizlediğini, korkunun neyi susturduğunu, teşviklerin neyi şekillendirdiğini ve sistemlerin neyin sürmesine izin verdiğini sormayı doğru şekilde öğretmez.

Çocuklara sessizliği sorgulamaları öğretilmediğinde, dünyayı kendilerine gösterildiği şekliyle kabul etmeyi öğrenirler.

Tekrar edileni öğrenirler, ama gizlenenini değil.

Onaylananı öğrenirler, ama korunanı değil.

Öğretileni öğrenirler, ama kaçınılanı değil.

Üretilmiş yalanları, aldatmayı, korkuyu, bağımlılığı ve tekrarlanan kalıpları yerinde tutan mekanizmayı anlamadan dünya ortamının içinde işlev görmeyi öğrenirler.

L2Q Sorgulama Araç Seti çocuklara bu mekanizmayı sorgulama yöntemini verir.

Onlara şunları sormayı öğretir:

Ne söylenmiyor?

Neden söylenmiyor?

Sessizlikten kim fayda sağlıyor?

Para neyi koruyor?

Bağımlılık neyi kontrol ediyor?

Korku neyi engelliyor?

Otorite insanların neyi sorgulamasını engelliyor?

İnsanlar sessiz kaldığı için hangi tekrarlanan kalıp sürüyor?

Sessizliği sorgulamanın, çocukların zihinlerini korumak ve öğrenmelerini ilerletmek için temel olmasının nedeni budur.

Çocuklar sessizliği sorgulamayı öğrendiklerinde, eğitimin, sistemlerin, otoritenin, anlatıların, paranın ve tekrarlanan davranışın yüzeyinin arkasında gizlenenleri görmeye başlarlar.

Sessizliğin neyi koruduğunu gördüklerinde, aldatmanın arkasındaki mekanizmayı anlamaya başlarlar.

Aldatmanın arkasındaki mekanizmayı anladıklarında, bağımsız düşünme gelişir.

Bağımsız düşünme geliştiğinde, üretilmiş yalanlar çocukların zihinlerinden geçen yollarını kaybeder.

L2Q Sorgulama Araç Setinin çocuklara aldatmayı dünya algılarından çıkarma yöntemini vermesi bu şekilde gerçekleşir.

Onlara gösterileni, gizleneni, korunanı, tekrarlanana, ücret ödeneni, korkulanı, susturulana ve hakikat olarak sunulanı sorgulama yeteneği verir.

Bu, eğitimin geliştirilmesi açısından temel önemlidir; çünkü eğitim, çocuklara çevrelerindeki dünya ortamını şekillendiren sessizliği, parayı, bağımlılığı, teşvikleri ve otoriteyi sorgulamayı öğretmeden bilgiyi tekrar etmeyi öğrettiği sürece gelişemez.

BUNUN Q2L VE YOUNG QUESTIONERS İÇİN NEDEN TEMEL OLDUĞU

Bu, Q2L ve Young Questioners için temel önemlidir.

Çocuklara ebeveynler, öğretmenler, bakım verenler, okullar, eğitim ortamları ve sorumlu yetişkinler aracılığıyla güvenli biçimde ulaşılır; böylece aynı dünya onları onu tekrar etmeye doğru şekillendirmeden önce doğru şekilde sorgulama, gerçek dünya ortamından öğrenme ve bağımsız düşünmeyi geliştirme araçları verilir.

Buradaki amaç, çocuklara ne düşüneceklerini söylemek değildir.

Amaç, çocuklara sorgulamaları, görmeleri, anlamaları, hakikati ayırt etmeleri, zihinlerini korumaları, öğrenmeyi ilerletmeleri ve gerçek dünya ortamından öğrenmeleri için L2Q yöntemini vermektir.

Çocuklar yalnızca yetişkinlerden öğrenmez.

Çocuklar diğer çocuklardan öğrenir.

Birbirlerini gözlemlerler.

Birbirlerini etkilerler.

Fikirleri, davranışları, alışkanlıkları, ilgi alanlarını, anlayışı ve düşünme biçimlerini paylaşırlar.

Çocuklarda sorgulama geliştiğinde, çocuktan çocuğa yayılır.

Çocuklarda anlayış geliştiğinde, çocuktan çocuğa yayılır.

Çocuklarda bağımsız düşünme geliştiğinde, çocuktan çocuğa yayılır.

Sorgulamayı öğrenen çocuklar, diğer çocukların sorgulamayı öğrenmesine yardımcı olur.

Anlamayı öğrenen çocuklar, diğer çocukların anlamayı öğrenmesine yardımcı olur.

Bağımsız düşünmeyi geliştiren çocuklar, diğer çocukların bağımsız düşünmeyi geliştirmesine yardımcı olur.

Bu nedenle değişimin başlıca yolu çocuklardır.

Etki tek bir çocukla sınırlı kalmaz.

Çocuk grupları, sınıflar, okullar, topluluklar ve gelecek nesiller boyunca ilerler.

Çocuklar sorgulamayı öğrendiklerinde, görmeye başlarlar.

Görmeye başladıklarında, anlamaya başlarlar.

Anlayış geliştiğinde, bağımsız düşünme gelişir.

Bağımsız düşünme geliştiğinde, aldatma yolunu kaybeder.

Aldatma yolunu kaybettiğinde, aldatmadan doğan zarar da insanlar, eğitim, sistemler ve toplum içindeki yolunu kaybeder.

Çocuklara doğru şekilde sorgulama yeteneği vermenin eğitimin yapması gereken en önemli şeylerden biri olmasının nedeni budur.

Çocukların zihinlerini korur.

Öğrenmeyi güçlendirir.

Bağımsız düşünmeyi geliştirir.

Gelecek nesle hakikati ayırt etme yeteneği vererek aldatmayı dünyadan çıkarır.

Çocukların doğru şekilde sorgulamak için araçlara ihtiyacı vardır.

Öğrenme bu şekilde ilerler.

Bağımsız düşünme bu şekilde gelişir.

Aldatma yolunu bu şekilde kaybeder.

Dünya gelişsin diye eğitim bu şekilde gelişir.

Hakikate dayalı bir dünya, çocuklara doğru şekilde sorgulama araçları verildiğinde başlar.

L2Q YAPILANDIRILMIŞ KANITA DAYALI SORGULAMA SİSTEMİ NEDEN EKSİK EĞİTİM YOLUDUR

L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sistemi, nereden geldiği nedeniyle farklıdır.

Book of Evidence temelinde geliştirilmiştir.

Book of Evidence, dünya ortamının kendisi aracılığıyla gösterilen 30 yılı aşkın zaman damgalı birinci elden deneyimi, kanıtı, kamusal kaydı, meydan okumayı ve tekrarlanan kalıpları belgeledi.

Kanıt arttıkça, bir çelişki giderek daha görünür hâle geldi.

Sorgulama vardı.

Yine de tekrar devam etti.

Aynı yanıltma devam etti.

Aynı sessizlik devam etti.

Aynı bağımlılık devam etti.

Aynı çelişkiler devam etti.

Aynı tekrarlanan kalıplar devam etti.

Book of Evidence bir sorgulama eksikliğini açığa çıkarmadı.

Sorgulama zaten var olduğu hâlde aynı dünyanın tekrar etmeye devam ettiğini açığa çıkardı.

Bu çelişki, L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sisteminin merkezinde yer alır.

Sorgulama zaten varsa, aynı kalıplar neden devam etti?

Book of Evidence aynı çelişkiyi tekrar tekrar açığa çıkardı.

Sorgulama vardı.

Yine de tekrar devam etti.

Bu, sorunun sorgulamanın yokluğu olmadığını gösterdi.

Sorun, dünya ortamının kendisini nasıl sorgulayacağını öğrenmek için yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolunun yokluğuydu.

İnsanlar soru sorabilir ve yine de çevrelerindeki dünyayı tekrar edebilir.

İnsanlar soru sorabilir ve yine de tekrarı üretmekten sorumlu aynı dünya ortamı tarafından şekillendirilmeye devam edebilir.

İnsanlar soru sorabilir ve yine de tekrarlanan kalıpları miras alabilir, kabul edebilir, savunabilir ve sürdürebilir.

Dolayısıyla sorgulamanın varlığı, insanlara nasıl sorgulayacaklarının öğretildiğinin kanıtı değildir.

Sorgulamanın varlığı, insanlara tekrarı neyin ürettiğini nasıl anlayacaklarının öğretildiğinin kanıtı değildir.

Eksik bileşen daha fazla bilgi değildi.

Bilgi zaten vardı.

Eksik bileşen daha fazla sorgulama değildi.

Sorgulama zaten vardı.

Eksik bileşen, dünya ortamının kendisini nasıl sorgulayacağını öğrenmek için yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolu.

Sorgulama zaten var olmasına rağmen tekrar tekrar devam eden şeyi incelemek için yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolu.

Tekrarı üretmekten sorumlu mekanizmaları incelemek için yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolu.

Bu eksik yol, L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sistemi oldu.

L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sistemi, Book of Evidence aracılığıyla oluşturulan kanıt temelinden geliştirildi.

Bu sistem, Book of Evidence'in, sorgulama zaten var olduğu hâlde süren tekrarlanan kalıpları açığa çıkarması nedeniyle geliştirildi.

Bu sistem, Book of Evidence'in eksik eğitim yolunu açığa çıkarması nedeniyle geliştirildi.

Bu sistem, Book of Evidence'in sorgulama ile sorgulamayı öğrenmenin aynı şey olmadığını göstermesi nedeniyle geliştirildi.

L2Q, sorgulama zaten var olmasına rağmen tekrar tekrar devam eden şeyi incelemek için geliştirildi.

L2Q, yalnızca tekrarın ürettiği sonuçları incelemek yerine, tekrarı üretmekten sorumlu mekanizmaları incelemek için geliştirildi.

L2Q, yalnızca dünya ortamının içinde faaliyet göstermek yerine onu incelemek için geliştirildi.

L2Q, insanların yalnızca dünya ortamının içinde işlev görmesine değil, onu anlamasına yardımcı olmak için geliştirildi.

L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sisteminin farklı olmasının nedeni budur.

L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sisteminin eksik eğitim yolunu temsil etmesinin nedeni budur.

Sorgulamanın kaynağı ve kökeni önemlidir.

L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sisteminin kaynağı ve kökeni önemlidir.

L2Q Yapılandırılmış Kanıta Dayalı Sorgulama Sistemi, Book of Evidence aracılığıyla oluşturulan kanıt temelinden doğmuştur.

Sistemin nereden geldiğini anlamak, neden farklı olduğunu anlamanın ilk adımıdır.

İlk bölümün Kaynak ve Köken ile başlamasının nedeni budur.

BÖLÜM 1 - KAYNAK VE KÖKEN

KAYNAK VE KÖKEN GERÇEKTE NEDİR

Kaynak ve Köken, Sorgulamayı Öğren (L2Q) Sorgulama Araç Setinin temelidir; çünkü her şey bilginin nereden geldiği ve onu neyin şekillendirdiğiyle başlar.

İnsanlar sürekli olarak bilgiyle çevrilidir, ancak onu nasıl doğru şekilde inceleyecekleri veya kendilerini çevreleyen dünya ortamından nasıl öğrenecekleri kendilerine öğretilmez.

İnsanlara bilgi gösterilir.

İnsanlara bilgi söylenir.

İnsanlara bilgi öğretilir.

İnsanlardan bilgiyi ezberlemeleri beklenir.

İnsanlardan bilgiyi tekrar etmeleri beklenir.

İnsanlardan bilgiyi uygulamaları beklenir.

İnsanlardan bilgiyi savunmaları beklenir.

Ancak insanlara kendilerine gösterileni nasıl sorgulayacakları, görecekleri, anlayacakları ve ondan nasıl öğrenecekleri öğretilmez.

İnsanlar şu anda var olan en büyük öğrenme ortamının içinde yaşamaktadır, ancak ondan nasıl öğrenecekleri kendilerine doğru şekilde öğretilmemiştir.

İnsanlar, doğru şekilde nasıl anlayacaklarının öğretilmediği bir dünyanın içinde işlev görmeye bırakılmıştır.

Dünya ortamının zihinlerini, inançlarını, duygularını, güvenlerini, davranışlarını, algılarını ve anlayışlarını nasıl şekillendirdiği, yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolu aracılığıyla kendilerine öğretilmez.

Paranın, bağımlılığın, otoritenin, sessizliğin, anlatıların, tekrarın, korkunun, teşviklerin, erişimin, statünün ve üretilmiş yalanların insanlığı nasıl etkilediği kendilerine öğretilmez.

Dünya ortamının kendisi bir öğrenme ortamıdır.

İnsanlığa sürekli olarak öğrenme fırsatları sunar.

İnsanlar çoğu zaman, var olan en büyük öğrenme ortamının içinde zaten dururken kendilerine bir şey öğretilmesini bekler.

Dolayısıyla dünya ortamı, insanlar bunu fark etsin ya da etmesin, onları her gün eğitmektedir.

Sorun, birçok insana bu dersleri nasıl göreceğinin öğretilmemiş olmasıdır.

Onlara şunları nasıl soracakları öğretilmemiştir:

Düşüncemi ne şekillendiriyor?

İnançlarımı ne şekillendiriyor?

Duygularımı ne şekillendiriyor?

Güvenimi ne şekillendiriyor?

Davranışımı ne şekillendiriyor?

Algıyı ne şekillendiriyor?

Anlayışımı ne şekillendiriyor?

Çevremdeki dünyayı ne şekillendiriyor?

Bu sorular olmadan insanlar, şekillendirildiklerini fark etmeden tüm yaşamlarını şekillendirilerek geçirebilir.

İnsanlar çoğu zaman altında ne olduğunu anlamadan dünyanın yüzeyini miras alır.

Sistemleri görebilirler.

Kuralları görebilirler.

Otoriteyi görebilirler.

Parayı görebilirler.

Eğitimi görebilirler.

Tekrarlanan sorunları görebilirler.

Ancak bunları neyin oluşturduğunu, koruduğunu, şekillendirdiğini veya devam etmelerine izin verdiğini mutlaka anlamazlar.

İnsanların göremedikleri şeyden öğrenememesinin nedeni budur.

Görmek yalnızca bakmak demek değildir.

Görmek, yüzeysel açıklamaların ötesine geçecek kadar derin sorgulama ve dünya ortamını şekillendiren mekanizmaları tanımaya başlama sürecidir.

Görmek anlayış yaratır.

Anlayış öğrenme yaratır.

Öğrenme bağımsız düşünmeyi yaratır.

Bu nedenle Kaynak ve Köken yalnızca bilginin nereden geldiğini belirlemekle ilgili değildir.

Bu, bilginin kendisini neyin şekillendirdiğini görebilecek kadar derin sorgulamayı öğrenmekle ilgilidir.

İnsanlar şunları sormayı öğrenmelidir:

Bunu kim oluşturdu?

Nereden geldi?

Neden oluşturuldu?

Bundan kim fayda sağlıyor?

Hangi teşvikler var?

Onu ne etkiliyor?

Onu ne koruyor?

Ne gizleniyor?

Ne tekrar ediliyor?

İlgili insanları ne şekillendiriyor?

Onu hangi dünya ortamı üretti?

Bu sorular önemlidir çünkü insanlar yalnızca bilgiyi miras almaz.

Davranışları miras alırlar.

Sistemleri miras alırlar.

Anlatıları miras alırlar.

Bağımlılığı miras alırlar.

Sessizliği miras alırlar.

Otoriteyi miras alırlar.

Tekrarlanan kalıpları miras alırlar.

Üretilmiş yalanları da miras alırlar.

Üretilmiş yalanlar yalnızca tek tek yanlış bilgi parçaları olarak var olmaz.

Üretilmiş yalanlar dünya ortamının kendisine yerleşir.

Normalleştirilirler.

Korunurlar.

Tekrarlanırlar.

Savunulurlar.

Sonunda hakikat olarak kabul edilirler.

İnsanlar daha sonra, ilk başta oluşturulduklarını hiç fark etmeden bu üretilmiş yalanları miras alır.

İnsanlara, dünya ortamını yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolu aracılığıyla nasıl anlayacakları öğretilmeden onun içinde nasıl işlev görecekları öğretilir.

İnsanlar doğru şekilde anlamadıkları bir dünyanın içinde işlev görmekte son derece iyi hâle gelebilir.

İşlev görmek, insanların sistemlerin içinde hayatta kalmasını sağlar.

Anlamak, insanların sistemlerden öğrenmesini sağlar.

Eğitim insanlara yalnızca dünya ortamının içinde işlev görmeyi öğretirse, aynı dünya ortamının yeniden üretilmesine yardımcı olur.

İnsanlar daha sonra dünya ortamından öğrenenler olmak yerine dünya ortamının ürünleri hâline gelir.

İnsanlık, insanlığın kendisinin sürekli yeniden yarattığı bir dünya ortamının içinde yaşamaktadır.

Dünya ortamı yetişkinleri şekillendirir.

Yetişkinler öğretmenleri şekillendirir.

Öğretmenler çocukları şekillendirir.

Çocuklar yetişkin olur.

Yetişkinler daha sonra aynı dünya ortamını yeniden yaratır.

İnsanlar onu yapılandırılmış kanıta dayalı bir sorgulama yolu aracılığıyla nasıl sorgulayacaklarını öğrenmedikçe bu döngü süresiz olarak devam edecektir.

İnsanlar ayrıca kendi zihinlerinin dünya ortamından öğrenmek için en önemli araçları olduğunu anlamalıdır.

Hiçbir unvan, otorite, sistem, kurum, kaynak veya birey başka bir kişi için bağımsız biçimde anlayış oluşturmaz.

Anlayış bireyin kendi zihni tarafından geliştirilmelidir.

Sorgulama anlayışı geliştirir.

Anlayış öğrenmeyi geliştirir.

Öğrenme bağımsız düşünmeyi geliştirir.

Bu nedenle insanlar sonuçları durmadan tekrar etmek yerine nedenlerden öğrenmelidir.

Yalnızca dünyaya uyum sağlamak yerine dünyayı neyin şekillendirdiğini öğrenmelidirler.

Kaynak ve Kökenin Sorgulamayı Öğren (L2Q) Sorgulama Araç Setinin başında yer almasının nedeni budur.

Kaynak ve Köken zayıfsa, diğer bütün bölümler de onunla birlikte zayıflar.

Kanıt Standardı zayıflar.

Teşvik ve Kazanç zayıflar.

Karakter ve Tutarlılık zayıflar.

Sorgulama İzni zayıflar.

Duygusal Etki zayıflar.

Anlatıya Karşı Gerçeklik zayıflar.

Psikolojik Etki zayıflar.

Aynı Standardı Her Yerde Uygula zayıflar.

Bu nedenle Kaynak ve Köken tüm çerçevenin temelidir.

İnsanların dünyanın kendisinden öğrenmeye başlamasını sağlayan başlangıç noktasıdır.

İlerleme şöyledir:

Sorgula.

Gör.

Anla.

Öğren.

Bağımsız düşünmeyi geliştir.

İnsanlar doğru şekilde anlamadıkları bir dünyayı tekrar etmeyi bu şekilde bırakır.

İnsanlar yalnızca dünya ortamının ürünleri olmak yerine dünya ortamından öğrenmeye bu şekilde başlar.

Kaynak ve Kökenin Sorgulamayı Öğren (L2Q) Sorgulama Araç Setinin ilk bölümü olmasının nedeni de budur.

ALGI

İnsanlar, dünya ortamının kendilerini şekillendirdiğini fark etmeden önce onun tarafından şekillendirilir.

Tekrarlanan kalıpların dünya genelinde devam etmesinin en büyük nedenlerinden biri, insanların çoğu zaman tekrar tekrar gördükleri şeye inanmasıdır.

İnsanlar tekrarı hakikat sanabilir.

İnsanlar aşinalığı kanıt sanabilir.

İnsanlar popülerliği güvenilirlik sanabilir.

İnsanlar otoriteyi doğruluk sanabilir.

İnsanlar görünürlüğü önem sanabilir.

İnsanlar özgüveni uzmanlık sanabilir.

İnsanlar statüyü anlayış sanabilir.

Birçok insan algısının sürekli olarak şekillendirildiğini fark etmez.

İnsanlara inançlarının nasıl oluştuğu, yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolu aracılığıyla öğretilmez.

Onlara neye inanacakları öğretilir.

Ona nasıl inanmaya başladıkları öğretilmez.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Buna nasıl inanmaya başladım?

Bu inancı bana kim tanıttı?

Buna ne kadar zamandır inanıyorum?

Buna ne sıklıkla maruz kaldım?

Bunu tekrar tekrar ne pekiştirdi?

Bunu bağımsız olarak inceledim mi?

Yoksa onu miras mı aldım?

Mevcut eğitim onlara bunu nasıl sorgulayacaklarını öğrenmeleri için yapılandırılmış kanıta dayalı yolu öğretmezken çocuklar da dünya ortamı tarafından şekillendirilir.

Çocuklar yetişkinleri gözlemler.

Çocuklar davranışı gözlemler.

Çocuklar sistemleri gözlemler.

Çocuklar otoriteyi gözlemler.

Çocuklar parayı gözlemler.

Çocuklar bağımlılığı gözlemler.

Çocuklar anlatıları gözlemler.

Çocuklar tekrarı gözlemler.

Çocuklar sessizliği gözlemler.

Çocuklar neyin ödüllendirildiğini gözlemler.

Çocuklar neyin caydırıldığını gözlemler.

Dolayısıyla mevcut eğitim çocuklara onu nasıl sorgulayacaklarını öğrenmeleri için yapılandırılmış kanıta dayalı yolu sağlamazken dünya ortamı çocuklara öğretmeye başlar.

Yetişkinler de bunu fark etsin ya da etmesin, dünya ortamı tarafından sürekli eğitilmektedir.

Eğitim çocuklara ve yetişkinlere gerçek dünya ortamını nasıl sorgulayacaklarını öğretmezse, onlar da farkında olmadan kendilerinden önceki insanları şekillendiren aynı tekrar döngülerine girer.

İnsanlar basit anlatıların içinde de sıkışabilir.

İnsanlar kendilerine gösterilenden öğrenmek yerine taraf seçmeye teşvik edilebilir.

İnsanlar dünya ortamını şekillendiren mekanizmaları anlamak yerine kahramanlar ve kötü kişiler üzerinden düşünmeye teşvik edilebilir.

İnsanlar bir şeyi ne kadar tekrar tekrar görürse, o şey o kadar normal hâle gelebilir.

Ne kadar normal hâle gelirse, sorgulanma ihtimali o kadar azalır.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Algıyı ne şekillendiriyor?

Güvenimi ne şekillendiriyor?

Anlayışımı ne şekillendiriyor?

İnançlarımı ne şekillendiriyor?

Dünyayı açık biçimde görüyor muyum?

Yoksa yalnızca bana tekrar tekrar sunulan şeyi mi görüyorum?

Kaynak ve Köken, insanları algının ötesine ve anlayışa doğru taşımak için vardır.

ERİŞİM, STATÜ VE BİLGİ ORTAMLARI

İnsanlar çoğu zaman en geniş erişime sahip bilginin en önemli bilgi olması gerektiğini varsayar.

Bu sorgulanmalıdır.

Birçok insan farkında olmadan en büyük sesleri, en büyük kitleleri, en büyük platformları ve en yüksek statüyü takip eder.

İnsanlar çoğu zaman meraklarını başkalarına devreder.

Birçok insan, ilgi duymadan önce otorite sahibi birinin kendilerine neyin önemli olduğunu söylemesini bekler.

Birçok insan bir şeyi araştırmadan önce popülerlik bekler.

Birçok insan kendine öğrenme izni vermeden önce statü bekler.

Birçok insan neyin ilgilerini hak ettiğine başka birinin karar vermesini bekler.

Bu, insanların neyin önemli sayılacağına kendi zihinleri yerine erişim ve statü sistemlerinin karar vermesine izin verebileceği anlamına gelir.

İnsanlar farkında olmadan etkin öğrenenler yerine edilgen öğrenenler hâline gelebilir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu kaynağa neden bu kadar geniş erişim sağlanıyor?

Bu bilginin dağıtıldığı ortamı kim kontrol ediyor?

Neyin öne çıkarılacağına kim karar veriyor?

Neyin tekrar edileceğine kim karar veriyor?

Neyin gizleneceğine kim karar veriyor?

Neyin kaldırılacağına kim karar veriyor?

Neyin görünürlük kazanacağına kim karar veriyor?

Neyin görünürlüğünü kaybedeceğine kim karar veriyor?

İnsanlar ayrıca erişimin kendisinin algılanan hakikati üretmeye başlayabileceğini anlamalıdır.

Bir şey ne kadar çok görülürse, o kadar tanıdık hâle gelir.

Ne kadar tanıdık hâle gelirse, o kadar kabul edilebilir hâle gelebilir.

Ne kadar kabul edilirse, doğru görünmeye o kadar başlayabilir.

Görünürlüğün kendisinin sorgulanması gerektiğinin nedeni budur.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu kaynağı kanıt nedeniyle mi takip ediyorum?

Yoksa bu kaynağı erişimi nedeniyle mi takip ediyorum?

Bu kaynağı anlayış nedeniyle mi takip ediyorum?

Yoksa bu kaynağı statüsü nedeniyle mi takip ediyorum?

Erişim sağlanmadığı için bilgiyi görmezden mi geliyorum?

Başka birinin bana bunun önemli olduğunu söylemesini mi bekliyorum?

Neyin araştırılmayı hak ettiğine başka birinin karar vermesine mi izin veriyorum?

İnsanlar öğrenmek için izin beklemeyi bırakmalıdır.

İnsanlar edilgen öğrenenler yerine etkin öğrenenler hâline gelmelidir.

Kendi zihinleri öğrenmek için en önemli araçları hâline gelmelidir.

PARA, BAĞIMLILIK VE SİSTEMLER

Para, dünya ortamı genelinde davranışı şekillendiren en büyük mekanizmalardan biridir.

Bu nedenle insanlar bilgiyi çevreleyen mekanizmaları sorgulamayı öğrenmelidir.

Para bağımlılık yaratabilir.

Bağımlılık davranışı şekillendirebilir.

Davranış neyin söylendiğini şekillendirebilir.

Davranış neyin tekrar edildiğini şekillendirebilir.

Davranış neyin korunduğunu şekillendirebilir.

Davranış neyin gizlendiğini şekillendirebilir.

Davranış neyin sorgulandığını şekillendirebilir.

Davranış neyin devam etmesine izin verildiğini şekillendirebilir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu kaynak para yolunu oluşturuyor mu?

Bu kaynak para yolunu kontrol ediyor mu?

Bu kaynak para yolunu finanse ediyor mu?

Bu kaynak para yolunu etkiliyor mu?

Bu kaynak insanların bağımlı olduğu sistemleri oluşturuyor veya etkiliyor mu?

İnsanlar bu sistemlere bağımlı mı?

Bağımlılık davranışı etkiliyor mu?

Bağımlılık sorgulamayı etkiliyor mu?

Bağımlılık sessizliğı etkiliyor mu?

Bağımlılık insanların neyi sorgulamaya istekli olduğunu etkiliyor mu?

Bu, bireyleri suçlamakla ilgili değıldir.

Bu, davranışı şekillendiren mekanizmaları anlamakla ilgilidir.

KAYNAK OLARAK ÖĞRETMENLER

Öğretmenler çocuklar için bilgi kaynağı hâline gelir.

Bu, öğretmenlerin de nasıl sorgulayacaklarını öğrenmeleri gerektiğı anlamına gelir. Birçok öğretmen, çocukların girmekte olduğu aynı eğitim sistemlerinden geçmiştir.

Onlara bilgi öğretilmiştir.

Bilgiyi aktarmak üzere eğitilmişlerdir.

Bilgi üzerinden değerlendirilmişlerdir.

Daha sonra bilgiyi gelecek nesle aktardıkları rollere yerleştirilmişlerdir.

Bu, öğretmenleri suçlamakla ilgili değildir.

Bu, onları şekillendiren ortamı anlamakla ilgilidir.

Öğretmenler aynı dünya ortamının içindeki katılımcılardır.

Onlar da bilgiyi miras almıştır.

Onlar da dünya ortamından nasıl öğrenileceği kendilerine öğretilmemiş insanlardan öğrenmiştir.

İnsanlara sistemlerin içinde nasıl işlev görecekleri, onları nasıl anlayacakları öğretilmeden öğretilir.

İnsanlar doğru şekilde anlamadıkları sistemlerin içinde işlev görmekte son derece iyi hâle gelebilir.

Öğretmenlerin kendileri de çoğu zaman aynı yoldan geçmiştir.

Tekrarın nesiller boyunca devam edebilmesinin nedenlerinden biri budur.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Öğretmene kim öğretti?

Öğretmeni kim eğitti?

Öğretmeni hangi sistemler şekillendirdi?

Öğretmene gerçek dünya ortamı öğretildi mi?

Öğretmene paranın, bağımlılığın, otoritenin, sessizliğin, anlatıların, tekrarın, erişimin ve statünün insanlığı nasıl şekillendirdiği öğretildi mi?

Yoksa öğretmene mevcut bir sistemin içinde nasıl işlev göreceği mi öğretildi?

Bu nedenle öğretmenler sorgulamanın, görmenin, anlamamanın, öğrenmenin ve bağımsız düşünmenin kolaylaştırıcıları hâline gelmelidir.

YALANLARDAN ÖĞRENMEK

İnsanlar çoğu zaman yalanların yalnızca aldatmak için var olduğunu düşünür.

Kaynak ve Köken insanlara bunun ötesine geçmeyi öğretir.

Zihinler onları sorgulamaya hazır olduğunda yalanlar eğitim araçlarına dönüşebilir.

Yalanlar davranışı açığa çıkarır.

Yalanlar bağımlılığı açığa çıkarır.

Yalanlar teşvikleri açığa çıkarır.

Yalanlar anlatıları açığa çıkarır.

Yalanlar sessizliği açığa çıkarır.

Yalanlar tekrarlanan kalıpları açığa çıkarır.

Yalanlar, insanlara yalanların açığa çıkardığı şeyi nasıl sorgulayacakları öğretilmediğinde ne olduğunu açığa çıkarır.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu yalan neyi açığa çıkarıyor?

Bu yalanın devam etmesine hangi mekanizma izin verdi?

Bu yalandan kim fayda sağladı?

Bu yalanı kim korudu?

Bu yalanı kim tekrarladı?

Bu yalan hangi tekrarlanan kalıbı açığa çıkarıyor?

İnsanlık bu yalandan ne öğrenebilir?

Amaç insanlara yalanlardan nefret etmeyi öğretmek değildir.

Amaç insanlara onlardan öğrenmeyi öğretmektir.

GÖSTERİLENDEN ÖĞRENMEK

Birçok insan kendilerine gösterilenden öğrenmek yerine ona tepki verir.

Tepki çoğu zaman ilerlemeyi durdurur.

İnsanlar öfkelenir.

İnsanlar korkar.

İnsanlar taraf seçer.

İnsanlar görüşleri savunur.

İnsanlar görüşlere saldırır.

İnsanlar anlatıların içinde sıkışır.

Kaynak ve Köken insanlara tepkinin ötesine geçmeyi öğretir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bundan ne öğrenilebilir?

Hangi davranış açığa çıkıyor?

Hangi tekrarlanan kalıp açığa çıkıyor?

Bu, insanlık hakkında neyi açığa çıkarıyor?

Bu, bağımlılık hakkında neyi açığa çıkarıyor?

Bu, para hakkında neyi açığa çıkarıyor?

Bu, sessizlik hakkında neyi açığa çıkarıyor?

Bu, dünya ortamı hakkında neyi açığa çıkarıyor?

İnsanlar ayrıca yalnızca bilgi öğrenmediklerini anlamalıdır.

Dünyayı nasıl göreceklarını öğreniyorlar.

İlerleme şöyle olur:

Sorgula.

Gör.

Anla.

Öğren.

Bağımsız düşünmeyi geliştir.

İnsanlar dünya ortamının ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

GÖRÜNÜR KAYNAK İLE NİHAİ KAYNAK

İnsan sorgulamasındaki en büyük sınırlamalardan biri, insanların çoğu zaman ilk görünür kaynaktan durmasıdır.

İnsanlar bir kişi görür.

İnsanlar bir kuruluş görür.

İnsanlar bir hükümet görür.

İnsanlar bir kamu görevlisi görür.

İnsanlar bir medya kuruluşu görür.

İnsanlar bir uzman görür.

İnsanlar çevrimiçi bir içerik üreticisi görür.

Sonra kaynağı belirlediklerine inanırlar.

Ancak Kaynak ve Köken insanlara sorgulamaya devam etmeyi öğretir.

Görünür kaynak nihai kaynak olmayabilir.

Görünür kaynak bilgiyi uyguluyor olabilir.

Görünür kaynak bilgiyi tekrar ediyor olabilir.

Görünür kaynak bilgiyi koruyor olabilir.

Görünür kaynak başka bir kaynağa bağımlı olabilir.

Görünür kaynağın kendisi dünya ortamı tarafından şekillendiriliyor olabilir.

Görünür kaynağın kendisi hâlâ dünya ortamından öğreniyor olabilir.

İnsanlar çoğu zaman kendilerine verilen ilk açıklamada durur.

İlk açıklama rahat hissettirebilir.

İlk açıklama eksiksiz görünebilir.

İlk açıklama tatmin edici hissettirebilir.

Ancak tatmin olmuş hissetmek anlamakla aynı şey değildir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Asıl kaynak gerçekten bu mu?

Yoksa karşılaştığım ilk kaynak mı?

Bu kaynağın arkasında kim var?

Bu kaynağı kim etkiliyor?

Bu kaynaktan kim fayda sağlıyor?

Bu kaynak hangi ortamın içinde işliyor?

Bu kaynağı hangi mekanizmalar şekillendiriyor?

İnsanlar çoğu zaman çok erken durur.

Kaynak ve Köken insanlara devam etmeyi öğretir.

OLASI GÜDÜLER

İnsanlar çoğu zaman basit sonuçlarda durur.

Hükümet kötüdür.

Medya kötüdür.

Polis kötüdür.

Otorite kötüdür.

Kurumlar kötüdür.

İnsanlar çoğu zaman kendilerine gösterilenden ne öğrenilebileceğini incelemek yerine ona duygusal tepki verir.

Kaynak ve Köken insanlara basit sonuçların ötesine geçmeyi öğretir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Hangi varsayımlarda bulunuyorum?

İlk açıklamayı kabul ediyor muyum?

Henüz hangi güdülerini dikkate almadım?

Henüz hangi açıklamaları dikkate almadım?

Henüz hangi uzun vadeli sonuçları dikkate almadım?

Yalnızca bana gösterilmiş bir anlatının içinde mi sorguluyorum?

Amaç insanları bir sonuca kilitlemek değildir.

Amaç, insanların olasılıkları bağımsız biçimde araştırmasına ve kendilerine gösterilenden öğrenmesine yardımcı olmaktır.

DÜNYA ORTAMI SÜREKLİ ÖĞRETİR

İnsanlar çoğu zaman, var olan en büyük öğrenme ortamının içinde zaten dururken kendilerine bir şey öğretilmesini bekler.

Dünya ortamı sürekli öğretir.

Davranış yoluyla öğretir.

Tekrar yoluyla öğretir.

Anlatılar yoluyla öğretir.

Teşvikler yoluyla öğretir.

Bağımlılık yoluyla öğretir.

Otorite yoluyla öğretir.

Sonuçlar yoluyla ğretir.

Sessizlik yoluyla ğretir.

Sorun derslerin yokluğu değildir.

Sorun, insanlara bu dersleri görmeleri ve onlardan öğrenmeleri için yapılandırılmış kanıta dayalı eğitim yolunun verilmemiş olmasıdır.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu bana ne öğretiyor?

Bu hangi tekrarlanan kalıbı açığa çıkartıyor?

Hangi sonuç gösteriliyor?

Hangi davranış ortaya çıkıyor?

İnsanlık bundan ne öğrenebilir?

İNSANLIK İNSANLIKTAN ÖĞRENİYOR

İnsanlık büyük lde yine insanlık tarafından eğitilir.

Ancak insanlığın kendisine dünya ortamından nasıl öğrenileceği ğretilmemiştir.

İnsanlar bilgiyi bağımsız olarak nasıl inceleyeceklerini öğrenmeden önce onu miras alır.

İnsanlar bilgiyi anlamadan önce savunur.

İnsanlar öğrenmeden önce tepki verir.

İnsanlar sorgulamadan önce takip eder.

İnsanlar anlamadan önce tekrar eder.

İnsanlar daha derin sorgulama geliştirmek için yapılandırılmış bir yol kendilerine öğretilmediği için basit açıklamalarda durur.

Bu, insanlığın ilerleyemeyeceği anlamına gelmez.

Bu, insanlığın öğrenmek için daha iyi araçlara ihtiyaç duyduğu anlamına gelir.

TAKİP, İNANÇ VE DÜşÜNMENİN DEVREDİLMESİ

Dünya ortamını tekrar ettiren en büyük mekanizmalardan biri düşünmenin devredilmesidir.

İnsanlara bunu sorgulamaları öğretilmeden takip etmeleri öğretilir.

İnsanlara belirli kişilerin kendilerinden daha çok bildiği öğretilir.

İnsanlara unvanlara güvenmeleri öğretilir.

İnsanlara otoriteye güvenmeleri öğretilir.

İnsanlara konumlara güvenmeleri öğretilir.

İnsanlara statüye güvenmeleri öğretilir.

İnsanlara kendilerine söyleneni ezberlemeleri öğretilir.

İnsanlara daha sonra takip etmeleri söylenen şeyi uygulamaları için ödeme yapılır.

Birçok insan daha sonra düşünmeyi başkalarına bırakır.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Benim yerime başka birinin düşünmesine mi izin veriyorum?

Benim yerime başka birinin sorgulamasına mı izin veriyorum?

Benim yerime neyin hakikat olduğuna başka birinin karar vermesine mi izin veriyorum?

Kanıt yerine unvanlara mı güveniyorum?

Davranış yerine statüye mi güveniyorum?

Anlayış yerine otoriteye mi güveniyorum?

İnsanlar ayrıca bir anlatıdan ayrılmanın otomatik olarak bağımsız düşünme yaratmadığını anlamalıdır.

İnsanlar bir otoriteden ayrılıp başka birini kabul edebilir.

İnsanlar bir gruptan ayrılıp başka bir gruba katılabilir.

İnsanlar bir açıklamadan ayrılıp başka birini miras alabilir.

Bağımsız düşünme taraf değiştirmek değildir.

Bağımsız düşünme tüm tarafları nasıl sorgulayacağını öğrenmektir.

İNSAN BİLİNCİNİN İLERLEMESİ

Kaynak ve Kökenin amacı, insanlara yalnızca bilgiyi nasıl sorgulayacaklarını öğretmekten çok daha büyüktür.

Bu, insanlığın dünya ortamından öğrenme yeteneğini ilerletmekle ilgilidir.

İnsan bilincinin ilerlemesi yalnızca daha fazla bilgi biriktirmekle ilgili değildir.

Daha iyi öğrenenler hâline gelmekle ilgilidir.

İnsanlığın sorgulama yeteneğini artırmakla ilgilidir.

İnsanlığın görme yeteneğini artırmak.

İnsanlığın anlama yeteneğini artırmak.

İnsanlığın öğrenme yeteneğini artırmak.

İnsanlığın bağımsız düşünme yeteneğini artırmak.

İnsanlar ayrıca herkesin dünya ortamının içinde olduğunu anlamalıdır.

Hiç kimse onun dışında değildir.

Hükümetler onun içindedir.

Medya onun içindedir.

Öğretmenler onun içindedir.

Polis onun içindedir.

Kurumlar onun içindedir.

Ebeveynler onun içindedir.

Çocuklar onun içindedir.

Uzmanlar onun içindedir.

Yazarlar onun içindedir.

Okurlar onun içindedir.

Herkes onu etkiler.

Herkes ondan etkilenir.

Herkes ona katılır.

Her karar ya tekrara ya da öğrenmeye yardımcı olur.

Kabul etmek.

Tekrar etmek.

Takip etmek.

Paylaşmak.

Savunmak.

Sessiz kalmak.

Hepsinin sonuçları vardır.

İlkel süreç çoğu zaman şöyle işler:

Takip et.

Tepki ver.

Savun.

Tekrar et.

Taraf seç.

İleri düzey süreç şöyle işler:

Sorgula.

Gör.

Anla.

Öğren.

Bağımsız düşünmeyi geliştir.

Dünya ortamından öğren.

Nihai hedef sonsuz sorgulama değildir.

Nihai hedef anlayıştır.

Nihai hedef öğrenmedir.

Nihai hedef bağımsız düşünmedir.

Amaç yalnızca sorgulamayı geliştirmek değildir.

Amaç, insanlığın dünya ortamının kendisinden öğrenme yeteneğini geliştirmektir.

İnsanlar bu şekilde dünya ortamının ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelir.

BÖLÜM 2 - KANIT STANDARDI

KANIT STANDARDI GERÇEKTE NEDİR

Bölüm 1, insanların yalnızca dünya ortamının ürünleri olmak yerine ondan öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Kaynak ve Köken; bilginin, sistemlerin, hikâyelerin, kuralların, unvanların, davranışların ve tekrarlanan kalıpların nereden geldiğini, onları neyin şekillendirdiğini, zaman içinde ne gösterdiklerini ve onları hangi dünya ortamının ürettiğini sorarak başlar.

Bölüm 2 şimdi Kanıt Standardına geçiyor.

Kanıt Standardı, kanıtın iddia edilen, öğretilen, tekrarlanan, korunan, kaydedilen, sunulan veya uygulanan şeyi gerçekten destekleyip desteklemediğini sorar.

Kanıt Standardı vardır çünkü insanlara kanıtın gerçekte ne olduğu doğru şekilde öğretilmeden neye inanacakları öğretilir.

İnsanlara bilgi gösterilir.

İnsanlara bilgi söylenir.

İnsanlara bilgi öğretilir.

İnsanlardan bilgiyi kabul etmeleri beklenir.

İnsanlardan bilgiyi tekrar etmeleri beklenir.

İnsanlardan bilgiyi savunmaları beklenir.

Ancak insanlara kanıtın söyleneni destekleyip desteklemediğini nasıl doğru şekilde inceleyecekleri öğretilmez.

Bu, dünya ortamının içindeki en büyük sorunlardan birini yaratır.

Bilgi, doğru şekilde sorgulanmadan önce hakikat olarak sunulabilir.

Hikâyeler, kanıt incelenmeden önce hakikat olarak tekrar edilebilir.

Unvanlar kanıt olarak ele alınabilir.

Otorite kanıt olarak ele alınabilir.

Sistemler kanıt olarak ele alınabilir.

Popülerlik kanıt olarak ele alınabilir.

Yazılı kayıtlar kanıt olarak ele alınabilir.

Tekrarlanan iddialar kanıt olarak ele alınabilir.

Korku kanıt olarak sunulabilir.

Karşı anlatılar kanıt olarak ele alınabilir.

Üretilmiş, değiştirilmiş, seçilmiş veya imal edilmiş materyal kanıt olarak sunulabilir.

Ancak bunların hiçbiri tek başına kanıt değildir.

Kanıt Standardı, desteklenmeyen bilginin kabul edilmiş hakikate dönüşmesini durdurmak için vardır.

Kanıt Standardı insanlara kabul gerçekleşmeden önce yavaşlamayı öğretir.

İnsanlara gerçekte neyin gösterildiğini, neyin iddia edildiğini, iddiayı neyin desteklediğini, neyin eksik olduğunu, neyin

çeliştiğini, neyin korku veya duygusal baskı yoluyla sunulduğunu ve neyin yalnızca doğru görüne kadar tekrar edildiğini sormayı öğretir.

Kanıt Standardı, Kaynak ve Kökenin yerini almaz.

Onun üzerine kurulur.

Kaynak ve Köken bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ondan ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Kanıt Standardının amacı insanlara neye inanacaklarını söylemek değildir.

Amaç, insanların bilgiye inanmadan, onu tekrar etmeden, savunmadan veya ona göre hareket etmeden önce bilgiyi nasıl inceleyeceklerini öğretmektir.

KANIT NE YAPMALIDIR

Kanıt yalnızca var olan bilgi değildir.

Kanıt bir şey göstermelidir.

Kanıt iddia edileni desteklemelidir.

Kanıt sorgulamaya dayanmalıdır.

Kanıt daha ileri incelemeye açık kalmalıdır.

Kanıt gerçeklikle bağlantı kurmalıdır.

Kanıt davranışla uyumlu olmalıdır.

Kanıt çelişkiyi açığa çıkarmalıdır.

Kanıt zaman içinde tutarlı kalmalıdır.

Kanıt, insanların gösterilenden öğrenmesine yardımcı olmalıdır.

Kanıt sorgulanmaya da açıktır.

Kanıtın sorgulamadan korunmaya ihtiyacı yoktur.

Kanıt incelemekten korkmaz.

Kanıt varlığını sürdürmek için unvanlara, otoriteye, tekrara, korkuya, statüye veya duygusal baskıya dayanmaz.

Sorgulama kanıtı güçlendirir.

Sorgulama anlayışı geliştirir.

Sorgulama zayıflığı açığa çıkarır.

Sorgulama çelişkiyi açığa çıkarır.

Sorgulama neyin eksik olduğunu açığa çıkarır.

Sorgulama neyin desteklenmediğini açığa çıkarır.

Sorgulama insanların öğrenmesine yardımcı olur.

Desteklenmeyen bilgi çoğu zaman sorgulamaya direnir çünkü sorgulama doğru şekilde desteklenemeyeni tehdit eder.

Bu nedenle Kanıt Standardı insanlara sorgulamanın hakikatin düşmanı olmadığını öğretir.

Sorgulama hakikate giden yollardan biridir.

BİLGİ KANIT DEĞİLDİR

Bilgi otomatik olarak kanıt değildir.

Bir ifade otomatik olarak kanıt değildir.

Bir unvan otomatik olarak kanıt değildir.

Bir rol otomatik olarak kanıt değildir.

Bir sistem otomatik olarak kanıt değildir.

Tekrarlanan bir hikâye otomatik olarak kanıt değildir.

Yazılı bir hikâye otomatik olarak kanıt değildir.

Miras alınmış bir inanç otomatik olarak kanıt değildir.

Korunan bir anlatı otomatik olarak kanıt değildir.

Bilgiyi tekrar etmesi için ücret alan bir kişi otomatik olarak kanıt değildir.

Bir sistemin bir şeyin doğru olduğunu söylemesi otomatik olarak kanıt değildir.

Bilgiye eklenen korku otomatik olarak kanıt değildir.

Başka bir anlatıya karşı çıkan karşı anlatı otomatik olarak kanıt değildir.

Yapay zekâ tarafından üretilmiş, değiştirilmiş, özetlenmiş, seçilmiş veya sunulmuş bilgi otomatik olarak kanıt değildir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Ne iddia ediliyor?

Hangi kanıt bunu destekliyor?

Kanıt nereden geldi?

Kanıt incelenebilir mi?

Kanıt sorgulanabilir mi?

Kanıt iddiayı destekliyor mu?

Davranış iddiayı destekliyor mu?

Tutarlılık iddiayı destekliyor mu?

Hangi kanıt eksik?

Hangi kanıt gizlendi?

Hangi kanıt iddiayla çelişiyor?

Kanıt olmadan ne kabul edildi?

Bu kanıt oluşturuldu mu, değiştirildi mi, seçildi mi, özetlendi mi, yeniden çerçeveselendi mi veya yanıltabilecek bir şekilde mi sunuldu?

Bu önemlidir çünkü insanlara bir bilginin doğru şekilde desteklenip desteklenmediğini hiç öğrenmeden onu kabul etmeleri öğretilir.

Desteklenmeyen bilgiyi ezberleyebilirler.

Desteklenmeyen bilgiyi tekrar edebilirler.

Desteklenmeyen bilgiyi savunabilirler.

Desteklenmeyen bilgiyi gelecek nesle aktarabilirler.

Dünya ortamı daha sonra, doğru şekilde incelenmeden önce kabul edilmiş bilgi yoluyla tekrar eder.

TEKRARLANAN HİKÂYELERİN HAKİKATE DÖNÜŞMESİ

İnsan öğrenmesindeki en büyük başarısızlıklardan biri, insanların tekrarı hakikat sanabilmesidir.

Bir hikâye oluşturulabilir.

Bir unvan ona otorite verebilir.

Bir sistem ona erişim sağlayabilir.

Para insanlara onu tekrar etmek için neden verebilir.

Zaman ona aşinalık verebilir.

Yazılı kayıtlar ona kalıcılık görünümü verebilir.

Yeterince insanın onu tekrar etmesi ona sosyal kanıt verebilir.

Gelecek nesiller daha sonra onu hakikat olarak miras alabilir.

Ancak tekrar kanıt değildir.

Tekrarlanan bir hikâye kanıt değildir.

Yazılı bir hikâye kanıt değildir.

Miras alınmış bir hikâye kanıt değildir.

Korunan bir hikâye kanıt değildir.

Unvanlar, sistemler, para, erişim, korku, statü ve zaman tarafından desteklenen bir hikâye bile doğru şekilde incelenip desteklenemediği sürece kanıt değildir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu hikâyeyi kim oluşturdu?

Ona otoriteyi kim verdi?

Onu kim tekrarladı?

Ona inanılmasından kim fayda sağladı?

Onu sürdürmesi için kime ödeme yapıldı?

Onu sorgulamadan kim korudu?

Hangi kanıt onu destekliyor?

Hangi kanıt onunla çelişiyor?

Ona meydan okunduğunda ne oluyor?

Bu kanıt mı?

Yoksa bu miras alınmış inanç mı?

Kanıt Standardı olmadan tekrarlanan hikâyeler, yeterince insan onları tekrar ettiği, onlar hakkında yazdığı, onları koruduğu veya sonraki nesillere aktardığı için hakikat olarak kabul edilebilir.

UNVANLAR, OTORİTE VE ÜCRETLİ ROLLER KANIT DEĞİLDİR

İnsanlara çoğu zaman unvanlara inanmaları öğretilir.

Otoriteye inanmaları öğretilir.

Resmî rollere inanmaları öğretilir.

Sistemlere inanmaları öğretilir.

Konuşmak, uygulamak, öğretmek, sunmak veya bilgiyi tekrar etmek için ücret alan insanlara inanmaları öğretilir.

Ancak bir unvan kanıt değildir.

Otorite kanıt değildir.

Ücretli bir rol kanıt değildir.

Resmî bir konum kanıt değildir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu unvanı hangi kanıt destekliyor?

Bu otoriteyi hangi kanıt destekliyor?

Bu rolü hangi kanıt destekliyor?

Bu kişinin söylediğini hangi kanıt destekliyor?

Bu sistemin iddia ettiğini hangi kanıt destekliyor?

Buna inanılırsa kim fayda sağlıyor?

Bu sorgulanmazsa kim fayda sağlıyor?

Onu tekrar etmesi için kime ödeme yapılıyor?

Onu uygulaması için kime ödeme yapılıyor?

Onu koruması için kime ödeme yapılıyor?

Kanıt istendiğinde ne oluyor?

Bu, her unvanı, rolü, sistemi veya otoriteyi otomatik olarak reddetmekle ilgili değildir.

Bu, onları kanıt sanmamakla ilgilidir.

Kanıt Standardı insanlara otoritenin yine de incelenmesi gerektiğini öğretir.

Unvanlar yine de incelenmelidir.

Sistemler yine de incelenmelidir.

Ücretli roller yine de incelenmelidir.

Aynı standart her yerde uygulanmalıdır.

SİSTEMLER, KAYNAK VE KANIT

Bir sistemin var olması, sistemin hakikatten oluşturulduğunun kanıtı değildir.

Bu, doğrudan Kaynak ve Kökene bağlanır.

Kaynak ve Köken şunları sorar:

Bu sistem nereden geldi?

Onu kim oluşturdu?

Onu ne şekillendirdi?

Zaman içinde hangi davranışı gösterdi?

Neyi koruyor?

Neyi tekrar ediyor?

Neyi gizliyor?

Neye izin veriyor?

Kanıt Standardı daha sonra şunları sorar:

Sistemin iddialarını hangi kanıt destekliyor?

Hangi kanıt onlarla çelişiyor?

Hangi kanıt eksik?

Meydan okumadan sonra hangi kanıt üretiliyor?

Kanıt hakikati gösteriyor mu?

Yoksa yalnızca otorite, uyma davranışı, tekrar ve koruma mı gösteriyor?

İnsanlar çoğu zaman bir şey yürürlükte olduğu için onun hakikatten oluşturulmuş olması gerektiğine inanır.

Bu sorgulanmalıdır.

Sistemler hakikatten hareket etmeyen insanlar tarafından oluşturulduysa, sürdürüldüyse veya korunduysa, bu sistemlerin ürettiği bilgi, unvanlar, kurallar, kayıtlar, otorite ve anlatılar yalnızca var oldukları için hakikat olarak kabul edilemez.

Bir sistemin eski olması hakikatin kanıtı değildir.

Bir sistemin güçlü olması hakikatin kanıtı değildir.

Bir sistemin resmî olması hakikatin kanıtı değildir.

Bir sistemin nesiller boyunca tekrar edilmesi hakikatin kanıtı değildir.

Bir sistemin para, statü, otorite, korku veya güç tarafından korunması hakikatin kanıtı değildir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Hangi kanıt onu destekliyor?

Hangi kanıt onunla çelişiyor?

Hangi kanıt eksik?

Hangi kanıt görmezden gelindi?

Sistem hangi davranışı gösteriyor?

Sistem ona meydan okunduğunda ne yapıyor?

Yanıt veriyor mu?

Düzeltiyor mu?

Kaçınıyor mu?

Kendisini koruyor mu?

Hakikat mi üretiyor?

Yoksa uyma davranışı mı üretiyor?

Kanıt Standardının doğrudan dünya ortamına bağlandığı yer burasıdır.

Kanıt yalnızca ifadelere uygulanmaz.

Sistemlere uygulanır.

Kurallara uygulanır.

Otoriteye uygulanır.

Unvanlara uygulanır.

Davranışa uygulanır.

Anlatılara uygulanır.

Tekrarlanan kalıplara uygulanır.

Korkuya dayalı sunuma uygulanır.

Karşı anlatılara uygulanır.

Üretilmiş, değiştirilmiş, seçilmiş veya imal edilmiş materyale uygulanır.

Kanıt Standardının eğitimdeki eksik yollardan biri olmasının nedeni budur.

Onsuz insanlara, bu sistemlerin hakikat, kanıt, tutarlılık ve davranış tarafından desteklenip desteklenmediğini nasıl sorgulayacakları hiç öğretilmeden sistemlerin içinde işlev görmeleri öğretilir.

Kanıt Standardı, desteklenmeyen bilginin kabul edilmiş hakikate dönüşmesini durdurmak için vardır.

İnsanların kabullenmeden incelemeye geçmeye başlamasına yardımcı olur.

İnsanların inançtan anlayışa geçmesine yardımcı olur.

İnsanların tekrarlanan bilginin ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelmesine yardımcı olur.

ZAMAN İÇİNDE KANIT

Bu bölümün ilk kısmı; bilginin, unvanların, otoritenin, ücretli rollerin, sistemlerin, yazılı kayıtların, tekrarlanan hikâyelerin, miras alınmış inançların, korkuya dayalı sunumun, karşı anlatıların ve üretilmiş, değiştirilmiş, seçilmiş veya imal edilmiş materyalin otomatik olarak kanıt olmadığını açıkladı.

Ayrıca kanıtın sorgulanmaya açık olduğunu açıkladı.

Bu kısım şimdi kanıtın zaman içinde nasıl incelenmesi gerektiğine geçiyor.

Kanıt Standardı yalnızca tek bir anı incelemez.

Zaman içinde gösterileni inceler.

Tek bir ifade yanıltıcı olabilir.

Tek bir kayıt eksik olabilir.

Tek bir açıklama seçici olabilir.

Tek bir yanıt daha geniş kalıptan kaçınabilir.

Gecikmiş bir ifade, gerçek zamanda gösterilenin yerini almak için kullanılabilir.

Kanıtın zaman boyunca incelenmesi gerektiğinin nedeni budur.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Zaman içinde ne gösterildi?

Ne zaman gösterildi?

Gerçek zamanda mı gösterildi?

Olaydan sonra mı kaydedildi?

Daha sonra mı açıklandı?

Daha sonraki açıklama gerçek zamanlı kanıtla uyuyor mu?

Kanıt tutarlı kaldı mı?

Davranış tutarlı kaldı mı?

Hikâye değişti mi?

Açıklama değişti mi?

Aynı kalıp tekrar etti mi?

Çelişki ortaya çıktı mı?

Kanıt eklendi mi?

Kanıt kaldırıldı mı?

Kanıt görmezden gelindi mi?

Meydan okumadan sonra ne oldu?

Gecikmiş açıklamaların, sıra içinde gösterilmiş gerçek zamanlı kanıtın önüne geçmesine asla izin verilmemelidir.

Bu önemlidir çünkü daha uzun bir kalıp farklı bir şey gösterirken hakikat tek bir yalıtılmış ana dayanmamalıdır.

Zaman içindeki kanıt insanların kalıpları görmesine yardımcı olur.

Çelişkiyi görmelerine yardımcı olur.

Neyin korunduğunu görmelerine yardımcı olur.

Neyden kaçınıldığını görmelerine yardımcı olur.

Sözlerin, davranışın, kayıtların, zamanlamanın ve sonuçların birbiriyle uyuşup uyuşmadığını görmelerine yardımcı olur.

Bu nedenle Kanıt Standardı insanlara kanıtı bağlantısız bilgi parçaları olarak değil, bir dizinin parçası olarak incelemeyi öğretir.

KANIT OLARAK DAVRANIŞ

Sözler yeterli değildir.

İnsanların söyledikleri, yaptıklarıyla karşılaştırılmalıdır.

Davranış, ifadelerin gizlediğini açığa çıkarabilir.

Davranış, unvanların koruduğunu açığa çıkarabilir.

Davranış, sistemlerin kaçındığını açığa çıkarabilir.

Davranış; paranın, bağımlılığın, korkunun, konunun, itibarın veya teşvikin neyi şekillendirdiğini açığa çıkarabilir.

Bir kişi hakikatten hareket ettiğini söyleyebilir.

Bir sistem adaletle hareket ettiğini söyleyebilir.

Bir kurum özenle hareket ettiğini söyleyebilir.

Ücretli bir rol görevle hareket ettiğini söyleyebilir.

Bir unvan otoriteyle hareket ettiğini söyleyebilir.

Ancak Kanıt Standardı davranışın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Davranış sözlerle uyuyor mu?

Eylem iddiayla uyuyor mu?

Sistem ona meydan okunduğunda yanıt veriyor mu?

Otoriteye kanıt gösterildiğinde düzeltme yapıyor mu?

Ücretli rol hakikati koruyor mu?

Yoksa konumu, sistemi, parayı, itibarı veya anlatıyı mı koruyor?

Sessizlik iddiayla çelişiyor mu?

Kaçınma iddiayla çelişiyor mu?

Gecikme iddiayla çelişiyor mu?

Kaldırma, engelleme, reddetme veya cezalandırma iddiayla çelişiyor mu?

Zaman içindeki davranış en açık kanıt yollarından biri hâline gelebilir çünkü davranış insanların ve sistemlerin yalnızca ne söylediklerini değil, gerçekte ne yaptıklarını gösterir.

Sözler ile davranış ayrışırsa, Kanıt Standardı bu ayrışmayı sorgulamalıdır.

Bir iddia bir şey söylerken davranış tekrar tekrar başka bir şey gösteriyorsa, davranış incelenmelidir.

MEYDAN OKUMADAN SONRA KANIT

Kanıt Standardı, bilgiye meydan okunduktan sonra ne olduğunu da incelemelidir.

Birçok iddia, kanıt istenene kadar güçlü görünür.

Birçok sistem, yanıt vermesi istenene kadar hakikatli görünür.

Birçok unvan, iddiaları incelenene kadar güvenilir görünür.

Birçok anlatı, çelişkiler gösterilene kadar istikrarlı görünür.

Meydan okuma kanıt standartlarını açığa çıkarır.

Kanıt sorgulanmaya açıktır; çünkü sorgulama doğru olanı güçlendirir ve zayıf, eksik, çelişkili veya desteklenmeyen şeyi açığa çıkarır.

Desteklenmeyen bilgi çoğu zaman sorgulamaya direnir çünkü sorgulama doğru şekilde desteklenemeyeni tehdit eder.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Kanıt istendiğinde ne oluyor?

Kanıt sağlanıyor mu?

Soru yanıtlanıyor mu?

Sorun düzeltiliyor mu?

Çelişki ele alınıyor mu?

Kanıt görmezden geliniyor mu?

Soruyu soran kişiye saldırılıyor mu?

Sessizlik kullanılıyor mu?

Kanıt yerine otorite mi kullanılıyor?

Hakikat yerine süreç mi kullanılıyor?

İnsanlar sorgulamayı bırakana kadar konu geciktiriliyor mu?

Kanıt incelenmek yerine sistem mi korunuyor?

Meydan okumadan sonra ne olduğu önemlidir çünkü verilen karşılık kanıt hâline gelir.

Yanıt vermek kanıt hâline gelebilir.

Düzeltilmek kanıt hâline gelebilir.

Yanıt vermeyi reddetmek kanıt hâline gelebilir.

Kaçınmak kanıt hâline gelebilir.

Sessizlik kanıt hâline gelebilir.

Çelişki kanıt hâline gelebilir.

Koruma kanıt hâline gelebilir.

Tekrarlanan yanıtsızlık kanıt hâline gelebilir.

Kanıt Standardı insanlara yalnızca ilk iddiayı değil, iddia sorgulandığında onu izleyen davranışı da incelemeyi öğretir.

KANIT, ZAMAN ÇİZELGESİ VE KARŞILIK

Kanıt Standardı ayrıca insanların kanıtı zaman çizelgesi ve karşılık boyunca takip etmesini gerektirir.

Kanıt; ne zaman gösterildiğinden, nereden geldiğinden, kimin gördüğünden, kimin aldığına, kimin ona meydan okuyabileceğinden ve sonrasında ne olduğundan koparılmamalıdır.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu ne zaman gösterildi?

Bu nerede gösterildi?

Bunu kim üretti?

Bunu kim aldı?

Bunu kim gördü?

Kime meydan okundu?

Kimin yanıt verme fırsatı vardı?

Kimin düzeltme fırsatı vardı?

Kimin çürütme fırsatı vardı?

Kim sessiz kaldı?

Sonra ne oldu?

Ardından hangi davranış geldi?

Hangi kalıp devam etti?

Bu önemlidir çünkü kanıt zaman çizelgesinden ayrıldığında zayıflatılabilir.

İnsanlar onu kimin gördüğünü, kimin aldığını, kimin yanıt verme fırsatı bulunduğunu ve sonrasında ne olduğunu görmezden geldiğinde kanıt yine zayıflatılabilir.

Gerçek zamanlı kanıt önemlidir çünkü o anda neyin ortaya konduğunu, gösterildiğini, kaydedildiğini, sorgulandığını veya görünür hâle getirildiğini gösterir.

Gecikmiş açıklamalar, gerçek zamanda gösterilene karşı sorgulanmalıdır.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Daha sonraki açıklama gerçek zamanlı kanıtla uyuyor mu?

Daha sonraki ifade gösterileni yeniden mi yazıyor?

Daha sonraki kayıt sorgulanan şeyden kaçınıyor mu?

Daha sonraki açıklama bağlamı çıkarıyor mu?

Zaman çizelgesi iddiayı destekliyor mu?

Görünürlükten sonraki davranış iddiayı destekliyor mu, onunla çelişiyor mu?

Gerçek bir kanıt standardı yalnızca bir şeyin var olup olmadığını sormaz.

Onun daha geniş kaydın içinde nasıl var olduğunu sorar.

Kanıt sıraya konduğunda ne gösterdiğini sorar.

Zaman çizelgesinin iddiayı destekleyip desteklemediğini sorar.

Görünürlükten sonraki davranışın iddiayı destekleyip desteklemediğini veya onunla çelişip çelişmediğini sorar.

İnsanlar yalnızca bilgi toplamak yerine kanıttan öğrenmeye bu şekilde başlar.

GÖRÜLEN, GİZLENEN, EKSİK VE ÇELİŞEN

Kanıt Standardı insanlara gösterilenle gösterilmeyeni karşılaştırmayı öğretmelidir.

İnsanlar çoğu zaman önlerine konan kanıt tarafından yönlendirilir.

Ancak eksik olan da aynı derecede önemli olabilir.

Gizlenen de aynı derecede önemli olabilir.

Çelişen de aynı derecede önemli olabilir.

Sorgulamadan korunan da aynı derecede önemli olabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Ne gösteriliyor?

Ne gösterilmiyor?

Ne eksik?

Ne gizleniyor?

Ne desteklenmiyor?

Neyle çelişiliyor?

Ne korunuyor?

Neyden kaçınılıyor?

Ne kaldırıldı?

Neye yanıt verilmedi?

Bu önemlidir çünkü insanlar seçilmiş kanıt tarafından yönlendirilebilir.

Resmin geri kalanı gizlenirken yalnızca bir parçası kendilerine gösterilebilir.

Davranış onunla çelişirken kendilerine bir ifade gösterilebilir.

Zaman çizelgesi görmezden gelinirken kendilerine bir kayıt gösterilebilir.

Kanıt eksikken kendilerine otorite gösterilebilir.

Destek yokken kendilerine özgüven gösterilebilir.

Kanıt Standardı insanların seçilmiş sunumun ötesini görmesine yardımcı olur.

Gösterileni eksik, gizli, çelişkili, kaçınılan veya korunan şeyle karşılaştırmalarına yardımcı olur.

KANITIN SUNUMU, KORKU VE İTAAT

Kanıt Standardı kanıtın nasıl sunulduğunu da sorgulamalıdır.

Kanıtı sunan mekanizma ne kadar güçlüyse, kanıtın kendisini sorgulamak o kadar önemli hâle gelir.

İnsanlara korku gösterilebilir ve korku ortamının kendisini kanıt olarak ele almaları sağlanabilir.

Korku aciliyet yaratabilir.

Korku itaat yaratabilir.

Korku sorgulamayı durdurabilir.

Korku insanların zayıf, eksik, seçilmiş veya desteklenmeyen kanıtı doğru şekilde incelemeyen önce kabul etmesine neden olabilir.

Korku, insanların kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sormadan unvanları, sistemleri, ücretli rolleri, resmî açıklamaları, tekrarlanan uyarıları ve kamusal baskıyı takip etmesine neden olabilir.

Ancak korku kanıt değildir.

Aciliyet kanıt değildir.

Resmî baskı kanıt değildir.

Tekrarlanan uyarılar kanıt değildir.

Ücret karşılığı uyma davranışı kanıt değildir.

Kitlesel tekrar kanıt değildir.

Kanıt Standardı, insanlara kanıt mı gösterildiğini yoksa kanıt olmadan kabul etmelerini sağlamak üzere tasarlanmış korku mu gösterildiğini sormalıdır.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi kanıt gösteriliyor?

Nasıl sunuluyor?

Ona hangi korku ekleniyor?

Hangi tepki oluşturuluyor?

Hangi kanıt eksik?

Hangi kanıtla çelişiliyor?

Hangi kanıt sorgulamadan korunuyor?

İnsanların anlamasına yardım ediliyor mu?

Yoksa insanlar uymaya mı itiliyor?

Bu, Duygusal Etki, Anlatıya Karşı Gerçeklik ve Psikolojik Etki ile örtüşür; ancak burada yer alır çünkü Kanıt Standardı korkunun kanıtın yerine kullanılıp kullanılmadığını sorgulamalıdır.

KARŞI ANLATI VE KANIT STANDARDI

Kanıt Standardı karşı anlatıları da sorgulamalıdır.

İnsanlar bir yanlış anlatıyı görebilir, onu reddedebilir ve ardından ilkinе karşı çıkıyor görüldüğü için karşı anlatıyı kabul edebilir.

Ancak karşıtlık kanıt değildir.

Bir karşı anlatı yine de oluşturulabilir.

Bir karşı anlatı yine de finanse edilebilir.

Bir karşı anlatıya yine de erişim sağlanabilir.

Bir karşı anlatı yine de kontrol edilebilir.

Bir karşı anlatı yine de insanları kanıt olmadan inanmaya götürebilir.

İnsanlar bir oluşturulmuş hikâyeden çıkıp hemen başka bir oluşturulmuş hikâyeye girebilir.

Bu nedenle Kanıt Standardı hem anlatıyı hem karşı anlatıyı sorgulamalıdır.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Karşı anlatıyı hangi kanıt destekliyor?

Nereden geldi?

Ona erişimi kim sağladı?

Ona inanılmasından kim fayda sağlıyor?

İnsanların kanıtı incelemesine yardımcı oluyor mu?

Yoksa insanları yalnızca bir inançtan başka bir inanca mı taşıyor?

Kaynak ve Kökeni sorguluyor mu?

Kanıt Standardını sorguluyor mu?

Teşvik ve Kazancı sorguluyor mu?

Aynı standardı her yerde uyguluyor mu?

Kanıt Standardı insanların desteklenmeyen bir inancın yerine başka bir desteklenmeyen inancı koymasına izin vermemelidir.

Yol bir anlatıdan başka bir anlatıya değildir.

Yol, desteklenmeyen inançtan kanıtla dayalı sorgulamaya, görmeye, anlamaya, öğrenmeye ve bağımsız düşünmeye doğrudur.

YAPAY ZEKÂ, İMAL EDİLMİŞ KANIT VE KAYNAK GEÇMİŞİ

Kanıt Standardı insanları; üretilebilen, değiştirilebilen, özetlenebilen, seçilebilen, yeniden çerçevelenebilen veya imal edilebilen kanıtı sorgulamaya da hazırlamalıdır.

İmal edilmiş kanıt ne kadar ikna edici hâle gelirse, Kaynak ve Köken o kadar önemli hâle gelir.

Yapay zekâ sahte kanıtı gerçekmiş gibi gösterebilir.

Yapay zekâ sahte hikâyeleri desteklenmiş gibi gösterebilir.

Yapay zekâ sahte görüntülerin, seslerin, belgelerin, özetlerin ve açıklamaların güvenilir görünmesini sağlayabilir.

Yapay zekâ kanıtı gizlemek, yeniden çerçevelemek, özetlemek, seçmek veya çarpıtmak için de kullanılabilir.

Bu nedenle yapay zekâ tarafından üretilmiş veya yapay zekâ tarafından sunulmuş bilgi, incelenmeden kanıt olarak ele alınmamalıdır.

Bu doğrudan Kaynak ve Kökene geri bağlanır.

Kaynak ve Köken şunları sorar:

Bu kanıt nereden geldi?

İlk ne zaman vardı?

Onu kim üretti?

Nasıl bir geçmişî var?

Onu üretmek, değiştirmek veya imal etmek için araçlar var olmadan önce görünür müydü?

Kanıt Standardı daha sonra şunları sorar:

Bu geçmişî incelenebilir mi?

Zaman çizelgesi onu destekliyor mu?

Orijinal kaynak kontrol edilebilir mi?

Kanıt, üretilmiş, değiştirilmiş, özetlenmiş veya yeniden çerçevelemiş materyalden ayrılabilir mi?

Yapay zekâ manipölasyonundan önce açık bir geçmişî bulunan kanıt, ancak onu üretmek, değiştirmek veya imal etmek için araçlar var olduktan sonra ortaya çıkan kanıttan farklıdır.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu kanıtı ne oluşturdu?

Üretildi mi?

Değiştirildi mi?

Özetlendi mi?

Seçildi mi?

Bağlamından çıkarıldı mı?

Orijinal incelenebilir mi?

Kaynak kontrol edilebilir mi?

Zaman çizelgesi kontrol edilebilir mi?

Davranış onu destekliyor mu?

Daha geniş kanıt kaydı onu destekliyor mu?

Kanıt Standardı insanların kanıt mı gördüklerini, yoksa kanıt gibi görünen imal edilmiş bir sunum mu gördüklerini sorgulamasına yardımcı olmalıdır.

KANIT STANDARDI VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Kanıt Standardı yalnızca tek tek iddiaları kanıtlamak veya çürütmekle ilgili değildir.

İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

Kanıt Standardı yalnızca kanıtı sorgulamakla ilgili değildir.

İnsanlığın sunumu hakikatle karıştırmasını önlemekle ilgilidir.

Sunum hakikatle, korku kanıtla, otorite hakikatle, tekrarlanan hikâyeler kanıtla karıştırılırken ve desteklenmeyen bilgi gelecek nesiller tarafından miras alınırken insanlık ilerleyemez.

Kanıt Standardı bu yolun tekrarlanmasını durdurmak için vardır.

Anlayışa giden yolu korumaya yardımcı olur.

İnsanlara kabul etmeden önce yavaşlamayı öğretir.

İnsanlara gösterileni incelemeyi öğretir.

İnsanlara neyin eksik olduğunu fark etmeyi öğretir.

İnsanlara sözleri davranışla karşılaştırmayı öğretir.

İnsanlara kanıtı zaman boyunca takip etmeyi öğretir.

İnsanlara meydan okumadan sonraki karşılığı sorgulamayı öğretir.

İnsanlara korkuya dayalı sunumu sorgulamayı öğretir.

İnsanlara karşı anlatıları sorgulamayı öğretir.

İnsanlara imal edilmiş veya değiştirilmiş kanıtı sorgulamayı öğretir.

İnsanlara aynı standardı her yerde uygulamayı öğretir.

Kanıt Standardı Kaynak ve Kökenden bu şekilde devralır.

Kaynak ve Köken insanların bilginin, sistemlerin, hikâyelerin, unvanların, davranışların ve tekrarlanan kalıpların nereden geldiğini sorgulamasına yardımcı olur.

Kanıt Standardı daha sonra kanıtın iddia edilen, gösterilen, tekrarlanan, korunan, meydan okunan, gizlenen veya çelişilen şeyi destekleyip desteklemediğini sınamalarına yardımcı olur.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemekten görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlayıştan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar bu şekilde desteklenmeyen bilginin ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelir.

Kanıt Standardı önemlidir çünkü amaç yalnızca kanıtı sorgulamak değildir.

Amaç, insanlığın dünya ortamının kendisinde gösterilen kanıttan öğrenme yeteneğini geliştirmektir.

Kanıt Standardı olmadan insanlar desteklenmeyen bilgiyi miras alabilir ve onu hakikat olarak tekrar edebilir.

Kanıt Standardıyla insanlar neyin desteklendiğini, neyin eksik olduğunu, neyle çelişildiğini, neyin korunduğunu, neyin imal edildiğini, neyin korkuya dayalı olduğunu ve neyin daha fazla sorgulanması gerektiğini görmeye başlayabilir.

Kanıt Standardının İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun içinde yer almasının nedeni budur.

BÖLÜM 3 - TEŞVİK VE KAZANÇ

TEŞVİK VE KAZANÇ GERÇEKTE NEDİR

Bölüm 1, insanların yalnızca dünya ortamının ürünleri olmak yerine ondan öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 2, insanların kanıtın iddia edilen, tekrarlanan, korunan, sunulan veya uygulanan şeyi destekleyip desteklemediğini incelemeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 3 şimdi Teşvik ve Kazanca geçiyor.

Teşvik ve Kazanç vardır çünkü insanlar hangi davranışın ödüllendirildiğini, korunduğunu, neye bağımlı olduğunu veya neyin kaybedilmesinden korkulduğunu anlamadan insan davranışını doğru şekilde anlayamaz.

İnsanlara çoğu zaman eylemlere bakmaları öğretilir.

Bu eylemleri neyin yönlendirdiğini sorgulamaları öğretilmez.

İnsanlara çoğu zaman sonuçlara bakmaları öğretilir.

Bu sonuçları üreten teşvikleri sorgulamaları öğretilmez.

İnsanlara sistemlere güvenmeleri öğretilir.

Bu sistemlerin devam etmekten ne kazandığını sorgulamaları öğretilmez.

İnsanlara çoğu zaman bireyleri yargılamaları öğretilir.

Bireyi şekillendiren mekanizmaları sorgulamaları öğretilmez.

Teşvik ve Kazanç insanlara şunları sormayı öğretir:

Kim kazanıyor?

Kim fayda sağlıyor?

Kim buna bağımlı?

Bunu kim koruyor?

Bunu kaybetmekten kim korkuyor?

Bunun için kim ödüllendiriliyor?

Bunun için kime ödeme yapılıyor?

Bunun devam etmesine kim katkıda bulunuyor?

İnsanlar yalnızca dünya ortamının içinde yaşamaz.

Teşviklerle şekillenmiş davranış yoluyla onu yeniden yaratmaya yardımcı olurlar.

İnsanlığın aynı dünyayı tekrar etmesinin en büyük nedenlerinden biri budur.

İnsanlar kötü oldukları için aynı dünyayı tekrar tekrar yaratmaz.

Teşvikler onu yeniden yarattıkları için onları tekrar tekrar ödüllendirdiğinden aynı dünyayı tekrar tekrar yaratırlar.

İnsanlık çoğu zaman neye katkıda bulunduğunu tam olarak anlamadan aynı dünyayı yeniden yaratır.

Tekrarlanan dünya sorunlarının devam etmesinin en büyük nedenlerinden biri budur.

PARA, BAĞIMLILIK VE DÜNYA ORTAMI

Para, insan davranışını şekillendiren en büyük mekanizmalardan biridir.

Para bağımlılık yaratabilir.

Bağımlılık uyma davranışı yaratabilir.

Uyma davranışı sessizlik yaratabilir.

Sessizlik sistemleri koruyabilir.

İnsanlar onlara bağımlı olduğu için sistemler devam edebilir.

İnsanlara çoğu zaman parayı yalnızca ödeme olarak düşünmeleri öğretilir.

Ancak para davranışı da şekillendirir.

Para insanların ne söylediğini etkileyebilir.

Para insanların ne söylemediğini etkileyebilir.

Para insanların neyi tekrar ettiğini etkileyebilir.

Para insanların neyi koruduğunu etkileyebilir.

Para insanların neyi sorgulamaktan kaçındığını etkileyebilir.

Para insanların neyi uyguladığını etkileyebilir.

Para insanların neyin devam etmesine izin verdiğini etkileyebilir.

Para insanların neyi normalleştirdiğini etkileyebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Kime ödeme yapılıyor?

Onlara kim ödeme yapıyor?

Ne yapmaları için ödeme alıyorlar?

Neyi sorgulamamaları için ödeme alıyorlar?

Neyi tekrar etmeleri için ödeme alıyorlar?

Neyi uygulamaları için ödeme alıyorlar?

Neyi korumaları için ödeme alıyorlar?

Meydan okurlarsa ne olur?

Açığa çıkarırlarsa ne olur?

Paranın her düşüncüyü kontrol etmesi gerekmez.

Bağımlılık yeterli olabilir.

İnsanlar bunu hiçbir zaman tam olarak fark etmeden teşviklerin ürünleri hâline gelebilir.

İNSANİ ÖDÜLLER, AİDİYET VE UYUM SAĞLAMA

İnsanlar yalnızca paradan etkilenmez.

İnsanlar şunlardan da etkilenebilir:

Kabul.

Popülerlik.

Tanınma.

İlgi.

Statü.

Onay.

Aidiyet.

Rahatlık.

Güvenlik.

Eleştiriden kaçınmak.

Reddedilmekten kaçınmak.

Dışlanmaktan kaçınmak.

İnsanlar çoğu zaman şunu sormaz:

“Bu doğru mu?”

Bunun yerine şunları sorabilirler:

“Diğer insanlar ne yapıyor?”

“İnsanlar beni onaylayacak mı?”

“Katılmazsam hâlâ ait olacak mıyım?”

Tek başına kalma korkusu, anlama arzusundan daha güçlü hâle gelebilir.

İnsanlar onay kazanmak, dışlanmaktan kaçınmak, aidiyeti sürdürmek ve bağımlı olduklarına inandıkları ortamlara uyum sağlamak için davranışlarını değiştirebilir.

İnsanlar zamanla aidiyetin anlayıştan daha önemli hâle gelmesine izin verebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hakikati mi takip ediyorum?

Yoksa insanları mı takip ediyorum?

Bağımsız düşünüyor muyum?

Yoksa uyum sağlamaya mı çalışıyorum?

İnsanlar bağımsız dűřünmeyi bıraktığında kim fayda sağlar?

Hangi davranışlar kopyalanıyor?

Hangi davranışlar normalleştiriliyor?

İNSANLAR İNSANLARI KOPYALAR

İnsanlar çoğu zaman davranışı diğer insanlardan miras alır.

İnsanlar şunları kopyalar:

Dil.

Görüşler.

Eğilimler.

Yaşam tarzları.

Görünüşler.

Tutumlar.

Alışkanlıklar.

Sosyal davranışlar.

Çevrimiçi davranışlar.

Bunları bağımsız olarak anladıkları için değil, normal, popüler, başarılı veya kabul edilmiş göründükleri için.

Tekrarlanan davranış, yeterince insan yaptığı için normalleştirilebilir.

Uyum sağlamak normal hâle gelebilir.

Normalleşme tekrara dönüşebilir.

Tekrar miras alınmış davranışa dönüşebilir.

Miras alınmış davranış kabul edilmiş gerçekliğe dönüşebilir.

Bir davranış ne kadar uzun süre tekrarlanırsa, arkasındaki mekanizma o kadar görünmez hâle gelebilir.

İnsanlar sorgulamayı bırakabilir çünkü tekrarın kendisi hakikat görünümü yaratabilir.

YÜZEYSEL ORTAMLAR

Modern ortamlar insanları anlayışın yerine görünüşe öncelik vermeye teşvik edebilir.

İnsanlar şunlarla meşgul olabilir:

Nasıl göründükleri.

Çevrimiçi ortamda nasıl göründükleri.

Ne kadar başarılı göründükleri.

Ne kadar mutlu göründükleri.

Ne kadar popüler göründükleri.

Başkalarının onlar hakkında ne düşündüğü.

İnsanlar gerçekliği gizlerken kendilerinin idealize edilmiş versiyonlarını sunabilir.

Sahte gülümsemeler gerçek iyilik hâlinin yerini alabilir.

Sergilenen başarı hakikatin yerini alabilir.

Çevrimiçi kimlik özgünlüğün yerini alabilir.

İmaj anlayıştan daha önemli hâle gelebilir.

İnsanlar kendilerini yalnız hissederken bağlı görünebilir.

İnsanlar mutsuz hissederken mutlu görünebilir.

İnsanlar özel yaşamlarında zorlanırken başarılı görünebilir.

Görünüş hakikatten daha önemli hâle geldiğinde, yüzeysel ortamlar gelişebilir.

POPÜLERLİK, STATÜ VE KARŞILAŞTIRMA

İnsanlar kendilerini başkalarıyla ölçebilir.

Daha fazla para.

Daha fazla eşya.

Daha fazla takipçi.

Daha fazla statü.

Daha fazla ilgi.

Daha fazla tanınma.

Bu, anlayış olmadan sonsuz karşılaştırma döngüleri yaratabilir.

Popülerlik kanıt değildir.

İlgi kanıt değildir.

Takipçiler kanıt değildir.

Statü kanıt değildir.

Geniş ölçüde görölmek bir şeyi otomatik olarak doğru yapmaz.

İnsanlar görünürlüğü hakikat, popülerliği doğruluk ve etkiyi güvenilirlik sanabilir.

KORKU, SESSİZLİK VE AİDİYET

İnsanlar sorgulamadan kaçınabilir çünkü sorgulama aidiyeti tehdit edebilir.

İnsanlar şunlardan korkabilir:

Eleştiri.

Alay.

Reddedilme.

Dışlanma.

Utanma.

Yalnızlaşma.

Fırsatları kaybetme.

Tek başına kalma.

Korku sessizliği teşvik edebilir.

Sessizlik tekrarı koruyabilir.

Tekrar normalleştirilebilir.

Normalleştirilmiş davranış gelecek nesiller tarafından miras alınabilir.

Döngü, insanlar neye katkıda bulunduklarını tam olarak anlamadan devam edebilir.

İnsanlar ayrıca teşviklerin hakikatten daha güçlü hâle gelebileceğini anlamalıdır.

İnsanlar bir şeyin sorgulanması gerektiğini bilebilir ve davranışı teşvikler koruduğu için yine de devam edebilir.

EĞİTİM, ÖĞRETMENLER VE DÜNYAYI TEKRAR ETMEK

Eğitim, Teşvik ve Kazancın en açık örneklerinden biridir.

Öğretmenler çoğu zaman eğitim aldıkları aynı eğitim sisteminin ürünleridir.

Onun içinde eğitim gördüler.

Onun içinde yetiştirildiler.

Onun içinde ücret alırlar.

Onun içinde değerlendirilirler.

Onun içinde rollere yerleştirilirler.

Onun içinde öğretilmeleri beklenir.

Onun içinde bilgi aktarmaları beklenir.

Onun içinde bilgiyi değerlendirmeleri beklenir.

Ancak çocuklara dünya ortamının kendisini sorgulamak için yapılandırılmış kanıta dayalı yolu öğretilmeleri kendilerine öğretilmez.

Bu, öğretmenlere saldırmakla ilgili değildir.

Bu, sistemi anlamakla ilgilidir.

Öğretmenler aynı teşvik güdümlü ortamın içinde çalıştıkları için aynı dünyayı tekrar etmeye katkıda bulunan kişiler hâline gelebilir.

Eğitim bunu hiç amaçlamadan aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yaratabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Eğitim neyi ödüllendiriyor?

Eğitim neyi tekrar ediyor?

Eğitim neyi koruyor?

Eğitim neyden kaçınıyor?

Eğitim neyi öğretmekte başarısız oluyor?

Eğitim değişirse ne olur?

Çocuklar dünya ortamının kendisini sorgulamayı öğrenirse ne olur?

TEŞVİK VE KAZANÇ NEDEN ÖNEMLİDİR

Teşvik ve Kazanç önemlidir çünkü insanlar bu tekrarı neyin ödüllendirdiğini anlamadan insanlığın neden aynı dünyayı tekrar ettiğini doğru şekilde anlayamaz.

Kaynak ve Köken bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç şunları sorar:

Kim fayda sağlıyor?

Kim bağımlı?

Kim koruyor?

Kim kaybediyor?

Bu teşvik hangi davranışı yaratıyor?

Bu davranış hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardımcı oluyor?

İnsanlar dünya ortamının altında işleyen mekanizmaları bu şekilde görmeye başlar.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemeden görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlayıştan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar kendilerinden önceki insanların yaptığını, neye katkıda bulunduklarını anlamadan yapmaya devam ederken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar teşvik güdümlü sistemlerin ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

TEŞVİK VE KAZANÇ

ZAMAN İÇİNDE TEŞVİK

Bu bölümün ilk kısmı, insanların yalnızca dünya ortamının içinde yaşamadığını açıkladı.

Teşviklerle şekillenmiş davranış yoluyla onu yeniden yaratmaya yardımcı olurlar.

Bu kısım şimdi teşviklerin zaman içinde nasıl devam ettiğine geçiyor.

İnsanlar teşviklerini her zaman hemen açığa çıkarmaz.

Zaman içindeki davranış çoğu zaman onları açığa çıkarır.

Bir kişi bir şey söyleyip tekrar tekrar başka türlü davranabilir.

Bir sistem bir amaç için var olduğunu söyleyip tekrar tekrar başka bir şeyi koruyabilir.

Bir kuruluş tarafsızlık iddia edip tekrar tekrar aynı sonuçları üretebilir.

Bir rol görev iddia ederken tekrar tekrar uyma davranışı üretebilir.

Ücretli bir konum hakikat iddia ederken tekrar tekrar bağımlı olduğu sistemi koruyabilir.

Zaman içindeki teşvik, insanların tek anların gizleyebileceği kalıpları görmesine yardımcı olur.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Zaman içinde hangi davranış tekrarlandı?

Hangi sonuçlar tekrarlandı?

Hangi teşvikler korunmaya devam ediyor?

Hangi teşvikler gizli kalmaya devam ediyor?

Kim tekrar tekrar fayda sağlıyor?

Kim tekrar tekrar kayıptan kaçınıyor?

Kim tekrar tekrar para kazanıyor?

Kim tekrar tekrar statü kazanıyor?

Kim tekrar tekrar konumunu koruyor?

Kim tekrar tekrar hesap verebilirlikten kaçınıyor?

Aynı ortamın sürmesine kim tekrar tekrar katkıda bulunuyor?

Zaman içindeki kalıplar, tek başına ifadelerin açıklayamayacağı teşvikleri açığa çıkarabilir.

Bu doğrudan Kanıt Standardına bağlanır.

Kanıt Standardı davranışın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç bu davranışı hangi teşvikin şekillendirdiğini sorar.

MİRAS ALINAN ROLLER VE TEKRARLANAN KATKI

Teşvikler roller aracılığıyla miras alınabilir.

Bir kişi, başka biri ayrıldıktan, emekli olduktan, öldükten veya değiştirildikten sonra bir role girebilir.

Kişi yalnızca bir işe başladığına inanabilir.

Ancak rol zaten bir kalıp taşıyor olabilir.

Tekrarlanan davranış taşıyor olabilir.

Tekrarlanan sessizlik taşıyor olabilir.

Tekrarlanan koruma taşıyor olabilir.

Tekrarlanan uygulama taşıyor olabilir.

Tekrarlanan itaat taşıyor olabilir.

Tekrarlanan öğretim taşıyor olabilir.

Tekrarlanan uyma davranışı taşıyor olabilir.

Role giren kişi daha sonra önceki insanların sürdürdüğünü sürdürebilir.

Dünya ortamı nesiller boyunca bu şekilde tekrar edebilir.

İnsanların ona katkıda bulunmak için ilk mekanizmayı oluşturmuş olmaları gerekmez.

Bir rolü miras alabilir ve mekanizmanın devam etmesine yardımcı olabilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu kişi role girmeden önce bu rol hangi davranışı ürettiyordu?

Bu rol şimdi hangi davranışı gerektiriyor?

Bu kişi rolden ayrıldıktan sonra bu rol hangi davranışı sürdürecektir?

Rol neyi koruyor?

Rol neyi tekrar ediyor?

Rol neyi caydırıyor?

Rol insanların neyi sorgulamasını engelliyor?

Rol neyi normal hâle getiriyor?

Bu önemlidir çünkü insanlar yalnızca kendilerinden önceki insanların yaptığını yaptıklarına inanırken tekrarlanan zarara, tekrarlanan sessizliğe, tekrarlanan uyma davranışına ve tekrarlanan sistem korumasına katkıda bulunabilir.

SESSİZLİK, KORUMA VE TEŞVİK

Sessizlik teşvikin en güçlü göstergelerinden biri olabilir.

İnsanlar çoğu zaman sessizliğin hiçbir şey ifade etmediğini düşünür.

Ancak sessizlik davranış hâline gelebilir.

Sessizlik sistemleri koruyabilir.

Sessizlik parayı koruyabilir.

Sessizlik otoriteyi koruyabilir.

Sessizlik bağımlılığı koruyabilir.

Sessizlik itibarı koruyabilir.

Sessizlik konumları koruyabilir.

Sessizlik anlatıları koruyabilir.

Sessizlik yanlış davranışı koruyabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Kim sessiz kalıyor?

Sessizlik neyi koruyor?

Sessizlikten kim fayda sağlıyor?

Sessizlik sona ererse kim kaybeder?

Biri konuşursa ne olur?

Hangi sonuçlarla karşılaşabilir?

Hangi teşvikler insanları sessiz kalmaya teşvik ediyor?

Sessizlik neyin devam etmesine izin verdi?

İnsanlar konuşmanın bağımlı oldukları şeyi tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar konuşmanın gelirlerini tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar konuşmanın itibarlarını tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar konuşmanın sistem içindeki konumlarını tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar konuşmanın miras aldıkları rolü tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar normalleşme onlara sorgulamamayı öğrettiği için sessiz kalabilir.

Bu nedenle sessizlik sorgulanması gereken bir davranış hâline gelir.

KAYBETME KORKUSU

İnsanlar yalnızca kazandıkları şey yüzünden hareket etmez.

İnsanlar kaybetmekten korktukları şey yüzünden de hareket eder.

Kaybetme korkusu davranışı kazancın kendisi kadar güçlü biçimde şekillendirebilir.

İnsanlar şunları kaybetmekten korkabilir:

Para.

İstihdam.

Statü.

Konum.

Aidiyet.

Onay.

Koruma.

Otorite.

Etki.

Güvenlik.

İtibar.

Bir gelecek.

Kaybetme korkusu sorgulama başlamadan önce onu durdurabilir.

Kaybetme korkusu sessizlik yaratabilir.

Kaybetme korkusu takip yaratabilir.

Kaybetme korkusu itaat yaratabilir.

Kaybetme korkusu insanların tam olarak katılmadıkları şeylere katılımını yaratabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu kişi neyi kaybetmekten korkuyor?

Bu rol neyi kaybetmekten korkuyor?

Bu sistem neyi kaybetmekten korkuyor?

İnsanlar inanmayı bırakırsa ne değişir?

İnsanlar uymayı bırakırsa ne değişir?

İnsanlar sorgulamaya başlarsa ne değişir?

İnsanlar kendilerinden önceki insanların yaptığını yapmayı bırakırsa ne değişir?

Kaybetme korkusu, güç kullanılmasına hiç gerek kalmadan çok önce insanların uymasına yol açabilir.

İnsanlar ayrıca hakikatin teşviklerin üstesinden gelmek için her zaman yeterince güçlü olmadığını anlamalıdır.

İnsanlar bir şeyin sorgulanması gerektiğini bilebilir ve davranışı kaybetme korkusu koruduğu için yine de devam edebilir.

KOLEKTİF KATKI VE TEKRARLANAN DÜNYA

Dünya ortamı genellikle tek bir kişi tarafından sürdürülmez.

Aynı mekanizmaya küçük parçalarla katkıda bulunan milyonlarca insan tarafından sürdürülür.

Bir kişi öğretir.

Bir kişi uygular.

Bir kişi tekrar eder.

Bir kişi onaylar.

Bir kişi yazar.

Bir kişi sessiz kalır.

Bir kişi takip eder.

Bir kişi korur.

Tek tek bakıldığında bu davranışlar zararsız görünebilir.

Birlikte, bütün bir dünya ortamını yeniden yaratabilirler.

İnsanlar yalnızca şunları görebilir:

Kendi rolleri.

Kendi görevleri.

Kendi ücretleri.

Kendi talimatları.

Kendi sorumlulukları.

Kendi hayatta kalmaları.

Ancak dünya ortamı, aynı mekanizmanın küçük parçalarını tekrar eden birçok insanın birleşik katkısından oluşur.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Ben neye katkıda bulunuyorum?

Hangi tekrarlanan kalıbın devam etmesine yardımcı oluyorum?

Davranışım hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardımcı oluyor?

Milyonlarca insan aynı şeyi yapmaya devam ederse ne olur?

Bu, Teşvik ve Kazancın en önemli bölümlerinden biridir.

EĞİTİM, ÖĞRETMENLER VE TEŞVİK

Eğitim gelecek nesli şekillendirdiği için Teşvik ve Kazanç üzerinden sorgulanmalıdır.

Öğretmenler aynı teşvik güdümlü sistemin ürünleridir.

Onun içinde eğitim gördüler.

Onun içinde yetiştirildiler.

Onun içinde ücret alırlar.

Onun içinde değerlendirilirler.

Onun içinde rollere yerleştirilirler.

Onun içinde bilgi aktarmaları beklenir.

Onun içinde bilgiyi değerlendirmeleri beklenir.

Çocukların onun içinde işlev görmesine yardımcı olmaları beklenir.

Ancak çocuklara gerçek dünya ortamını sorgulamayı öğretmeleri için yapılandırılmış kanıta dayalı eğitim yolu verilmez.

Bu önemlidir çünkü öğretmenler çocuklar için bilgi kaynağı hâline gelir.

Ayrıca çocuklara ne öğretildiğini, çocukların neyi tekrar ettiğini, ne için ödüllendirildiğini ve neyi sorgulamaktan caydırıldığını şekillendiren teşvik yapısının bir parçası hâline gelirler.

Bu, öğretmenlere saldırmakla ilgili değildir.

Bu, içinde çalıştıkları teşvik güdümlü sistemi anlamakla ilgilidir.

Bu nedenle eğitim, bunu hiç amaçlamadan aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yaratabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Eğitim neyi ödüllendiriyor?

Eğitim neyi tekrar ediyor?

Eğitim neyi koruyor?

Eğitim neyi normalleştiriyor?

Eğitim neyin önünü kesiyor?

Eğitim neyi sorgulamakta başarısız oluyor?

Öğretmenlere neyi aktarmaları için ödeme yapılıyor?

Öğretmenler neyi değerlendirmek üzere eğitiliyor?

Çocuklar neyin içinde işlev görmeye hazırlanıyor?

Öğretmenler sistemin kendisini sorgularsa ne olur?

Çocuklara dünya ortamının kendisini sorgulamaları öğretilirse ne olur?

Eğitimin içindeki teşvikler sorgulanmazsa eğitim doğru şekilde gelişemez.

Öğretmenlere aynı sistemi tekrar eden rollerde ücret ödeniyor, eğitim veriliyor, değerlendiriliyor ve görevlendiriliyor ise eğitim, dünya ortamından öğrenmek yerine onun içinde işlev görmeye hazırlanmış insanlar üretmeye devam edebilir.

SİSTEMLER, TEŞVİK VE TEKRARLANAN SONUÇLAR

Sistemler, teşvikler içlerine yerleştirildiği için uzun süre yaşayabilir.

İnsanlar sistemlere bağımsız olduklarına inanarak girebilir.

Ancak sistemler bağımlılık yoluyla davranışı zamanla şekillendirebilir.

Teşvikler ne kadar uzun süre sorgulanmadan kalırsa, o kadar normal görünebilir.

Sistemler sessizliği ödüllendirebilir.

Sistemler uyma davranışını ödüllendirebilir.

Sistemler sadakati ödüllendirebilir.

Sistemler tekrarı ödüllendirebilir.

Sistemler uygulamayı ödüllendirebilir.

Sistemler sistemin kendisini korumayı ödüllendirebilir.

Sistemler sorgulamayı cezalandırabilir.

Sistemler açığa çıkarmayı cezalandırabilir.

Sistemler hakikati cezalandırabilir.

Sistemler reddetmeyi cezalandırabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Sistem hangi davranışı ödüllendiriyor?

Sistem hangi davranışı caydırıyor?

Sistem hangi davranışı cezalandırıyor?

Sistem hangi davranışı koruyor?

Sistem hangi sonuçları tekrar tekrar yaratıyor?

Hangi tekrarlanan sorunlar görünmeye devam ediyor?

Bu sonuçlara hangi teşvikler neden oluyor?

İnsanlar çoğu zaman teşvikleri sorgulamadan sonuçları düzeltmeye çalışır.

Teşvikler değişmeden kalırsa davranış da çoğu zaman değişmeden kalır.

Davranış değişmeden kalırsa sonuçlar da çoğu zaman değişmeden kalır.

Bu nedenle insanlık, onu geliştirmeye çalıştığına inanırken aynı dünyayı tekrar edebilir.

TEŞVİK VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Teşvik ve Kazanç, İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

Teşvikler görünmez kalırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar neye katkıda bulunduklarını anlamadan kendilerinden önceki insanların yaptığını yapmaya devam ederken insanlık ilerleyemez.

Aidiyet hakikatten daha güçlü hâle gelirken insanlık ilerleyemez.

Popülerlik anlayışın yerini alırken insanlık ilerleyemez.

Yüzeysel ortamlar özgünlüğün yerini alırken insanlık ilerleyemez.

Dışlanma korkusu sorgulamayı durdururken insanlık ilerleyemez.

Normalleşme tekrarı kabul edilmiş gerçekliğe dönüştürürken insanlık ilerleyemez.

Sistemler anlayış yerine tekrarı ödüllendirirken insanlık ilerleyemez.

Eğitim çocukları, dünya ortamını doğru şekilde nasıl sorgulayacaklarını öğretmeden onun içinde işlev görmeye hazırlarken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar bağımlı oldukları için kendilerine zarar vereni savunurken insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç şunları sorar:

Kim fayda sağlıyor?

Kim bağımlı?

Kim koruyor?

Kim kaybediyor?

Kime ödeme yapılıyor?

Kim sessiz kalıyor?

Kim takip ediyor?

Kim normalleştiriyor?

Bu teşvik hangi davranışı yaratıyor?

Bu davranış hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardımcı oluyor?

İnsanlar dünya ortamının altında işleyen mekanizmaları bu şekilde görmeye başlar.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemeden görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlayıştan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

Teşvikler görünür hâle geldiğinde davranış görünür hâle gelir.

Davranış görünür hâle geldiğinde katkı görünür hâle gelir.

Katkı görünür hâle geldiğinde anlayış mümkün hâle gelir.

Anlayış mümkün hâle geldiğinde insanlık aynı dünyayı tekrar etmeyi bırakmaya başlayabilir.

BÖLÜM 4 - KARAKTER VE TUTARLILIK

KARAKTER VE TUTARLILIK GERÇEKTE NEDİR

Bölüm 1, insanların yalnızca dünya ortamının ürünleri olmak yerine onu görmeyi öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 2, insanların kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini incelemeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 3, insanların davranışı hangi teşviklerin ödüllendirdiğini, koruduğunu ve tekrar ettirdiğini anlamaları gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 4 şimdi Karakter ve Tutarlılığa geçiyor.

Karakter ve Tutarlılık vardır çünkü insanlar, zaman içinde hangi davranışın tekrar tekrar gösterildiğini anlamadan insanları, sistemleri, kuruluşları, ortamları veya dünyanın kendisini doğru şekilde anlayamaz.

İnsanlara çoğu zaman sözleri dinlemeleri öğretilir.

Davranışı doğru şekilde incelemeleri öğretilmez.

İnsanlara unvanlara güvenmeleri öğretilir.

Tutarlılığı doğru şekilde incelemeleri öğretilmez.

İnsanlara çoğu zaman vaatlere inanmaları öğretilir.

Kalıpları doğru şekilde sorgulamaları öğretilmez.

İnsanlara çoğu zaman yalıtılmış anları yargılamaları öğretilir.

Tekrarlanan davranıştan öğrenmeleri öğretilmez.

Karakter ve Tutarlılık insanlara şunları sormayı öğretir:

Hangi davranış tekrar tekrar gösteriliyor?

Hangi davranış tekrar tekrar ödüllendiriliyor?

Hangi davranış tekrar tekrar korunuyor?

Hangi davranıştan tekrar tekrar kaçınılıyor?

Hangi davranış zaman içinde tutarlı kalıyor?

Hangi davranış koşullara göre değişiyor?

Hangi davranış dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardımcı oluyor?

Karakter tek bir an değildir.

Karakter, zaman içinde tekrar tekrar gösterilen davranıştır.

Tutarlılık tek bir ifade değildir.

Tutarlılık, sözler, davranış ve sonuçlar arasında zaman içinde tekrarlanan uyumdur.

Karakter insanlığın en büyük öğrenme araçlarından biridir çünkü tekrarlanan davranış, sözlerin, imajın, itibarın ve sunumun çoğu zaman gizlediği şeyi açığa çıkarır.

Bu önemlidir çünkü tekrarlanan davranış çoğu zaman yalıtılmış anların gösterebileceğinden daha fazlasını açığa çıkarır.

NE GÖSTERİLİYOR

Dünya ortamı insanlığa nasıl işlediğini zaten göstermektedir.

Sorun her zaman hiçbir şeyin gösterilmemesi değildir.

Sorun, insanlara gösterileni nasıl sorgulayacaklarının, göreceklelerinin, anlayacaklarının ve ondan nasıl öğreneceklerinin doğru şekilde öğretilmemiş olmasıdır.

İnsanlar yalanları görebilir.

İnsanlar çelişkiyi görebilir.

İnsanlar sessizliği görebilir.

İnsanlar bağımlılığı görebilir.

İnsanlar korkuyu görebilir.

İnsanlar paranın davranışı şekillendirdiğini görebilir.

İnsanlar sistemlerin kendilerini koruduğunu görebilir.

İnsanlar medyanın anlatıları tekrar ettiğini görebilir.

İnsanlar otoritenin kanıttan kaçındığını görebilir.

İnsanlar insanların takip ettiğini görebilir.

İnsanlar tekrarlanan kalıpların sürdüğünü görebilir.

Ancak doğru sorgulama çerçevesi olmadan insanlar yine de yanlış anlayışa ulaşabilir.

İnsanlar çoğu zaman kendilerine gösterileni nasıl sorgulayacaklarının, göreceklelerinin, anlayacaklarının ve ondan nasıl öğreneceklerinin doğru şekilde öğretilmemiş olması nedeniyle yanlış anlayışlara ulaşır.

İnsanlar gösterileni görebilir ve yine de bunun ne anlama geldiğini anlamayabilir.

Davranışı görebilir ve yalnızca bireylere odaklanabilirler.

Çelişkiyi görebilir ve öfkede durabilirler.

Yalanları görebilir ve suçlamada durabilirler.

Sistemleri görebilir ve yüzeysel açıklamalarda durabilirler.

Tekrarlanan sorunları görebilir ve onları oluşturan mekanizmaları henüz anlamayabilirler.

Karakter ve Tutarlılık insanlara tekrarlanan davranış yoluyla gösterileni sorgulamayı öğretir.

İnsanlardan yalnızca şunu sormalarını istemez:

Ne oldu?

Ama aynı zamanda:

Bu neyi gösteriyor?

Hangi davranış açığa çıkıyor?

Hangi kalıp açığa çıkıyor?

Hangi çelişki gösteriliyor?

Bu, dünya ortamı hakkında ne öğretiyor?

İnsanlık bundan ne öğrenebilir?

Dünya gerçek okuldur çünkü dünya ortamı sürekli olarak davranışı, çelişkiyi, tekrarı, teşviki, sessizliği, bağımlılığı, otoriteyi, korkuyu ve sonucu gösterir.

İnsanlar göremedikleri şeyden öğrenemez.

Ancak insanlar nasıl sorgulayacaklarının öğretilmediği şeyden de öğrenemez.

SÖZLER, DAVRANIŞ VE KALIPLAR

İnsanlar çoğu zaman insanların ne söylediğini değerlendirir.

Ancak davranış sözlerin gizlediğini açığa çıkarabilir.

Sözler prova edilebilir.

Sözler seçilebilir.

Sözler tekrar edilebilir.

Sözler korunabilir.

Sözler sunulabilir.

Davranışı uzun zaman dilimleri boyunca gizlemek çoğu zaman daha zordur.

Bilgi insanlara ne olduğunu söyleyebilir.

Davranış insanlara neden olduğunu öğretebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Sözler davranışla uyuyor mu?

Eylemler iddialarla uyuyor mu?

Sonuçlar vaatlerle uyuyor mu?

Davranış zaman içinde aynı kalıyor mu?

Davranış kimin izlediğine göre değişiyor mu?

Davranış kimin fayda sağladığına göre değişiyor mu?

Tekrarlanan davranış, yalıtılmış ifadelerin açığa çıkaramayacağı çelişkileri açığa çıkarabilir.

Kalıplar çoğu zaman vaatlerden daha fazlasını açığa çıkarır.

Tutarlılık çoğu zaman itibardan daha fazlasını açığa çıkarır.

Davranış çoğu zaman unvanlardan daha fazlasını açığa çıkarır.

Bu nedenle insanlar yalıtılmış anlar yerine kalıpları incelemeyi öğrenmelidir.

DAVRANIŞ ASLA YALITILMIŞ OLARAK VAR OLMAZ

Davranış yalıtılmış olarak var olmaz.

İnsanlar insanları etkiler.

Sistemler insanları etkiler.

İnsanlar sistemleri etkiler.

Yetişkinler çocukları etkiler.

Çocuklar yetişkin olur.

Gelecek nesiller davranışları miras alır.

Gelecek nesiller daha sonra dünya ortamını yeniden yaratmaya yardım eder.

Tekrarlanan her davranışın bireyin ötesinde sonuçları vardır.

Tekrarlanan bir davranış normal hâle gelebilir.

Normalleşme mirasa dönüşebilir.

Miras kabul edilmiş gerçekliğe dönüşebilir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu hangi davranışı yaratıyor?

Bu davranıştan kim öğreniyor?

Bu davranışı kim miras alacak?

Bu davranış gelecekte hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardımcı olacak?

Karakter ve Tutarlılık insanlara bireyin ötesini düşünmeyi ve daha geniş ortamdan öğrenmeye başlamayı öğretir.

İTİBARIN ÜZERİNDE KARAKTER

İnsanlara çoğu zaman itibara güvenmeleri öğretilir.

Ancak itibar otomatik olarak karakter değildir.

İtibar oluşturulabilir.

İtibar korunabilir.

İtibar tekrar edilebilir.

İtibar öne çıkarılabilir.

İtibar miras alınabilir.

Karakter farklıdır.

Karakter davranış yoluyla tekrar tekrar gösterilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi davranış tekrar tekrar gösteriliyor?

Baskı ortaya çıktığında ne oluyor?

Kimse izlemiyorken ne oluyor?

Kazanılacak bir şey olduğunda ne oluyor?

Kaybedilecek bir şey olduğunda ne oluyor?

Hakikat teşvikle çatıştığında ne oluyor?

Karakter çoğu zaman teşvikler devreye girdiğinde en görünür hâle gelir.

Karakter ve Tutarlılığın Teşvik ve Kazançla doğrudan bağlantı kurmasının nedeni budur.

ZAMAN İÇİNDE TUTARLILIK

Tutarlılık tek bir olaydan değerlendirilemez.

Tutarlılık zaman içinde incelenmelidir.

İnsanlar hakikate değer verdiklerini söyleyebilir.

İnsanlar öğrenmeye değer verdiklerini söyleyebilir.

İnsanlar adalete değer verdiklerini söyleyebilir.

İnsanlar sorgulamaya değer verdiklerini söyleyebilir.

Ancak tutarlılık, davranışın bu iddiaları tekrar tekrar destekleyip desteklemediğini sorar.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Zaman içinde hangi davranış gösterildi?

Hangi kalıplar tekrarlandı?

Hangi çelişkiler ortaya çıktı?

Hangi davranışlar değişmeden kaldı?

Koşullar değiştiğinde hangi davranışlar ortadan kalkıyor?

Tutarlılık çoğu zaman en güçlü kanıt yollarından biri hâline gelir çünkü insanlar sonunda tekrar tekrar ne yaptıklarını gösterir.

Bu doğrudan Kanıt Standardına bağlanır.

Kanıt Standardı davranışın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Karakter ve Tutarlılık davranışın zaman içinde tekrar tekrar uyumlu kalıp kalmadığını sorar.

İMAJ İLE KARAKTER

İnsanlar imaj yönetiminde becerikli hâle gelebilir.

İmaj, insanların başkalarının görmesini istediği şeydir.

Karakter, davranışın tekrar tekrar gösterdiği şeydir.

İmaj oluşturulabilir.

İmaj korunabilir.

İmaj sergilenebilir.

İmaj öne çıkarılabilir.

İmaj ödüllendirilebilir.

Ancak imaj otomatik olarak karakter değildir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

İmaj mı görüyorum?

Yoksa davranış mı görüyorum?

Sunum mu görüyorum?

Yoksa tutarlılık mı görüyorum?

Hangi davranış tekrar tekrar gösteriliyor?

Hangi davranış tekrar tekrar gizleniyor?

Baskı kaldırıldığında hangi davranış ortaya çıkıyor?

Baskı eklendiğinde hangi davranış ortaya çıkıyor?

İnsanlar davranışları tekrar tekrar farklı bir şeyi açığa çıkarırken yıllarca bir imajı koruyabilir.

İNSANLAR, SİSTEMLER VE DÜNYA ORTAMI

Karakter ve Tutarlılık yalnızca bireylere uygulanmaz.

Dünya ortamının içinde işleyen her şeye uygulanır.

Şunlara uygulanır:

İnsanlar.

Öğretmenler.

Ebeveynler.

Okullar.

Hükümetler.

Medya.

Kurumlar.

Sistemler.

Kuruluşlar.

Topluluklar.

Ortamlar.

İnsanlar çoğu zaman bunların ne söylediğini inceler.

Bunların tekrar tekrar ne yaptığını doğru şekilde incelemezler.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Hangi davranış tekrar tekrar gösteriliyor?

Hangi davranış tekrar tekrar korunuyor?

Hangi davranıştan tekrar tekrar kaçınılıyor?

Hangi davranış tekrar tekrar ödüllendiriliyor?

Hangi davranış tekrar tekrar normalleştiriliyor?

Hangi davranış tekrar tekrar miras alınıyor?

İnsanlığa öğrenilecek bir şey olarak hangi davranış gösteriliyor?

Karakter ve Tutarlılık her yerde uygulanmalıdır.

EĞİTİM, ÖĞRETMENLER VE KARAKTER

Eğitim de Karakter ve Tutarlılık üzerinden sorgulanmalıdır.

Öğretmenler çocuklar için bilgi kaynağı hâline gelir.

Çocuklar yalnızca bilgidен öğrenmez.

Davranıştan da öğrenirler.

Çocuklar şunları gözlemler:

Yetişkinlerin ne yaptığını.

Öğretmenlerin ne yaptığını.

Sistemlerin neyi ödüllendirdiğini.

Sistemlerin neyden kaçındığını.

Sistemlerin neyi koruduğunu.

Sistemlerin neyi tekrar ettiğini.

Sistemlerin neyi normal olarak gösterdiğini.

Bu, öğretmenlere saldırmakla ilgili değildir.

Bu, içinde çalıştıkları ortamı anlamakla ilgilidir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Çocuklar hangi davranışları tekrar tekrar görüyor?

Çocuklar hangi davranışlar için tekrar tekrar ödüllendiriliyor?

Çocukların hangi davranışları sorgulaması tekrar tekrar caydırılıyor?

Çocuklar dünya ortamını tekrar etmeye mi hazırlanıyor?

Yoksa çocuklar ondan öğrenmeye mi hazırlanıyor?

Çocuklara davranışı, çelişkiyi, teşviki, sessizliği ve tekrarlanan kalıpları nasıl sorgulayacakları öğretilmezse, kendilerine gösterileni anlamadan aynı dünya ortamını miras alabilirler.

KARAKTER VE TUTARLILIK NEDEN ÖNEMLİDİR

Karakter ve Tutarlılık önemlidir çünkü insanlar tekrarlanan davranışı anlamadan dünya ortamını doğru şekilde anlayamaz.

Amaç öfke, suçlama, korku veya bitmeyen karşıtlığın içinde sıkışmak değildir.

Amaç, dünya ortamının zaten gösterdiği şeyden öğrenmektir.

Dünya ortamının kendisi bir eğitim ortamına dönüşür.

Davranış ders hâline gelir.

Çelişki ders hâline gelir.

Tekrar ders hâline gelir.

Ortamın kendisi öğretmen hâline gelir.

İnsanlar kendilerine gösterilene tepki vermeyi bırakıp ondan öğrenmeye başladığında insan bilinci ilerler.

Kaynak ve Köken bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç davranışı neyin ödüllendirdiğini sorar.

Karakter ve Tutarlılık şunu sorar:

Davranış, iddia edilenle tekrar tekrar uyumlu mu?

Davranış neyi gösteriyor?

Çelişki ne öğretiyor?

Tekrarlanan kalıp neyi açığa çıkarıyor?

İnsanlık gösterilenden ne öğrenebilir?

İnsanlar yalıtılmış anların ötesine bu şekilde geçmeye başlar.

İnsanlar kalıpları bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar çelişkileri bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar tutarlılığı bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar dünya ortamının zaten gösterdiği şeyden bu şekilde öğrenmeye başlar.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemeden görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlayıştan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar dünya ortamının ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

ZAMAN İÇİNDE KARAKTER

Bu bölümün ilk kısmı Karakter ve Tutarlılığın yalıtılmış anlarla ilgili olmadığını açıkladı.

Zaman içinde tekrarlanan davranışı anlamakla ilgilidir.

Bu kısım şimdi Karakter ve Tutarlılığın zaman içinde nasıl işlediğine geçiyor.

İnsanlar karakterlerini her zaman hemen açığa çıkarmaz.

Zaman içindeki davranış çoğu zaman onu açığa çıkarır.

Bir kişi bir şey söyleyip tekrar tekrar başka bir şey yapabilir.

Bir sistem bir amaç iddia edip tekrar tekrar farklı sonuçlar üretebilir.

Bir kuruluş tarafsızlık iddia edip tekrar tekrar belirli davranışları koruyabilir.

Bir kurum adalet iddia edip tekrar tekrar zor sorulardan kaçınabilir.

Bir rol görev iddia edip tekrar tekrar uyuma davranışı üretebilir.

Zaman içindeki karakter insanların yalıtılmış anların gizleyebileceği kalıpları görmesine yardımcı olur.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi davranış tekrar tekrar gösterildi?

Hangi sonuçlar tekrar tekrar üretildi?

Hangi kalıplar ortaya çıkmaya devam ediyor?

Hangi çelişkiler ortaya çıkmaya devam ediyor?

Hangi davranış değişmeden kalıyor?

Hangi davranış koşullara göre değişiyor?

Hangi davranış kimin izlediğine göre değişiyor?

Zaman içindeki kalıplar çoğu zaman karakteri tek başına ifadelerden daha doğru biçimde ortaya koyar.

ÇELİŞKİ VE İNSAN DAVRANIŞI

Çelişki, karakteri anlamaya giden en güçlü yollardan biri hâline gelebilir.

İnsanlar hakikate değer verdiklerini söylerken zor hakikatlerden kaçınabilir.

İnsanlar sorgulamaya değer verdiklerini söylerken soruları caydırabilir.

İnsanlar öğrenmeye değer verdiklerini söylerken tekrarı koruyabilir.

İnsanlar adalete değer verdiklerini söylerken tekrar tekrar adaletsiz sonuçlar üretebilir.

İnsanlar bağımsız düşünmeye değer verdiklerini söylerken konformizmi ödüllendirebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Sözler ile davranış nerede ayrılıyor?

Hangi çelişkiler tekrar tekrar ortaya çıkıyor?

Çelişkiye rağmen hangi kalıplar devam ediyor?

Çelişkinin devam etmesinden kim fayda sağlıyor?

Çelişkiyi hangi teşvikler koruyor?

Çelişki otomatik olarak kötü niyetin kanıtı değildir.

Ancak tekrarlanan çelişki sorgulanmalıdır.

Tekrarlanan çelişki yüzeyin altında işleyen mekanizmaları açığa çıkarabilir.

DÜNYA ORTAMI İNSANLIĞA ZATEN GÖSTERİYOR

Dünya ortamı insanlığa nasıl işlediğini zaten gösteriyor.

Sorun her zaman hiçbir şeyin gösterilmemesi değildir.

Sorun, insanlığa gösterilenden nasıl öğrenileceğinin doğru şekilde öğretilmemiş olmasıdır.

İnsanlar çelişkiyi görüp suçlamada durabilir.

İnsanlar yalanları görüp öfkede durabilir.

İnsanlar sistemleri görüp yüzeysel açıklamalarda durabilir.

İnsanlar tekrarlanan sorunları görüp hayal kırıklığında durabilir.

İnsanlar tekrarlanan davranışları görüp duygusal tepkilerde durabilir.

İnsanlar görünür olayları görebilir ve yine de onları oluşturan mekanizmaları anlamayabilir.

İnsanlar henüz yeterli bilgiye, anlayışa veya sorgulama yeteneğine sahip olmadıkları için çoğu zaman yanlış anlayışlara ulaşır.

İnsanlar şunları görebilir:

Tek bir olay.

Tek bir kişi.

Tek bir sistem.

Tek bir yalan.

Tek bir çelişki.

Tek bir sonuç.

Ve sonra orada durabilir.

Karakter ve Tutarlılık insanlara devam etmeyi öğretir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu hangi davranışı açığa çıkarıyor?

Bu hangi mekanizmayı ortaya çıkarıyor?

Bu hangi tekrarlanan kalıbı gösteriyor?

Bu hangi çelişkiyi gösteriyor?

İnsanlık bundan ne öğrenebilir?

Amaç sonsuz sorgulama değildir.

Amaç anlayıştır.

TEPKİ İLE ÖĞRENME

İnsanlığın ilerlemesindeki en büyük sınırlamalardan biri, insanların çoğu zaman kendilerine gösterilenden öğrenmek yerine ona tepki vermesidir.

Tepki ilerlemeyi durdurabilir.

İnsanlar öfkelenir.

İnsanlar korkar.

İnsanlar taraf seçer.

İnsanlar görüşleri savunur.

İnsanlar görüşlere saldırır.

İnsanlar anlatıların içinde sıkışır.

İnsanlar neye tepki verdiklerini anlamadan tepki vermeye çok büyük miktarda enerji harcayabilir.

Karakter ve Tutarlılık insanlara tepkinin ötesine geçmeyi öğretir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu neyi gösteriyor?

Bu ne öğretiyor?

Hangi davranış ortaya çıkıyor?

Hangi tekrarlanan kalıp açığa çıkıyor?

Hangi mekanizma işliyor?

İnsanlık bundan ne öğrenebilir?

Nihai hedef tepki değildir.

Nihai hedef anlayıştır.

SEÇİCİ KARAKTER VE SEÇİCİ DÜŞÜNME

İnsanlar her zaman tutarlı davranmaz.

İnsanlar şunlara bağlı olarak farklı davranabilir:

Para.

Statü.

Kitle.

Otorite.

Onay.

Popülerlik.

Korku.

Kazanç.

Kayıp.

İnsanlar bir ortamda hakikatli görünüp başka bir ortamda hakikatten kaçınabilir.

İnsanlar bir konuyu sorgularken başka bir konuyu koruyabilir.

İnsanlar bir sisteme meydan okurken başka bir sistemi savunabilir.

İnsanlar ilkeleri seçici olarak uygulayabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu davranış her yerde tutarlı kalıyor mu?

Yoksa yalnızca belirli koşullarda mı ortaya çıkıyor?

Teşvikler ortaya çıktığında ne değişiyor?

Baskı ortaya çıktığında ne değişiyor?

Değerli bir şey risk altındayken ne değişiyor?

Karakter çoğu zaman teşvikler ve baskı çarpıştığında en görünür hâle gelir.

SESSİZLİK, KATILIM VE TEKRARLANAN DAVRANIŞ

Karakter yalnızca eylemle açığa çıkmaz.

Karakter sessizlikle de açığa çıkabilir.

Sessizlik davranış hâline gelebilir.

Sessizlik koruma hâline gelebilir.

Sessizlik katılım hâline gelebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Kim sessiz kalıyor?

Ne korunuyor?

Hangi tekrarlanan davranışın devam etmesine izin veriliyor?

Hangi hakikatten kaçınılıyor?

Hangi çelişki görmezden geliniyor?

İnsanlar konuşmanın bağımlı oldukları şeyi tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar konuşmanın konumlarını tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar konuşmanın aidiyeti tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

İnsanlar konuşmanın onayı tehdit etmesi nedeniyle sessiz kalabilir.

Bu nedenle karakter, insanların tekrar tekrar yapmamayı seçtiği şeyleri de kapsar.

DAVRANIŞ, ETKİ VE GELECEK NESİLLER

Davranış asla yalıtılmış olarak var olmaz.

İnsanlar insanları etkiler.

Sistemler insanları etkiler.

İnsanlar sistemleri etkiler.

Yetişkinler çocukları etkiler.

Çocuklar yetişkin olur.

Gelecek nesiller davranışları miras alır.

Gelecek nesiller daha sonra dünya ortamını yeniden yaratmaya yardım eder.

Tekrarlanan her davranışın bireyin ötesinde sonuçları vardır.

İnsanlar yalnızca küçük bir karar verdiklerine inanabilir.

Ancak milyonlarca tekrarlanan davranış bütün bir dünya ortamını yeniden yaratabilir.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Ben hangi davranışa katkıda bulunuyorum?

Hangi davranışın normalleşmesine yardımcı oluyorum?

Gelecek nesiller hangi davranışı miras alacak?

Bu davranış hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardımcı olacak?

EĞİTİM, ÖĞRETMENLER VE KARAKTER

Eğitim de Karakter ve Tutarlılık üzerinden incelenmelidir.

Çocuklar yalnızca bilgiyi miras almaz.

Çocuklar davranışı miras alır.

Çocuklar şunları gözlemler:

Yetişkinlerin nasıl davrandığını.

Öğretmenlerin nasıl davrandığını.

Otoritenin nasıl davrandığını.

Sistemlerin nasıl davrandığını.

İnsanların nasıl tepki verdiğini.

İnsanların nasıl sessiz kaldığını.

İnsanların nasıl sorguladığını.

İnsanların sorgulamadan nasıl kaçındığını.

Çocuklar zamanla bu davranışları kendileri de miras alabilir.

Bu, öğretmenlere saldırmakla ilgili değildir.

Bu, onları şekillendiren ortamı anlamakla ilgilidir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Çocuklar hangi davranışları tekrar tekrar görüyor?

Çocuklar hangi davranışları tekrar tekrar miras alıyor?

Çocuklar hangi davranışlar için tekrar tekrar ödüllendiriliyor?

Çocukların hangi davranışları sorgulaması tekrar tekrar caydırılıyor?

Tekrarlanan davranış görünmez kalırsa eğitim doğru şekilde gelişemez.

İNSAN BİLİNCİ VE DÜNYA ORTAMINDAN ÖĞRENME

İnsanlığın ilerlemesindeki en büyük eksik yollardan biri, zaten görünür olan şeyden öğrenmektir.

İnsanlığa sürekli olarak şunlar gösterilmektedir:

Çelişki.

Bağımlılık.

Sessizlik.

Otorite.

Korku.

Takip.

Normalleşme.

Teşvikler.

Tekrar.

Davranış.

Ancak insanlığa bu mekanizmalardan nasıl öğrenileceği doğru şekilde öğretilmemiştir.

İnsanlar çoğu zaman, var olan en büyük öğrenme ortamının içinde zaten dururken kendilerine bir şey öğretilmesini bekler.

Dünya ortamının kendisi derstir.

Dünya ortamının kendisi kanıttır.

Dünya ortamının kendisi öğrenme fırsattır.

Dünya ortamının kendisi öğretmendir.

İnsanlar kendilerine gösterilene tepki vermeyi bırakıp ondan öğrenmeye başladığında insan bilinci ilerler.

Bu nedenle insanlar şunları sormalıdır:

Bu neyi gösteriyor?

Bu ne öğretiyor?

İnsanlık bundan ne öğrenebilir?

Hangi tekrarlanan kalıp açığa çıkıyor?

Hangi davranış ortaya çıkıyor?

Hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

İnsanlar bu soruları sormayı öğrendiğinde, tepkinin ötesine ve anlayışa doğru ilerlemeye başlar.

KARAKTER VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Karakter ve Tutarlılık, İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

Tekrarlanan çelişkiler görünmez kalırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar bir şey söyleyip tekrar tekrar başka bir şey yaparken insanlık ilerleyemez.

İmaj davranıştan daha önemli hâle gelirken insanlık ilerleyemez.

İtibar tutarlılıktan daha önemli hâle gelirken insanlık ilerleyemez.

Çifte standartlar normalleşmiş kaldıkça insanlık ilerleyemez.

Teşvikler ilkeleri tekrar tekrar geçersiz kılarken insanlık ilerleyemez.

Tekrarlanan davranışlar incelenmeden miras alınırken insanlık ilerleyemez.

Çocuklar onları nasıl sorgulayacakları öğretilmeden davranışları miras alırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar gösterilenden öğrenmek yerine ona tepki verirken insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç davranışı neyin ödüllendirdiğini ve koruduğunu sorar.

Karakter ve Tutarlılık şunları sorar:

Davranış, iddia edilenle tekrar tekrar uyumlu mu?

Davranış neyi gösteriyor?

Çelişki ne öğretiyor?

Tekrarlanan kalıp neyi açığa çıkarıyor?

İnsanlık gösterilenden ne öğrenebilir?

İnsanlar kalıpları bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar çelişkileri bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar tutarlılığı bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar dünya ortamının zaten gösterdiği şeyden bu şekilde öğrenmeye başlar.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemeden görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlayıştan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar dünya ortamının ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

BÖLÜM 5 - SORGULAMA İZNİ

SORGULAMA İZNİ GERÇEKTE NEDİR

Bölüm 1, insanların yalnızca dünya ortamının ürünleri olmak yerine onu görmeyi öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 2, insanların kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini incelemeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 3, insanların davranışı hangi teşviklerin ödüllendirdiğini, koruduğunu ve tekrar ettirdiğini anlamaları gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 4, insanların tekrarlanan davranışın insanlığa zaten gösterdiği şeyden öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 5 şimdi Sorgulama İznine geçiyor.

Sorgulama İzni vardır çünkü insanlar kendilerine kabul etmeyi, takip etmeyi, tekrar etmeyi, itaat etmeyi ve sessiz kalmayı öğreten ortamlar tarafından şekillendirilir ve bunu nasıl sorgulayacakları kendilerine öğretilmez.

İnsanlara düşünmenin kendisini nasıl doğru şekilde sorgulayacakları öğretilmeden ne düşünecekleri öğretilir.

İnsanlara neye inanacakları öğretilir ve inancın nasıl oluştuğu öğretilmez.

İnsanlara neyi tekrar edecekleri öğretilir ve tekrar edileni nasıl inceleyecekleri öğretilmez.

İnsanlara kime güvenecekleri öğretilir ve güveni nasıl sorgulayacakları öğretilmez.

İnsanlara hangi otoriteyi kabul edecekleri öğretilir ve otoriteyi nasıl sorgulayacakları öğretilmez.

İnsanlara sistemlerin içinde nasıl işlev görecekleri öğretilir ve sistemleri nasıl sorgulayacakları öğretilmez.

Bu, insanlığın ilerlemesinin önündeki en büyük engellerden birini yaratır.

İnsanlar sorgulamanın izin gerektirdiğini hissetmeye başlayabilir.

Otoriteden izin.

Sistemlerden izin.

Öğretmenlerden izin.

Ebeveynlerden izin.

İşverenlerden izin.

Hükümetten izin.

Medyadan izin.

Uzmanlardan izin.

Gruplardan izin.

Popülerlikten izin.

Sosyal kabulden izin.

Çevrelerindeki dünya ortamından izin.

Sorgulama İzni insanlara şunları sormayı öğretir:

Bunu sorgulamama izin var mı?

İzne ihtiyacım olduğunu bana kim öğretti?

Sorgularsam ne olacağından korkuyorum?

Sorgulamazsam kim fayda sağlıyor?

Sorgulama caydırıldığında hangi davranış korunuyor?

İnsanlar sorgulamak için izin beklediğinde hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

Sorgulama İzni yalnızca soru sormakla ilgili değildir.

İnsanların ilk başta kendilerini neden sorgulamaktan alıkoyduğunu anlamakla ilgilidir.

Sorgulama İzni insanlara iznin kendisini de sorgulamayı öğretir.

KOŞULLANDIRMA VE YAŞAM BOYU İZİN YAPILARI

İnsanlar çoğu zaman bütün yaşamları boyunca izin aramaya koşullandırılır.

Çocuklar yetişkinlerden izin isteyebilir.

Öğrenciler öğretmenlerden izin isteyebilir.

Çalışanlar işverenlerden izin isteyebilir.

İnsanlar sistemlerden izin isteyebilir.

İnsanlar gruplardan izin isteyebilir.

İnsanlar otoriteden izin isteyebilir.

İnsanlar toplumun kendisinden izin isteyebilir.

Zamanla bu davranış normal hâle gelebilir.

İnsanlar zamanla kendi gözlemlerine güvenmeyi bırakabilir.

Zamanla kendi öğrenme yeteneklerine güvenmeyi bırakabilirler.

Zamanla gösterileni sorgulamayı bırakabilirler.

İnsanlar izin aramaya o kadar alışabilir ki artık bunu yaptıklarını fark etmeyebilirler.

İzin yapıları sonunda görünmez hâle gelebilir.

İnsanlar artık onların içinde işlediklerini fark etmeyebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bana izin aramayı kim öğretti?

Ne zaman izin aramaya başladım?

Hangi izin yapılarını miras aldım?

Kendi öğrenme yeteneğime güveniyor muyum?

Yoksa öğrenmeden önce onay mı bekliyorum?

ÖĞRENMEK İÇİN İZİN BEKLEMEK

İnsanlar çoğu zaman, var olan en büyük öğrenme ortamının içinde zaten dururken kendilerine bir şey öğretilmesini bekler.

Dünya ortamı davranışı, çelişkiyi, tekrarı, bağımlılığı, sessizliği, otoriteyi, teşviki, korkuyu, sonucu ve tekrarlanan kalıpları zaten göstermektedir.

Ancak insanlar yine de başka birinin kendilerine neyin önemli olduğunu söylemesini bekleyebilir.

Otoritenin onu onaylamasını bekleyebilirler.

Medyanın onu göstermesini bekleyebilirler.

Uzmanların onu açıklamasını bekleyebilirler.

Öğretmenlerin onu öğretmesini bekleyebilirler.

Grupların onu kabul etmesini bekleyebilirler.

Onu incelemeden önce popülerlik bekleyebilirler.

Öğrenmeden önce izin bekleyebilirler.

İnsanlık çoğu zaman zaten görünür olan bir dünyadan öğrenmek için izin bekler.

Bu, insanların dünya ortamının içinde yaşayıp ondan öğrenmemesi anlamına gelir.

Gösterileni görebilir ve yine de sorgulamayabilirler.

Çelişkiyi görebilir ve yine de başka birinin onu açıklamasını bekleyebilirler.

Tekrarlanan davranışı görebilir ve yine de başka birinin onu sorgulamayı onaylamasını bekleyebilirler.

Sistemlerin aynı kalıpları tekrar ettiğini görebilir ve yine de başka birinin bunun önemli olduğunu söylemesini bekleyebilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Dünya ortamından öğreniyor muyum?

Yoksa ondan öğrenmek için izin mi bekliyorum?

Gösterileni sorguluyor muyum?

Yoksa önce başka birinin sorgulamasını mı bekliyorum?

Kendi zihnimi mi kullanıyorum?

Yoksa neyin ilgimi hak ettiğine başka bir kaynağın karar vermesini mi bekliyorum?

Dünya gerçek okuldur.

Ancak insanlar onu sorgulamak için izin bekliyorsa dünyadan öğrenemez.

OTORİTE, ONAY VE DEVREDİLMİŞ DÜŞÜNME

İnsanlara otoriteyi nasıl sorgulayacakları doğru şekilde öğretilmeden otoriteye güvenmeleri öğretilir.

Unvanlara güvenmeleri öğretilir.

Rollere güvenmeleri öğretilir.

Konumlara güvenmeleri öğretilir.

Sistemlere güvenmeleri öğretilir.

Resmî açıklamalara güvenmeleri öğretilir.

Onaylanmış kaynaklara güvenmeleri öğretilir.

Kabul edilebilir olarak sunulan şeye güvenmeleri öğretilir.

Bu, devredilmiş düşünme yaratabilir.

Devredilmiş düşünme, insanların neyi sorgulamalarına, inanmalarına, kabul etmelerine, tekrar etmelerine veya reddetmelerine izin verildiğine başka bir kişi, rol, sistem, kaynak, grup veya otoritenin karar vermesine izin verdiğinde gerçekleşir.

İnsanlar hâlâ başkaları tarafından oluşturulmuş sınırlar içinde düşünürken bağımsız düşündüklerine inanabilir.

Daha geniş çerçeveyi sorgulamadan tek bir şeyi sorgulayabilirler.

Bir otoriteyi reddedip başka birini kabul edebilirler.

Bir anlatıdan çıkıp başka birine girebilirler.

Zaten güvendikleri biri tarafından onaylandığı için bir sonuçta durabilirler.

Sorgulama İzni insanlara şunları sormayı öğretir:

Kendim için mi düşünüyorum?

Yoksa başka bir kaynağın benim yerime düşünmesine mi izin veriyorum?

Çerçevenin kendisini mi sorguluyorum?

Yoksa yalnızca bana verilen çerçevenin içinde mi sorguluyorum?

Kanıtı mı güveniyorum?

Yoksa onaya mı güveniyorum?

Anlayışı mı takip ediyorum?

Yoksa otoriteyi mi takip ediyorum?

İnsanlar sorgulamayı başkalarına devrederse bağımsız düşünme gelişemez.

KORKU, AİDİYET VE UYUM SAĞLAMA

İnsanlar çoğu zaman sorgulama aidiyeti tehdit edebildiği için kendilerini sorgulamaktan alıkoyar.

Reddedilmekten korkabilirler.

Eleştirilmekten korkabilirler.

Alay edilmekten korkabilirler.

Yalıtılmaktan korkabilirler.

Onayı kaybetmekten korkabilirler.

Statüyü kaybetmekten korkabilirler.

İşlerini kaybetmekten korkabilirler.

İlişkilerini kaybetmekten korkabilirler.

Tek başına kalmaktan korkabilirler.

Aidiyet sorgulamadan daha güçlü hâle gelebilir.

Onay hakikatten daha güçlü hâle gelebilir.

Korku anlayıştan daha güçlü hâle gelebilir.

İnsanlar uyum sağlamak istedikleri için sessiz kalabilir.

İnsanlar ait olmak istedikleri için başkalarının tekrar ettiğini tekrar edebilir.

İnsanlar dışlanmaktan korktukları için başkalarının savunduğunu savunabilir.

İnsanlar farklı görünmek istemedikleri için soru sormaktan kaçınabilir.

İnsanlar neyi takip ettiklerini anlamadan önce başkalarının davranışını takip edebilir.

Bu doğrudan Teşvik ve Kazanca bağlanır.

İnsanlar yalnızca bir şeyin doğru olduğuna inandıkları için sorgulamadan kaçınmayabilir.

Sorgulama bağımlı oldukları, ait oldukları veya kaybetmekten korktukları şeyi tehdit ettiği için sorgulamadan kaçınabilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bunu sorgularsam neyi kaybetmekten korkuyorum?

Anladığım için mi sessiz kalıyorum?

Yoksa dışlanmaktan korktuğum için mi sessiz kalıyorum?

İncelediğim için mi katılıyorum?

Yoksa ait olmak istediğim için mi katılıyorum?

Bunu doğru olduğu için mi tekrar ediyorum?

Yoksa başkaları tekrar ettiği için mi tekrar ediyorum?

Sorgulama İzni insanlara hakikati aidiyetten ayırmayı öğretir.

TAKİP, KONFORMİZM VE SOSYAL KABUL

İnsan ortamları çoğu zaman takip etmeyi ödüllendirir.

İnsanlar katıldıkları için ödüllendirilebilir.

İnsanlar tekrar ettikleri için ödüllendirilebilir.

İnsanlar uydukları için ödüllendirilebilir.

İnsanlar kabul edilmiş sınırlar içinde kaldıkları için ödüllendirilebilir.

İnsanlar başkalarının kabul ettiğini sorgulamadıkları için ödüllendirilebilir.

Konformizm normal hâle gelebilir.

Normalleşme miras alınabilir hâle gelebilir.

Miras alınmış davranış kabul edilmiş gerçekliğe dönüşebilir.

İnsanlar daha sonra sosyal kabulü hakikat sanabilir.

Bir şeyi birçok insan kabul ettiği için doğru olduğuna inanabilirler.

Bir şeyi birçok insan takip ettiği için güvenli olduğuna inanabilirler.

Bir şeyi az insan sorguladığı için onu sorgulamanın yanlış olduğuna inanabilirler.

Bir şeye onay, erişim, statü veya popülerlik verilmediği için onun önemli olmadığına inanabilirler.

İnsanlar farklı olmaktan da korkabilir.

Ayrı durmaktan korkabilirler.

Uyum sağlayamamaktan korkabilirler.

Yanlış görünmekten korkabilirler.

Yalnız kalmaktan korkabilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Anladığımı için mi takip ediyorum?

Yoksa başkaları takip ettiği için mi takip ediyorum?

Kanıt desteklediği için mi kabul ediyorum?

Yoksa sosyal olarak kabul edildiği için mi kabul ediyorum?

İncelediğim için mi sorgulamaktan kaçınıyorum?

Yoksa onu sorgulamak beni diğerlerinden ayıracağı için mi?

Takip etmek anlamak değildir.

Konformizm hakikat değildir.

Sosyal kabul kanıt değildir.

İzin yapıları, tekrarlanan dünya sorunlarının devam etmesine izin veren en büyük mekanizmalardan biri hâline gelebilir.

Sorgulama İzni önemlidir çünkü insanlar neyin sorgulanabileceğine karar vermek için sosyal onaya bağımlıyken bağımsız düşünenler hâline gelemeyiz.

ÇOCUKLAR, EĞİTİM VE SORGULAMA YETENEĞİNİ KAYBETMEK

Çocuklar doğal olarak soru sorar.

Çocuklar çoğu zaman nedenini bilmek ister.

Şeylerin neden olduğunu sorarlar.

İnsanların neden belirli şekillerde davrandığını sorarlar.

Kuralların neden var olduğunu sorarlar.

Yetişkinlerin neden bir şey söyleyip başka bir şey yaptığını sorarlar.

Anlamaya çalıştıkları için sorarlar.

Ancak dünya ortamı zamanla çocukları sorgulamadan uzaklaştıracak şekilde eğitebilir.

Çocuklara sessiz olmaları öğretilir.

Çocuklara kabul etmeleri öğretilir.

Çocuklara tekrar etmeleri öğretilir.

Çocuklara itaat etmeleri öğretilir.

Çocuklara neden diye sormayı bırakmaları öğretilir.

Çocuklara sorgulamanın kaba olduğu öğretilir.

Çocuklara otoriteyi sorgulamanın yanlış olduğu öğretilir.

Çocuklara doğru yanıtların daha iyi sorulardan daha önemli olduğu öğretilir.

Çocuklara onayın anlayıştan daha önemli olduğu öğretilir.

Çocuklar kabul edilmiş sınırları zorlayan sorular sordukları için zor, bozucu, sorunlu veya baş belası olarak bile etiketlenebilir.

Eğitim çoğu zaman yanıtları sorgulamadan daha fazla ödüllendirir.

Çoğu zaman tekrarı incelemeyen daha fazla ödüllendirir.

Çoğu zaman itaati bağımsız düşünmeden daha fazla ödüllendirir.

Çoğu zaman çocuklara dünya ortamını doğru şekilde nasıl sorgulayacaklarını öğretmeden onun içinde işlev görmeye hazırlar.

Sorgulama İzninin eğitim için kritik olmasının nedeni budur.

Çocuklar sorgulama yeteneğini kaybederse, dünya ortamını onu neyin şekillendirdiğini anlamadan miras alabilir.

Çocuklara güvenli ve doğru şekilde nasıl sorgulayacakları öğretilmezse, içine doğdukları aynı tekrarlanan kalıpların ürünleri hâline gelebilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Çocuklara nasıl sorgulayacakları öğretiliyor mu?

Yoksa onlara yalnızca nasıl yanıt verecekleri mi öğretiliyor?

Çocuklara nasıl inceleyecekleri öğretiliyor mu?

Yoksa onlara yalnızca nasıl tekrar edecekleri mi öğretiliyor?

Çocuklara dünya ortamından nasıl öğrenecekleri öğretiliyor mu?

Yoksa onun içinde işlev görmeye mi hazırlanıyorlar?

Çocukların sorgulama iznine ihtiyacı vardır çünkü sorgulama; görmeye, anlamaya, öğrenmeye ve bağımsız düşünmeye giden yollardan biridir.

SORGULAMA İZNİ NEDEN ÖNEMLİDİR

Sorgulama İzni önemlidir çünkü insanlar sorgulamalarına izin verildiğini hissetmedikleri bir dünyadan öğrenemez.

Görünmez izin yapıları, insanların artık göremediği psikolojik sınırlara dönüşebilir.

İnsanlar fiziksel olarak özgür olup zihinsel olarak miras aldıkları sınırlar içinde işliyor olabilir.

İnsanlar kendilerinin de katkıda bulunduğu sorunları başka birinin çözmesini bekleyerek yaşamlarını geçirebilir.

Liderleri bekleyebilirler.

Sistemleri bekleyebilirler.

Uzmanları bekleyebilirler.

Otoriteyi bekleyebilirler.

Başka birinin harekete geçmesini bekleyebilirler.

İnsanlar, bağımsız düşünmek için izin beklerken bağımsız düşünen bireyler hâline gelemez.

İnsanlar dünya ortamından öğrenen bireyler olmak için izin beklerken insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç davranışı neyin ödüllendirdiğini ve koruduğunu sorar.

Karakter ve Tutarlılık davranışın iddia edilenle tekrar tekrar uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni şunları sorar:

İnsanlara sorgulamanın izin gerektirdiğine kim veya ne inandırdı?

İnsanlar sorguladığında ne olur?

İnsanlar sorgulamadığında ne olur?

Sorgulama caydırıldığında hangi davranış korunur?

İnsanlar sorgulamak için izin beklediğinde hangi dünya ortamı yeniden yaratılır?

İnsanlar kendi düşüncelerinin çevresindeki görünmez sınırları bu şekilde görmeye başlar.

İnsanlar devredilmiş düşünmeyi bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar korkuya dayalı sessizliği bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar konformizmi bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar sosyal onayı bir mekanizma olarak bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar kabullenmeden sorgulamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar sorgulamadan görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlayıştan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar dünya ortamının ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

ÖZ SANSÜR VE İÇSEL İZİN

Bu bölümün ilk kısmı, insanların sorgulamanın izin gerektirdiğini hissetmeye başlayabileceğini açıkladı.

Bu kısım şimdi dünya ortamının içinde işleyen en büyük görünmez mekanizmalardan birine geçiyor.

İnsanlar çoğu zaman başka biri durdurmadan önce kendilerini sorgulamaktan alıkoyar.

Kendilerine sansür uygularlar.

Kendilerini sustururlar.

Kendi gözlemlerini küçümserler.

Çelişkileri görmezden gelirler.

Zor sorulardan kaçınırlar.

Merakı bastırırlar.

Konuşmaktan kendilerini alıkoyarlar.

İnsanlar şöyle düşünebilir:

Bunu sorgulamamalıyım.

Bunu söylememeliyim.

Sormamalıyım.

Bunu kendi hâline bırakmalıyım.

Buna meydan okumamalıyım.

Ayrı durmamalıyım.

İnsanlar zamanla öğrenmelerinin önündeki kendi engelleri hâline gelebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Neden kendimi durduruyorum?

Neden korkuyorum?

Sorgulamaktan korkmayı bana kim öğretti?

Hangi sonuçları hayal ediyorum?

Hakikati mi koruyorum?

Yoksa rahatlığı, onayı, aidiyeti veya bağımlılığı mı koruyorum?

Sorgulama İzni insanlara, öğrenme daha başlamadan onu durduran içsel engelleri tanımayı öğretir.

Sorgulama İzni insanlara iznin kendisini de sorgulamayı öğretir.

GÖRÜNMEZ İZİN YAPILARI

İzin yapıları sonunda görünmez hâle gelebilir.

İnsanlar artık onların içinde işlediklerini fark etmeyebilir.

İnsanlar hâlâ miras aldıkları sınırlar içinde işlev görürken özgür düşünenler olduklarına inanabilir.

İnsanlar hâlâ onaylanmış sorgulama alanlarının içinde kalırken sorguladıklarına inanabilir.

İnsanlar hâlâ başkalarından onay ararken bağımsız olduklarına inanabilir.

İnsanlar fiziksel olarak özgür olup psikolojik olarak kısıtlanmış olabilir.

Birisi onları fiziksel olarak durdurduğu için değil, görünmez izin yapıları normalleştiği için.

İnsanlar izin aramaya o kadar alışabilir ki artık bunu yaptıklarını fark etmeyebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Neyi sorgulamama izin var?

Bu sınırları kim belirledi?

Neyi hiç sorgulamadım?

Neyi sorgulamamam öğretildi?

Neyi sorgulamak rahatsız edici geliyor?

Onu sorgularsam ne olacağından korkuyorum?

Görünmez izin yapıları, insanların artık göremediği psikolojik sınırlara dönüşebilir.

GRUP DAVRANIŞI VE KOLEKTİF İZİN

İnsanlar sosyal öğrenenlerdir.

İnsanlar çoğu zaman başkalarının davranışından öğrenir.

İnsanlar grupları izler.

İnsanlar grupları kopyalar.

İnsanlar grupları tekrar eder.

İnsanlar grupları takip eder.

İnsanlar grupları savunur.

İnsanlar gruplardan kabul arar.

Bu nedenle gruplar kolektif izin yapıları oluşturabilir.

İnsanlar başkaları sorguladığında sorgulamayı güvenli hissedebilir.

Başkaları sessiz kaldığında sessiz kalabilirler.

Başkaları takip ettiğinde takip edebilirler.

Başkaları tekrar ettiğinde tekrar edebilirler.

Hiç kimse sorgulamadığı için yalnızca bu nedenle sorgulamaktan kaçınabilirler.

Kolektif davranış bireysel anlayıştan daha güçlü hâle gelebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu grup hangi davranışı ödüllendiriyor?

Bu grup hangi davranışı caydırıyor?

Bu grup hangi davranışı normalleştiriyor?

Bu grup hangi davranışı koruyor?

Bağımsız mı düşünüyorum?

Yoksa grubun davranışını mı kopyalıyorum?

Gruplar otomatik olarak anlayış yaratmaz.

Gruplar tekrarı da yeniden yaratabilir.

SESSİZLİK, İTAAT VE KATILIM

Sessizlik dünya ortamının içinde işleyen en güçlü izin mekanizmalarından biridir.

İnsanlar çoğu zaman sessizliğin hiçbir şey ifade etmediğini düşünür.

Ancak sessizlik katılım hâline gelebilir.

Sessizlik koruma hâline gelebilir.

Sessizlik katkı hâline gelebilir.

İnsanlar sonuçlardan korktukları için sessiz kalabilir.

İnsanlar sistemlere bağımlı oldukları için sessiz kalabilir.

İnsanlar ayrı durmaktan korktukları için sessiz kalabilir.

İnsanlar sessizliğı normal davranış olarak miras aldıkları için sessiz kalabilir.

İnsanlar itaatin ödüllendirildiğini öğrendikleri için sessiz kalabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Sessizlikten kim fayda sağlıyor?

Hangi davranış korunuyor?

Hangi çelişkinin devam etmesine izin veriliyor?

Hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

İnsanlar itaatin otomatik olarak anlayış olmadığını anlamalıdır.

İtaat otomatik olarak hakikat değildir.

Katılım her zaman etkin değildir.

İnsanlar hiç incelemedikleri davranışları sürdürerek bile katkıda bulunabilir.

İzin yapıları, tekrarlanan dünya sorunlarının devam etmesine izin veren en büyük mekanizmalardan biri hâline gelebilir.

YÜZEYSELLİK, İMAJ VE SOSYAL KABUL

İnsanlar çoğu zaman anlayış geliştirmeyi öğrenmeden önce imaj yönetmeyi öğrenir.

İnsanlar başarılı görünme konusunda becerikli hâle gelebilir.

İnsanlar mutlu görünme konusunda becerikli hâle gelebilir.

İnsanlar bilgili görünme konusunda becerikli hâle gelebilir.

İnsanlar önemli görünme konusunda becerikli hâle gelebilir.

İnsanlar kabul edilmiş görünme konusunda becerikli hâle gelebilir.

Sosyal ortamlar sunumu ödüllendirebilir.

İnsanlar başkalarının sözlerini kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının davranışını kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının görünüşünü kopyalayabilir.

İnsanlar popüler olduğuna inandıkları şeyi kopyalayabilir.

İnsanlar gerçekte nasıl hissettiklerini gizleyebilir.

İnsanlar gerçekliği yansıtmayan hayatlar sunabilir.

İnsanlar hakikat yerine imajı koruyabilir.

İnsanlar gerçekte nasıl hissettiklerini gizlerken yıllarca mutluymuş gibi davranabilir.

İnsanlar artık kendilerini tanımadıkları bir imajı sürdürme içinde sıkışabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Neyi korumaya çalışıyorum?

Gerçekliği mi gösteriyorum?

Yoksa bir imaj mı gösteriyorum?

Bağımsız mı düşünüyorum?

Yoksa başarılı görünen şeyi mi kopyalıyorum?

Dünya ortamından mı öğreniyorum?

Yoksa onun içine nasıl uyum sağlayacağımı mı öğreniyorum?

Yüzeysellik insanları sorgulamaktan alıkoyan başka bir mekanizma hâline gelebilir.

İnsanlar yıllarca oluşturdukları bir imajı kaybetmekten korkabilir.

FARKLI OLMA İZNİ

Sorgulamanın önündeki en büyük görünmez engellerden biri farklı olma korkusudur.

İnsanlar ayrı durmaktan korkabilir.

Fikir ayrılığından korkabilirler.

Yanlış görünmekten korkabilirler.

Yargılanmaktan korkabilirler.

Yalnız kalmaktan korkabilirler.

Kabulü kaybetmekten korkabilirler.

Aidiyeti kaybetmekten korkabilirler.

Dışarıdan biri olmaktan korkabilirler.

Bu, konformist davranmak için çok büyük bir baskı yaratabilir.

İnsanlar sonunda uyum sağlamanın anlamaktan daha güvenli olduğunu öğrenebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Anlamaya mı çalışıyorum?

Yoksa uyum sağlamaya mı çalışıyorum?

Hakikati mi koruyorum?

Yoksa aidiyeti mi koruyorum?

Anlayışı mı takip ediyorum?

Yoksa kabulü mü takip ediyorum?

İnsanlığın ilerlemesi çoğu zaman insanlar farklı olmaktan korkmayı bıraktığında başlar.

SORUNLARI BAŞKALARININ ÇÖZMESİNİ BEKLEMEK

İnsanlar çoğu zaman kendilerinin de katkıda bulunduğu sorunları başka birinin çözmesini bekler.

Liderleri bekleyebilirler.

Sistemleri bekleyebilirler.

Uzmanları bekleyebilirler.

Otoriteyi bekleyebilirler.

Başka birinin harekete geçmesini bekleyebilirler.

Ancak dünya ortamı milyonlarca bireysel katkı tarafından kolektif olarak yeniden yaratılır.

Bir kişi öğretir.

Bir kişi tekrar eder.

Bir kişi uygular.

Bir kişi onaylar.

Bir kişi korur.

Bir kişi sessiz kalır.

Bir kişi takip eder.

Tek tek bakıldığında bu davranışlar küçük görünebilir.

Birlikte, bütün bir dünya ortamını yeniden yaratabilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Ben neye katkıda bulunuyorum?

Neyin yeniden yaratılmasına yardımcı oluyorum?

Hangi davranışı tekrar ediyorum?

Hangi davranışı koruyorum?

Hangi davranışı normalleştiriyorum?

İnsanlık, başka birinin tekrarlanan sorunları çözmesini beklerken bu sorunları çözemez.

İNSAN BİLİNCİ VE SORGULAMA İZNİ

İnsanlar öğrenmek için izin beklemeyi bıraktığında insan bilinci ilerler.

İnsanlar çoğu zaman, var olan en büyük öğrenme ortamının içinde zaten dururken kendilerine bir şey öğretilmesini bekler.

Dünya ortamının kendisi derstir.

Dünya ortamının kendisi kanıttır.

Dünya ortamının kendisi öğrenme fırsatıdır.

Dünya ortamının kendisi öğretmendir.

İnsanların zaten görünür olan şeyden öğrenmek için izne ihtiyacı yoktur.

Onu anlamak için araçlara ihtiyaçları vardır.

İnsanlık çoğu zaman zaten görünür olan bir dünyadan öğrenmek için izin bekler.

Sorgulama İzninin önemli olmasının nedeni budur.

Öğrenmeyi durduran görünmez engelleri kaldırır.

SORGULAMA İZNİ VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Sorgulama İzni, İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

İnsanlar sorgulamak için izin beklerken insanlık ilerleyemez.

Devredilmiş düşünme bağımsız düşünmenin yerini alırken insanlık ilerleyemez.

Aidiyet hakikatten daha güçlü hâle gelirken insanlık ilerleyemez.

Korku anlayıştan daha güçlü hâle gelirken insanlık ilerleyemez.

Sosyal kabul davranışı kontrol ederken insanlık ilerleyemez.

Yüzeysellik normal hâle gelirken insanlık ilerleyemez.

Çocuklar sorgulama yeteneğini kaybedip öğrenmeden önce izin aramaya devam eden yetişkinlere dönüşürken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar öğrenme başlamadan önce kendilerini öğrenmekten alıkoyarken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar, bağımsız düşünmek için izin beklerken bağımsız düşünen bireyler hâline gelemmez.

İnsanlar dünya ortamından öğrenen bireyler olmak için izin beklerken insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç davranışı neyin ödüllendirdiğini ve koruduğunu sorar.

Karakter ve Tutarlılık tekrarlanan davranışın iddia edilenle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni şunları sorar:

İzni kim veya ne kontrol ediyor?

İnsanları sorgulamaktan ne alıkoyuyor?

Sorgulama caydırıldığında hangi davranış korunuyor?

İnsanlar izin beklediğinde hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

İnsanlar öğrenmek için izin beklemeyi bıraktığında ne oluyor?

İnsanlar kendi düşüncelerinin çevresindeki görünmez engelleri bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar öz sansürü bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar grup davranışını bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar korkuya dayalı sessizliği bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar yüzeyselliği bu şekilde tanımaya başlar.

İnsanlar kabullenmeden sorgulamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar sorgulamadan görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlayıştan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar dünya ortamının ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

BÖLÜM 6 - DUYGUSAL ETKİ

DUYGUSAL ETKİ GERÇEKTE NEDİR

Bölüm 1, insanların yalnızca dünya ortamının ürünleri olmak yerine onu görmeyi öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 2, insanların kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini incelemeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 3, insanların davranışı hangi teşviklerin ödüllendirdiğini, koruduğunu ve tekrar ettirdiğini anlamaları gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 4, insanların tekrarlanan davranışın insanlığa zaten gösterdiği şeyden öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 5, insanların öğrenme daha başlamadan neden kendilerini sorgulamaktan alıkoyabileceklerini anlamaları gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 6 şimdi Duygusal Etkiye geçiyor.

Duygusal Etki vardır çünkü insanlar, anlayış gelişmeden önce duygunun zihni nasıl şekillendirebildiğini anlamadan insan davranışını, inancı, güveni, sessizliği, tepkiyi, tekrarı veya öğrenmeyi doğru şekilde anlayamaz.

İnsanlar tam bağımsız düşünenler olmadan önce duygusal varlıklardır.

İnsanlar anlamadan önce tepki verebilir.

İnsanlar incelemeden önce korkabilir.

İnsanlar sorgulamadan önce savunabilir.

İnsanlar kanıtı sınamadan önce inanabilir.

İnsanlar öğrenmeden önce taraf seçebilir.

İnsanlar bağlılığı neyin şekillendirdiğini anlamadan önce duygusal olarak bağlanabilir.

Bu, insanlığın ilerlemesinin önündeki en büyük engellerden birini yaratır.

Duygu insanların neyi kabul ettiğini etkileyebilir.

Duygu insanların neyi reddettiğini etkileyebilir.

Duygu insanların kime güvendiğini etkileyebilir.

Duygu insanların neden korktuğunu etkileyebilir.

Duygu insanların neyi savunduğunu etkileyebilir.

Duygu insanların neyden kaçındığını etkileyebilir.

Duygu insanların ne hakkında sessiz kaldığını etkileyebilir.

Duygu insanların neyi tekrar ettiğini etkileyebilir.

Duygu insanların neyi sorgulamayı reddettiğini etkileyebilir.

Duygusal Etki insanlara şunları sormayı öğretir:

Hangi duygu harekete geçiriliyor?

Hangi tepki oluşturuluyor?

Hangi korku tetikleniyor?

Hangi öfke kullanılıyor?

Hangi bağlılık korunuyor?

Hangi inanç savunuluyor?

Bu duygu hangi davranışı üretiyor?

Bu duygusal tepki hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardımcı oluyor?

Duygusal Etki insanlıktan duyguyu çıkarmakla ilgili değildir.

Anlayış gelişmeden önce duygunun insanlığı nasıl şekillendirdiğini öğrenmekle ilgilidir.

DUYGU DÜŞMAN DEĞİLDİR

Duygu düşman değildir.

Duygu insan olmanın bir parçasıdır.

Duygu bir şeyin önemli olduğunu gösterebilir.

Duygu insanları tehlikeye karşı uyarabilir.

Duygu incinmeyi açığa çıkarabilir.

Duygu özeni açığa çıkarabilir.

Duygu korkuyu açığa çıkarabilir.

Duygu bağlılığı açığa çıkarabilir.

Duygu insanların neye değer verdiğini açığa çıkarabilir.

Ancak duygu otomatik olarak hakikat değildir.

Korku otomatik olarak hakikat değildir.

Öfke otomatik olarak hakikat değildir.

İnfial otomatik olarak hakikat değildir.

Heyecan otomatik olarak hakikat değildir.

Üzüntü otomatik olarak hakikat değildir.

Mutluluk otomatik olarak hakikat değildir.

Aciliyet otomatik olarak hakikat değildir.

Özgüven otomatik olarak hakikat değildir.

İnsanlar bir şeyi güçlü biçimde hissedebilir ve yine de gösterileni yanlış anlayabilir.

İnsanlar emin hissedebilir ve yine de yanılıyor olabilir.

İnsanlar korkabilir ve yine de korkuyu neyin oluşturduğunu anlamayabilir.

İnsanlar öfkeli hissedebilir ve yine de öfkenin altındaki mekanizmayı anlamayabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Ne hissediyorum?

Neden bunu hissediyorum?

Bu duyguyu ne oluşturdu?

Hissettiğim şeyi hangi kanıt destekliyor?

Bu duygu beni hangi davranışa itiyor?

Bu duygu anlamama yardımcı oluyor mu?

Yoksa bu duygu öğrenmemi mi durduruyor?

Duygu körü körüne itaat edilmek yerine sorgulanmalıdır.

DUYGUSAL SUNUM KANIT DEĞİLDİR

Duygusal sunum kanıt değildir.

Bir kişinin nazik konuşması kanıt değildir.

Bir kişinin tutkulu konuşması kanıt değildir.

Bir kişinin öfkeli konuşması kanıt değildir.

Bir kişinin samimi konuşması kanıt değildir.

Bir kişinin özgüvenli konuşması kanıt değildir.

Bir kişinin sakın konuşması kanıt değildir.

Bir kişinin ilgili konuşması kanıt değildir.

Bir kişinin bir unvana sahip olması kanıt değildir.

Bir kişiye uzman denmesi kanıt değildir.

İnsanlar kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini incelemeyen önce duygusal sunumdan etkilenebilir.

Bir kişi yumuşak konuşup yine de yanıltabilir.

Bir kişi nazik görünüp yine de aldatılabilir.

Bir kişi tutkulu görünüp yine de yanlış olabilir.

Bir kişi öfkeli görünüp yine de manipüle ediyor olabilir.

Bir kişi samimi görünüp yine de rol yapıyor olabilir.

Bir kişi özgüvenli görünüp yine de kanıttan yoksun olabilir.

Bir kişi hakikat incelenmeden önce güven yaratmak için bir unvan kullanabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Kanıtı mı güveniyorum?

Yoksa sunuma mı güveniyorum?

Hakikati mi duyuyorum?

Yoksa duyguya mı tepki veriyorum?

Bana kanıt mı gösteriliyor?

Yoksa kabul etmem için duygusal olarak mı etkileniyorum?

Bu doğrudan Kanıt Standardına bağlanır.

Kanıt Standardı kanıtın iddia edileni destekleyip desteklemediğini sorar.

Duygusal Etki, kanıt incelenmeden önce insanlara kabul ettirmek için duygunun kullanılıp kullanılmadığını sorar.

DUYGUSAL PERFORMANS VE SAHTE KARAKTER İMAJI

Duygusal performans zaman içinde sahte bir karakter imajı oluşturabilir.

Bir kişi tekrar tekrar nezaket performansı sergileyebilir.

Bir kişi tekrar tekrar samimiyet performansı sergileyebilir.

Bir kişi tekrar tekrar özgüven performansı sergileyebilir.

Bir kişi tekrar tekrar sakinlik performansı sergileyebilir.

Bir kişi tekrar tekrar ilgi performansı sergileyebilir.

Bir kişi tekrar tekrar otorite performansı sergileyebilir.

Bir kişi tekrar tekrar uzmanlık performansı sergileyebilir.

Zamanla tekrarlanan duygusal performans, insanların karakter sandığı bir kamusal imaj oluşturabilir.

Bu doğrudan Karakter ve Tutarlılığa bağlanır.

Karakter, bir kişinin duygusal olarak sergilediğı performans değildir.

Karakter, davranışın zaman içinde tekrar tekrar gösterdiği şeydir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu duygusal sunumu hangi davranış destekliyor?

Bu imajı hangi tutarlılık destekliyor?

Bu güveni hangi kanıt destekliyor?

Bu performansı hangi teşvik şekillendiriyor olabilir?

Bu duygusal imaj sorgulandığında ne oluyor?

Duygusal performans sorgulanmalıdır çünkü sahte bir karakter imajı insanların incelemenden önce güvenmesine neden olabilir.

ANLAYIŞTAN ÖNCE TEPKİ

İnsan öğrenmesindeki en büyük sınırlamalardan biri, insanların çoğu zaman anlamadan önce tepki vermesidir.

Tepki hızlı olabilir.

Anlamak emek ister.

Tepki anlık hissedilebilir.

Anlamak sorgulama gerektirir.

Tepki kesinlik hissi verebilir.

Anlamak inceleme gerektirir.

Tepki, insanlara zaten bildiklerini düşündürebilir.

Anlamak, insanların yavaşlamasını ve öğrenmesini gerektirir.

İnsanlar bir şey görüp hemen öfkelenebilir.

Bir şey duyup hemen korkabilirler.

Bir şey okuyup hemen bir taraf seçebilirler.

Bir şey izleyip hemen bir konumu savunabilirler.

Bir şey yaşayıp hemen bir sonucu kabul edebilirler.

Ancak tepki, anlamak değildir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Tepki mi veriyorum?

Yoksa öğreniyor muyum?

Savunuyor muyum?

Yoksa inceliyor muyum?

Bir taraf mı seçiyorum?

Yoksa anlamaya mı çalışıyorum?

Duygusal olarak yönlendiriliyor muyum?

Yoksa açıkça mı görüyorum?

Nihai hedef tepki değildir.

Nihai hedef anlamaktır.

DUYGUSAL BİR MEKANİZMA OLARAK KORKU

Korku, dünya ortamı içinde işleyen en güçlü duygusal mekanizmalardan biridir.

Korku sorgulamayı durdurabilir.

Korku konuşmayı durdurabilir.

Korku açığa çıkarmayı durdurabilir.

Korku öğrenmeyi durdurabilir.

Korku hakikati durdurabilir.

Korku bağımsız düşünmeyi durdurabilir.

Korku uyma davranışı yaratabilir.

Korku sessizlik yaratabilir.

Korku itaat yaratabilir.

Korku tekrarı yaratabilir.

İnsanlar otoriteden korkabilir.

İnsanlar sistemlerden korkabilir.

İnsanlar para kaybetmekten korkabilir.

İnsanlar işlerini kaybetmekten korkabilir.

İnsanlar aidiyetlerini kaybetmekten korkabilir.

İnsanlar onay kaybetmekten korkabilir.

İnsanlar yanılıyor olmaktan korkabilir.

İnsanlar yalnız kalmaktan korkabilir.

İnsanlar diğerlerinden ayrı durmaktan korkabilir.

Korku sorgulamadan daha güçlü hâle gelebilir.

Korku kanıttan daha güçlü hâle gelebilir.

Korku tutarlılıktan daha güçlü hâle gelebilir.

Korku hakikatten daha güçlü hâle gelebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi korku işliyor?

Bu korkudan kim yararlanıyor?

Bu korku hangi davranışı yaratıyor?

Bu korku neyi sorgulamamı engelliyor?

Bu korku neyi öğrenmemi engelliyor?

Bu korku hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

Korku davranışı otomatik olarak kontrol etmemelidir.

Korku sorgulanmalıdır.

ÖFKE, İNFİAL VE DUYGUSAL ELE GEÇİRME

Öfke, bir şeyin önemli olduğunu açığa çıkarabilir.

Ancak öfke öğrenmeyi de durdurabilir.

İnfial, anlamayı engellerken insanlara kendilerini güçlü hissettirebilir.

İnsanlar öfke tarafından duygusal olarak ele geçirilebilir.

İncelemeden önce saldırabilirler.

Anlamadan önce suçlayabilirler.

Sorgulamadan önce tekrarlayabilirler.

Öğrenmeden önce savunabilirler.

Duygusal tepkinin içinde sıkışıp kalabilirler.

Öfke ayrıca anlatılar, sistemler, gruplar, medya ve sosyal ortamlar tarafından insanları anlamak yerine tepki verir durumda tutmak için kullanılabilir.

İnsanlar ayrıca öfkeyi hakikat sanabilir.

Bir kişiye, o kişi öfkeli konuştuğu için inanabilirler.

Bir kişiye, o kişi tutkulu görüldüğü için inanabilirler.

Bir kişiye, o kişi duygusal bir güçle konuştuğu için inanabilirler.

Ancak öfke kanıt değildir.

Tutku kanıt değildir.

Duygusal güç kanıt değildir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu öfke neyi gösteriyor?

Bu öfke neyi gizliyor?

Bu öfke beni ne yapmaya itiyor?

Bu öfkeden kim yararlanıyor?

Bu infial hangi davranışı yaratıyor?

Bu öfke öğrenmeme yardım ediyor mu?

Yoksa beni tepkinin içinde mi hapsediyor?

Öfke öğrenmenin sonu hâline gelmemelidir.

Öfke, insanların kendisinden öğrendiği bir şeye dönüşmelidir.

ÜRETİLMİŞ GÜVEN VE DUYGUSAL YANILTMA

Güven duygusal olarak üretilebilir.

İnsanlar, kanıt incelenmeden önce güvenmeye yönlendirilebilir.

Bir kişi nazik görüldüğü için ona güvenebilirler.

Bir kişi sakın görüldüğü için ona güvenebilirler.

Bir kişi samimi görüldüğü için ona güvenebilirler.

Bir kişi kendinden emin görüldüğü için ona güvenebilirler.

Bir kişi ilgili görüldüğü için ona güvenebilirler.

Bir kişi profesyonel görüldüğü için ona güvenebilirler.

Bir kişi bir unvan kullandığı için ona güvenebilirler.

Bir kişi uzman olarak sunulduğu için ona güvenebilirler.

Bir kişi duygusal bir hikâye anlattığı için ona güvenebilirler.

Ancak görünüş kanıt değildir.

Nezaket kanıt değildir.

Sakinlik kanıt değildir.

Samimiyet kanıt değildir.

Kendine güven kanıt değildir.

Profesyonel görünüş kanıt değildir.

Uzman statüsü kanıt değildir.

Duygusal bir hikâye tek başına kanıt değildir.

İnsanlar duygusal performansla aldatılabilir.

Bir kişi nezaket sergileyebilir.

Bir kişi samimiyet sergileyebilir.

Bir kişi kendine güven sergileyebilir.

Bir kişi ilgi sergileyebilir.

Bir kişi otorite sergileyebilir.

Bir kişi uzmanlık sergileyebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu güveni hangi kanıt destekliyor?

Bu güveni hangi davranış destekliyor?

Bu güveni hangi tutarlılık destekliyor?

Bu sunumu hangi teşvik şekillendiriyor olabilir?

Anlamama mı yardım ediliyor?

Yoksa inanmam için duygusal olarak mı yönlendiriliyorum?

Üretilmiş güven sorgulanmalıdır; çünkü duygusal yanıltma, kanıt incelenmeden önce insanların inanmasına yol açabilir.

İNANCA DUYGUSAL BAĞLILIK

İnsanlar inançlara duygusal olarak bağlanabilir.

Anlatılara bağlanabilirler.

Gruplara bağlanabilirler.

Kimliklere bağlanabilirler.

Sisteme bağlanabilirler.

Otoriteye bağlanabilirler.

Yalanlara bağlanabilirler.

Miras aldıkları şeye bağlanabilirler.

Duygusal bağlılık bir kez oluştuğunda, sorgulama saldırı gibi hissedilebilir.

İnancı sorgulamak, kişiyi sorgulamak gibi hissedilebilir.

Grubu sorgulamak ihanet gibi hissedilebilir.

Sistemi sorgulamak tehlike gibi hissedilebilir.

Anlatıyı sorgulamak kayıp gibi hissedilebilir.

Bu, insanların öğrenmesini durdurabilir.

İnsanlar hiç incelemedikleri inançları, bu inançlar kendilerini kim sandıklarının bir parçası hâline geldiği için savunabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hakikati mi savunuyorum?

Yoksa bağlılığı mı savunuyorum?

Kanıtı mı koruyorum?

Yoksa kimliği mi koruyorum?

Bunu inceliyor muyum?

Yoksa onu duygusal olarak mı koruyorum?

Bu inanç yanlış olsaydı ne olurdu?

Onu sorgulasaydım ne kaybederdim?

Duygusal bağlılık, bağımsız düşünmenin önündeki en büyük engellerden biri hâline gelebilir.

SOSYAL ORTAMLAR VE DUYGUSAL ETKİ

Modern ortamlar duyguyu sürekli harekete geçirebilir.

İnsanlara korku gösterilir.

İnsanlara infial gösterilir.

İnsanlara çatışma gösterilir.

İnsanlara karşılaştırma gösterilir.

İnsanlara popülerlik gösterilir.

İnsanlara statü gösterilir.

İnsanlara imrenme gösterilir.

İnsanlara kıskançlık gösterilir.

İnsanlara aciliyet gösterilir.

İnsanlara yüzeysellik gösterilir.

Bu duygusal ortamlar davranışı şekillendirebilir.

İnsanların tepki vermesine yol açabilirler.

İnsanların karşılaştırma yapmasına yol açabilirler.

İnsanların taklit etmesine yol açabilirler.

İnsanların savunmasına yol açabilirler.

İnsanların kendilerini yetersiz hissetmesine yol açabilirler.

İnsanların onay aramasına yol açabilirler.

İnsanların dışlanmaktan korkmasına yol açabilirler.

İnsanların görünürlüğü önem sanmasına yol açabilirler.

Ayrıca insanların duygusal performansı hakikatle karıştırmasına yol açabilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu ortam hangi duyguyu yaratıyor?

Bu ortam hangi davranışı ödüllendiriyor?

Hangi karşılaştırma teşvik ediliyor?

Hangi tepki üretiliyor?

Hangi duygusal sunuma güveniliyor?

Hangi anlayış engelleniyor?

Sosyal ortamlar duygusal sınıflara dönüşebilir.

Ancak insanlara duygusal etkiyi nasıl sorgulayacakları öğretilmezse, bu sınıflar anlamak yerine tepki vermeyi öğretebilir.

EĞİTİM, ÇOCUKLAR VE DUYGUSAL ETKİ

Eğitim, çocuklara duygusal etkiyi sorgulamayı da öğretmelidir.

Çocukların yalnızca bilgiye ihtiyacı yoktur.

Çocukların zihinlerinin nasıl şekillendirilebileceğini anlamaları gerekir.

Duygunun güveni, korkuyu, inancı, tepkiyi, sessizliği, aidiyeti ve davranışı nasıl etkileyebileceğini anlamaları gerekir.

Çocuklar korkutulabilir.

Çocuklar öfkelenendirilebilir.

Çocuklara utanç hissettirilebilir.

Çocuklara mahcubiyet hissettirilebilir.

Çocuklara dışlanmışlık hissettirilebilir.

Çocuklara sorguladıkları için yanlış oldukları hissettirilebilir.

Çocuklar, sorgulamanın rahatsızlık yarattığını duygu onlara öğrettiği için sessiz kalmayı öğrenebilir.

Çocuklar ayrıca duygusal sunuma güvenmeyi öğrenebilir.

Birine, nazik konuştuğu için inanabilirler.

Birine, kendinden emin konuştuğu için inanabilirler.

Birine, tutkulu konuştuğu için inanabilirler.

Birine, bir unvan taşıdığı için inanabilirler.

Birine, uzman olarak sunulduğu için inanabilirler.

Bu, duyguyu çocuklardan kaldırmakla ilgili değildir.

Çocukların duyguyu anlamalarına yardım etmekle ilgilidir.

Çocuklar; bir kişinin nazik, öfkeli, kendinden emin, samimi, uzman ya da otorite sahibi görünmesinin kanıtı, davranışı, tutarlılığı ve teşviki sorgulama ihtiyacını ortadan kaldırmadığını öğrenmelidir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Çocuklara duygunun davranışı nasıl şekillendirdiği öğretiliyor mu?

Çocuklara korkunun sorgulamayı nasıl durdurabileceği öğretiliyor mu?

Çocuklara öfkenin öğrenmeyi nasıl durdurabileceği öğretiliyor mu?

Çocuklara aidiyetin inancı nasıl şekillendirebileceği öğretiliyor mu?

Çocuklara utancın nasıl sessizlik yaratabileceği öğretiliyor mu?

Çocuklara duygusal sunumun, kanıt incelenmeden önce nasıl güven yaratabileceği öğretiliyor mu?

Çocuklara duygusal etkiyi güvenli biçimde nasıl sorgulayacakları öğretiliyor mu?

Çocuklara duygusal etkiyi nasıl sorgulayacakları öğretilmezse, anlamadıkları duygusal ortamların ürünleri hâline gelebilirler.

DUYGUSAL ETKİ NEDEN ÖNEMLİDİR

Duygusal Etki önemlidir; çünkü duygu sürekli olarak anlamının önüne geçerken insanlık dünya ortamından gerektiği gibi öğrenemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, davranışı neyin ödüllendirdiğini ve koruduğunu sorar.

Karakter ve Tutarlılık, tekrarlanan davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, izni kimin ya da neyin kontrol ettiğini sorar.

Duygusal Etki şunları sorar:

Bunu hangi duygu şekillendiriyor?

Hangi tepki yaratılıyor?

Hangi korku kullanılıyor?

Hangi öfke kullanılıyor?

Hangi güven üretiliyor?

Hangi bağlılık korunuyor?

Bu duygu hangi davranışı üretiyor?

Bu duygu hangi anlayışı engelliyor?

İnsanlar duygusal etkiyi bu şekilde fark etmeye başlar.
İnsanlar tepkiyi bu şekilde fark etmeye başlar.
İnsanlar duygusal bağıllığı bu şekilde fark etmeye başlar.
İnsanlar üretilmiş güveni bu şekilde fark etmeye başlar.
İnsanlar duygusal yanıltmayı bu şekilde fark etmeye başlar.
İnsanlar korkuya dayalı davranışı bu şekilde fark etmeye başlar.
İnsanlar tepkiden sorgulamaya bu şekilde geçer.
İnsanlar sorgulamadan görmeye bu şekilde geçer.
İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.
İnsanlar anlamaktan öğrenmeye bu şekilde geçer.
İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.
İnsanlar bu şekilde duygusal ortamların ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelir.

ZAMAN İÇİNDE DUYGUSAL ETKİ

Bu bölümün ilk kısmı, duygunun düşman olmadığını fakat duygunun otomatik olarak hakikat olmadığını açıkladı.

Ayrıca duygusal sunumun kanıt olmadığını, kanıt incelenmeden önce güvenin duygusal olarak üretilebildiğini ve tekrarlanan duygusal performansın zaman içinde sahte bir karakter imgesi yaratabildiğini açıkladı.

Bu kısım şimdi Duygusal Etkinin zaman içinde nasıl işlediğine geçiyor.

Duygusal etki yalnızca tek bir anda gerçekleşmez.

Tekrarlanabilir.

Normalleştirilebilir.

Miras alınabilir.

Dünya ortamının bir parçası hâline gelebilir.

İnsanlar anlamadan önce tekrar tekrar tepki verebilir.

İncelemeden önce tekrar tekrar korkabilirler.

Sorgulamadan önce tekrar tekrar savunabilirler.

Kanıtı test etmeden önce inançları tekrar tekrar koruyabilirler.

Öğrenmeden önce tekrar tekrar duyguyu takip edebilirler.

Kanıtı incelemeden önce sunuma tekrar tekrar güvenebilirler.

Zamanla duygusal tepkiler kalıplara dönüşebilir.

Duygusal kalıplar davranışa dönüşebilir.

Davranış, dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım edebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Zaman içinde hangi duygusal tepki tekrarlandı?

Hangi korku tekrarlandı?

Hangi öfke tekrarlandı?

Hangi bağlılık korundu?

Hangi duygusal sunuma tekrar tekrar güvenildi?

Hangi duygusal performans tekrar tekrar güven yarattı?

Hangi duygusal kalıp sürekli yeniden ortaya çıkıyor?

Bu duygu tekrar tekrar hangi davranışı üretti?

Bu duygusal kalıp hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım etti?

Zaman İçinde Duygusal Etki, insanların tepkilerin her zaman tekil olmadığını görmelerine yardım eder.

Bunlar tekrarlanan insan davranışına dönüşebilir.

DUYGUSAL KOŞULLANMA

İnsanlar dünya ortamı tarafından duygusal olarak koşullandırılabilir.

Belirli sorulardan korkmaya koşullandırılabilirler.

Sorguladıkları için utanç hissetmeye koşullandırılabilirler.

Diğerlerinden ayrı durdukları için suçluluk hissetmeye koşullandırılabilirler.

Anlamadan önce öfke hissetmeye koşullandırılabilirler.

İncelemeden önce sadakat hissetmeye koşullandırılabilirler.

İnançları sorgulandığında tehdit altında hissetmeye koşullandırılabilirler.

Konformist davranışlarında kendilerini güvende hissetmeye koşullandırılabilirler.

Ayrıca duygusal sunuma güvenmeye koşullandırılabilirler.

Kendine güvene inanmayı öğrenebilirler.

Tutkuya güvenmeyi öğrenebilirler.

Yumuşaklığa güvenmeyi öğrenebilirler.

Nezakete güvenmeyi öğrenebilirler.

Unvanlara güvenmeyi öğrenebilirler.

Uzman sunumuna güvenmeyi öğrenebilirler.

Duygusal hikâyelere güvenmeyi öğrenebilirler.

Samimi görünen insanlara güvenmeyi öğrenebilirler.

Bu duygusal koşullanma hayatın erken dönemlerinde başlayabilir.

Çocuklar neyin onay yarattığını öğrenebilir.

Çocuklar neyin reddedilmeye yol açtığını öğrenebilir.

Çocuklar neyin mahcubiyet yarattığını öğrenebilir.

Çocuklar neyin ceza yarattığını öğrenebilir.

Çocuklar neyin aidiyet yarattığını öğrenebilir.

Çocuklar hangi duygusal sunumun güven kazandığını öğrenebilir.

Çocuklar daha sonra hiç sorgulamadıkları duygusal kalıpları taşıyan yetişkinlere dönüşebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi duygusal tepkileri miras aldım?

Hangi duygusal tepkiler bana öğretildi?

Hangi duygusal tepkiler ödüllendirildi?

Hangi duygusal tepkiler cezalandırıldı?

Hangi duygusal sunumlara güvenmem öğretildi?

Hangi konular beni duygusal olarak savunmacı hâle getiriyor?

Hangi sorular beni rahatsız ediyor?

Hangi duygular düzgün biçimde inceleme yapmamı engelliyor?

Duygusal koşullanma, insan davranışını şekillendiren gizli mekanizmalardan biri hâline gelebilir.

KORKU, OTORİTE VE İTAAT

Korku, otoriteyle güçlü biçimde bağlantılı hâle gelebilir.

İnsanlar otoriteyi sorgulamaktan korkabilir.

İnsanlar sistemlere meydan okumaktan korkabilir.

İnsanlar öğretmenlerle aynı fikirde olmamaktan korkabilir.

İnsanlar hükümeti sorgulamaktan korkabilir.

İnsanlar medyayı sorgulamaktan korkabilir.

İnsanlar uzmanları sorgulamaktan korkabilir.

İnsanlar işverenleri sorgulamaktan korkabilir.

İnsanlar sonuçlardan korkabilir.

Korku daha sonra anlayış gelişmeden önce itaat yaratabilir.

İnsanlar anladıkları için itaat edebilir.

Ancak insanlar itaat etmezlerse ne olacağından korktukları için de itaat edebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Anladığım için mi itaat ediyorum?

Yoksa korktuğum için mi itaat ediyorum?

Kanıt bunu desteklediği için mi kabul ediyorum?

Yoksa otorite korku yarattığı için mi kabul ediyorum?

Katıldığım için mi sessiz kalıyorum?

Yoksa sonuçlardan korktuğum için mi sessiz kalıyorum?

Korkuya dayalı itaat, hakikat incelenmeden önce insanların sorgulamayı bırakmasına yol açabildiği için tekrarlanan dünya sorunlarının sürmesine neden olabilir.

DUYGUSAL BAĞLILIK VE KİMLİK

İnsanlar kendilerinin kim olduğuna dair inançlarına duygusal olarak bağlanabilir.

Kimliklerine bağlanabilirler.

Gruplarına.

Rollerine.

Statülerine.

İnançlarına.

Görüşlerine.

Geçmişlerine.

İmajlarına.

İtibarlarına.

Otoritelerine.

Sistemlerine.

Kimlik inanca duygusal olarak bağlandığında, sorgulama kişisel gelebilir.

Bir soru saldırı gibi hissedilebilir.

Kanıt tehdit gibi hissedilebilir.

Çelişki aşağılanma gibi hissedilebilir.

Düzeltilme reddedilme gibi hissedilebilir.

Öğrenme kayıp gibi hissedilebilir.

İnsanlar daha sonra hakikati aramak yerine kimliği savunabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Benim hangi parçam tehdit altında hissediyor?

Hangi kimliği koruyorum?

Hangi inancı sorgulamak fazla acı verici geliyor?

Anlayışımı değiştirirsem ne kaybederim?

Hakikati mi koruyorum?

Yoksa kim olduğuma dair inancımı mı koruyorum?

İnsanlığın İlerlemesi, insanların her meydan okumayı kişisel bir yıkım olarak görmeden öğrenebilmelerini gerektirir.

DUYGUSAL MANİPÜLASYON VE SUNUM

Duygu, bilginin nasıl karşılandığını şekillendirmek için kullanılabilir.

Bilgi korkuyla sunulabilir.

Aciliyetle sunulabilir.

İnfialle sunulabilir.

Sempatikle sunulabilir.

Utançla sunulabilir.

Suçlulukla sunulabilir.

Gururla sunulabilir.

Aidiyetle sunulabilir.

Tehditle sunulabilir.

Nezaketle sunulabilir.

Sakinlikle sunulabilir.

Samimiyetle sunulabilir.

Kendine güvenle sunulabilir.

Uzman kimliği aracılığıyla sunulabilir.

Profesyonel statü aracılığıyla sunulabilir.

Bu sunum, kanıt incelenmeden önce insanları etkileyebilir.

İnsanlar korktukları için kabul edebilir.

Öfkeli oldukları için tekrarlayabilirler.

Sadakat hissettikleri için savunabilirler.

Suçluluk hissettikleri için uyum gösterebilirler.

Utandıkları için sessiz kalabilirler.

Birisi nazik konuştuğu için güvenebilirler.

Birisi samimi konuştuğu için güvenebilirler.

Birisi kendinden emin konuştuğu için güvenebilirler.

Birisi sakın konuştuğu için güvenebilirler.

Birisi profesyonel konuştuğu için güvenebilirler.

Birisi uzman olarak sunulduğu için güvenebilirler.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu bilgiye hangi duygu bağlanmış?

Duygu anlamaya yardım etmek için mi kullanılıyor?

Yoksa duygu sorgulamayı durdurmak için mi kullanılıyor?

Kanıt gösteriliyor mu?

Yoksa kanıtın yerine duygusal baskı mı kullanılıyor?

Güven kanıt yoluyla mı kazanılıyor?

Yoksa güven sunum yoluyla mı üretiliyor?

Bu, doğrudan Kanıt Standardı ile bağlantılıdır.

Korku kanıt değildir.

İnfial kanıt değildir.

Aciliyet kanıt değildir.

Duygusal baskı kanıt değildir.

Nezaket kanıt değildir.

Samimiyet kanıt değildir.

Kendine güven kanıt değildir.

Uzman sunumu kanıt değildir.

DUYGUSAL HİKÂYELER VE OLUŞTURULMUŞ İNANÇ

Hikâyeler duygusal inanç yaratabilir.

Bir hikâye insanların sempati hissetmesine yol açabilir.

Bir hikâye insanların öfke hissetmesine yol açabilir.

Bir hikâye insanların korku hissetmesine yol açabilir.

Bir hikâye insanların sadakat hissetmesine yol açabilir.

Bir hikâye insanların suçluluk hissetmesine yol açabilir.

Bir hikâye insanların sorumluluk hissetmesine yol açabilir.

Bir hikâye insanların taraf seçmesine yol açabilir.

Bir hikâye insanların incelemeden önce kabul etmesine yol açabilir.

Hikâyeler doğru olabilir.

Hikâyeler seçilmiş de olabilir.

Hikâyeler şekillendirilebilir.

Hikâyeler sahnelenebilir.

Hikâyeler tekrarlanabilir.

Hikâyeler duygusal tepkiyi yönlendirmek için kullanılabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu hikâye hangi duyguyu yaratıyor?

Hikâyeyi hangi kanıt destekliyor?

Hangi kanıt eksik?

Hangi bakış açısı seçiliyor?

Bu hikâye hangi davranışı üretiyor?

İnsanların bu hikâyeye inanmasından kim yararlanıyor?

Bu hikâye insanların anlamasına yardım ediyor mu?

Yoksa bu hikâye insanları duygusal olarak mı yönlendiriyor?

Duygusal hikâyeler sorgulanmalıdır; çünkü insanların incelemenden önce hissetmesine yol açabilirler.

DUYGU, ANLATILAR VE TARAF SEÇME

Duygusal Etki anlatılarla da bağlantılıdır.

İnsanlar hikâyelerin içine duygusal olarak çekilebilir.

Taraf seçmeye teşvik edilebilirler.

Bir grubu savunmaya ve diğerine saldırmaya teşvik edilebilirler.

Mekanizmaları anlamadan önce kahramanlar ve kötü insanlar görmeye teşvik edilebilirler.

Kanıt incelenmeden önce duygusal tepki vermeye teşvik edilebilirler.

Anlatılar duyguya bağlandıklarında güçlü hâle gelebilir.

İnsanlar anlatıyı, onlara aidiyet verdiği için savunabilir.

Onlara kimlik verdiği için savunabilirler.

Onlara kesinlik verdiği için savunabilirler.

Onlara bir düşman verdiği için savunabilirler.

Ancak taraf seçmek, anlamakla aynı şey değildir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi hikâyenin içine çekiliyorum?

Bu hikâye hangi duyguyu yaratıyor?

İnsanların taraf seçmesinden kim yararlanıyor?

Hangi kanıt görmezden geliniyor?

Hangi mekanizma gizleniyor?

Hangi anlayış engelleniyor?

Duygu, insanların dünya ortamından öğrenmesine yardım etmek yerine onları anlatıların içinde hapsediyorsa insanlık ilerleyemez.

DUYGUSAL ETKİ, SESSİZLİK VE KENDİNİ KORUMA

Duygu sessizlik yaratabilir.

İnsanlar korktukları için sessiz kalabilir.

Utandıkları için sessiz kalabilirler.

Mahcup oldukları için sessiz kalabilirler.

Suçluluk hissettikleri için sessiz kalabilirler.
Reddedilmekten korktukları için sessiz kalabilirler.
Yanılıyor olmaktan korktukları için sessiz kalabilirler.
Tek başlarına durmaktan korktukları için sessiz kalabilirler.
Sessizlik daha sonra tekrarı koruyabilir.
Sessizlik sistemleri koruyabilir.
Sessizlik anlatıları koruyabilir.
Sessizlik bağımlılığı koruyabilir.
Sessizlik yanlış davranışı koruyabilir.
Sessizlik dünya ortamının devam etmesini koruyabilir.
İnsanlar şunları sormalıdır:
Hangi duygu sessizlik yaratıyor?
Bu sessizlik neyi koruyor?
Sessizlik sona erse ne olurdu?
Duygu, insanların hangi hakikati dile getirmesini engelliyor?
Sessizlik hangi tekrarlanan kalıbın sürmesine yardım ediyor?
Duygusal sessizlik güçlü bir katılım biçimi hâline gelebilir.

EĞİTİM, ÇOCUKLAR VE DUYGUSAL GÜVENLİK

Çocukların düzgün biçimde sorgulayabilmeleri için duygusal güvenliğe ihtiyaçları vardır. Çocuklar sorgulamaktan korkutulursa sorgulamayı bırakabilirler.

Çocuklar sorguladıkları için utandırılırsa sorgulamayı bırakabilirler.

Çocuklarla sorguladıkları için alay edilirse sorgulamayı bırakabilirler.

Çocuklar sorguladıkları için zor olarak etiketlenirse sorgulamayı bırakabilirler.

Çocuklar sorguladıkları için sorun çıkaran kişiler olarak görülürse sorgulamayı bırakabilirler.

Çocuklar sorguladıkları için duygusal olarak cezalandırılırsa, sessizliğin anlamaktan daha güvenli olduğunu öğrenebilirler.

Bu önemlidir; çünkü sorgulama öğrenmeye giden yollardan biridir.

Çocukların soruların güvenli biçimde incelenebileceğini öğrenmesi gerekir.

Duygunun anlaşılabilirliğini öğrenmeleri gerekir.

Rahatsızlığın otomatik olarak bir sorunun yanlış olduğu anlamına gelmediğini öğrenmeleri gerekir.

Korkunun otomatik olarak durmaları gerektiği anlamına gelmediğini öğrenmeleri gerekir.

Öfkenin otomatik olarak anladıkları anlamına gelmediğini öğrenmeleri gerekir.

Ayrıca duygusal sunumun yanıltılabileceğini öğrenmeleri gerekir.

Nezaketin otomatik olarak kanıt olmadığını öğrenmeleri gerekir.

Kendine güvenin otomatik olarak kanıt olmadığını öğrenmeleri gerekir.

Samimiyetin otomatik olarak kanıt olmadığını öğrenmeleri gerekir.

Uzman sunumunun otomatik olarak kanıt olmadığını öğrenmeleri gerekir.

Çocuklar; bir kişinin nazik, öfkeli, kendinden emin, samimi, uzman ya da otorite sahibi görünmesinin kanıtı, davranışı, tutarlılığı ve teşviki sorgulama ihtiyacını ortadan kaldırmadığını öğrenmelidir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Çocuklar sorgulamak için duygusal olarak güvende mi?

Çocuklara duygusal tepkileri anlamaları öğretiliyor mu?

Çocuklara soruların öğrenmenin bir parçası olduğu öğretiliyor mu?

Çocuklara rahatsızlığın incelenebileceği öğretiliyor mu?

Çocuklara duygunun inancı, sessizliği ve davranışı nasıl şekillendirebileceği öğretiliyor mu?

Çocuklara duygusal sunumun, kanıt incelenmeden önce nasıl güven yaratabileceği öğretiliyor mu?

Çocuklar duygusal olarak sorgulamadan uzaklaştırılacak şekilde eğitiliyorsa eğitim gerektiği gibi gelişemez.

DUYGUSAL ETKİ VE İNSAN BİLİNCİ

İnsan bilinci, insanlar duygu tarafından kontrol edilmek yerine duyguyu anlamayı öğrendiğinde ilerler.

Bu, insanların duygusuz hâle gelmesi anlamına gelmez.

Duyguların öğrenmenin bir parçası hâline gelmesi anlamına gelir.

Korku sorgulanacak bir şeye dönüşür.

Öfke anlaşılacak bir şeye dönüşür.

Bağıllık incelenecek bir şeye dönüşür.

Utanç fark edilecek bir şeye dönüşür.

Sessizlik kendisinden öğrenilecek bir şeye dönüşür.

Tepki aşılabacak bir şeye dönüşür.

Duygusal sunum sorgulanacak bir şeye dönüşür.

Üretilmiş güven incelenecek bir şeye dönüşür.

Duygusal hikâyeler test edilecek bir şeye dönüşür.

İnsanların duyguyu yok etmesi gerekmez.

Duygusal etkiyi anlamaları gerekir.

Dünya ortamı duygusal etkiyi sürekli gösterir.

Korkuyu gösterir.

Öfkeyi gösterir.

İnfiali gösterir.

Aidiyeti gösterir.

Utancı gösterir.

Karşılaştırmayı gösterir.

Bağılılığı gösterir.

Sessizliği gösterir.

Tepkiyi gösterir.

Duygusal performansı gösterir.

Üretilmiş güveni gösterir.

Duygusal yanıltmayı gösterir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi duygusal etki gösteriliyor?

Hangi duygusal sunuma güveniliyor?

İnsanlık bundan ne öğrenebilir?

Duygu hangi davranışı yaratıyor?

Duygu hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

Duygusal etki görünür hâle geldiğinde davranış görünür hâle gelir.

Davranış görünür hâle geldiğinde anlayış mümkün hâle gelir.

Anlayış mümkün hâle geldiğinde öğrenme ilerleyebilir.

DUYGUSAL ETKİ VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Duygusal Etki, İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

Duygu tekrar tekrar anlamının önüne geçerken insanlık ilerleyemez.

Korku sorgulamayı durdururken insanlık ilerleyemez.

Öfke öğrenmenin yerini alırken insanlık ilerleyemez.

İnfial incelemenin yerini alırken insanlık ilerleyemez.

Duygusal bağlılık miras alınan inançları korurken insanlık ilerleyemez.

Utanç sessizlik yaratırken insanlık ilerleyemez.

Duygusal baskı kanıtın yerini alırken insanlık ilerleyemez.

Duygusal sunum, kanıt incelenmeden önce güven yaratırken insanlık ilerleyemez.

Duygusal hikâyeler, anlayış gelişmeden önce inanç yaratırken insanlık ilerleyemez.

Çocuklar duygusal olarak sorgulamadan uzaklaştırılacak şekilde eğitilirken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar dünya ortamından öğrenmek yerine ona tepki verirken insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, davranışı neyin ödüllendirdiğini ve koruduğunu sorar.

Karakter ve Tutarlılık, tekrarlanan davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, izni kimin ya da neyin kontrol ettiğini sorar.

Duygusal Etki şunları sorar:

Bunu hangi duygu şekillendiriyor?

Hangi tepki yaratılıyor?

Hangi korku kullanılıyor?

Hangi bağlılık korunuyor?

Hangi sessizlik üretiliyor?

Hangi duygusal sunuma güveniliyor?

Hangi güven üretiliyor?

Hangi duygusal hikâye kullanılıyor?

Bu duygu hangi davranışı yaratıyor?

Bu duygu hangi anlayışı engelliyor?

Bu duygu hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsanlar duygusal etkiyi bu şekilde fark etmeye başlar.

İnsanlar duygusal koşullanmayı bu şekilde fark etmeye başlar.

İnsanlar duygusal manipölasyonu bu şekilde fark etmeye başlar.

İnsanlar duygusal sunumu bu şekilde fark etmeye başlar.

İnsanlar üretilmiş güveni bu şekilde fark etmeye başlar.

İnsanlar duygusal hikâyeleri bu şekilde fark etmeye başlar.

İnsanlar duygusal sessizliği bu şekilde fark etmeye başlar.

İnsanlar tepkiden sorgulamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar sorgulamadan görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlamaktan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar duygusal ortamların ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline bu şekilde gelir.

BÖLÜM 7 - ANLATIYA KARŞI GERÇEKLİK

ANLATIYA KARŞI GERÇEKLİK GERÇEKTEN NEDİR

Bölüm 1, insanların yalnızca dünya ortamının ürünleri olmak yerine ondan öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 2, insanların kanıtın ileri sürülen, tekrarlanan, korunan, sunulan veya dayatılan şeyi destekleyip desteklemediğini incelemeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 3, teşviklerin insanları aynı dünyayı yeniden yaratmaları için tekrar tekrar ödüllendirmesi nedeniyle insanlığın aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yarattığını ortaya koydu.

Bölüm 4, tekrarlanan davranışın çoğu zaman sözlerden daha fazlasını açığa çıkardığını ortaya koydu.

Bölüm 5, insanların çoğu zaman öğrenme daha başlamadan sorgulamaktan caydırıldığını ortaya koydu.

Bölüm 6, anlayış gelişmeden önce duygunun güveni, inancı, korkuyu, tepkiyi, sessizliği ve davranışı şekillendirebildiğini ortaya koydu.

Bölüm 7 şimdi Anlatıya Karşı Gerçekliğe geçiyor.

Anlatıya Karşı Gerçeklik vardır; çünkü insanlara gerçekliği nasıl inceleyecekleri gerektiği gibi öğretilmeden anlatılar gösterilir.

İnsanlar anlatıların içine doğar.

İnsanlara anlatılar öğretilir.

İnsanlara anlatılar gösterilir.

İnsanlar anlatıları miras alır.

İnsanlar anlatıları savunur.

İnsanlar anlatılara duygusal olarak bağlanır.

İnsanlar sonunda anlatıları gerçekliğin kendisi sanabilir.

Anlatılar, insanlığı şekillendiren en büyük mekanizmalardan biridir.

Bir anlatı otomatik olarak gerçeklik değildir.

Bir anlatı bir hikâyedir.

Bir anlatı bir açıklamadır.

Bir anlatı olayların bir versiyonudur.

Bir anlatı, insanların kabul etmeye teşvik edildiği bir çerçevedir.

Bir anlatı doğru olabilir.

Bir anlatı kısmen doğru olabilir.

Bir anlatı eksik olabilir.

Bir anlatı manipüle edilebilir.

Bir anlatı seçilebilir.

Bir anlatı üretilebilir.

Bir anlatı korunabilir.

Bir anlatı miras alınabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bana hangi hikâye gösteriliyor?

Bu hikâyeyi kim yarattı?

Bu hikâyeyi kim tekrarlıyor?

Bu hikâyeyi kim koruyor?

Bu hikâyeye inanılmasından kim yararlanıyor?

Bu hikâyeyi hangi kanıt destekliyor?

Bu hikâyeyi hangi gerçeklik destekliyor?

Dışarıda ne bırakıldı?

Ne eklendi?

Ne gizleniyor?

Anlatıya Karşı Gerçeklik, insanlara sunulanla gerçekte gösterilen şeyi birbirinden ayırmayı öğretir.

GERÇEKLIK BAĞIMSIZ OLARAK VARDIR

Gerçeklik, insanların onun hakkında neye inandığından bağımsız olarak vardır.

Gerçeklik anlaşma gerektirmez.

Gerçeklik popülerlik gerektirmez.

Gerçeklik unvan gerektirmez.

Gerçeklik otorite gerektirmez.

Gerçeklik duygu gerektirmez.

Gerçeklik tekrar gerektirmez.

Gerçeklik, insanlar onu fark etse de etmese de var olmaya devam eder.

İnsanlar gerçekliği inkâr edebilir.

İnsanlar gerçekliği görmezden gelebilir.

İnsanlar gerçekliği duygusal olarak reddedebilir.

İnsanlar anlatıları gerçekliğe karşı savunabilir.

İnsanlar topluca gerçeklikten kaçınabilir.

Ancak gerçeklik var olmaya devam eder.

Bu, insanlığın öğrenmesi gereken en büyük derslerden biridir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Gerçeklikten mi öğreniyorum?

Yoksa bir anlatıyı mı savunuyorum?

Gösterileni mi görüyorum?

Yoksa miras aldığım şeyi mi koruyorum?

Dünya ortamından mı öğreniyorum?

Yoksa dünya ortamı hakkındaki bir hikâyeden mi öğreniyorum?

İNSANLIK ANLATILARIN İÇİNDE YAŞAYABİLİR

İnsan öğrenmesinin en büyük sınırlamalarından biri, insanların bağımsız olarak hiç incelemedikleri anlatıların içinde bütün hayatlarını geçirebilmesidir.

İnsanlar hikâyeleri miras alabilir.

İnsanlar unvanları miras alabilir.

İnsanlar sistemleri miras alabilir.

İnsanlar otoriteyi miras alabilir.

İnsanlar inançları miras alabilir.

İnsanlar açıklamaları miras alabilir.

İnsanlar korkuları miras alabilir.

İnsanlar davranışları miras alabilir.

İnsanlar tekrarlanan kalıpları miras alabilir.

İnsanlar sonunda bunların hepsini, başlangıçta nereden geldiklerini anlamadan savunabilir.

İnsanlar daha sonra miras alınan anlatıları gerçekliğin kendisi sanabilir.

Sorgulama olmadan insanlar, miras almaları için yaratılmış olanı savunarak bütün hayatlarını geçirebilir.

İNSANLIK İNSANLIĞI EĞİTİYOR

İnsanlığa büyük ölçüde insanlık tarafından öğretiliyor.

İnsanlar sistemler yaratır.

İnsanlar anlatılar yaratır.

İnsanlar hikâyeler yaratır.

İnsanlar unvanlar yaratır.

İnsanlar roller yaratır.

İnsanlar açıklamalar yaratır.

İnsanlar daha sonra gelecek nesillere önceki nesillerin yarattıklarını öğretir.

Gelecek nesiller daha sonra miras alınan anlatıları gerçekliğin kendisi sanabilir.

İnsanlar, önceki nesillerin kabul ettiği şeyi hiç bağımsız olarak incelemenden miras alabilir.

Bu, aynı dünyanın tekrarlanması en büyük nedenlerinden biridir.

İnsanlık anlatılar yaratabilir, anlatıları miras alabilir, anlatıları savunabilir ve daha sonra bu anlatıları gerçekliğin kendisi sanabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bunu başlangıçta kim yarattı?

Kim sonraki nesillere aktardı?

Kim hâlâ bunu öğretiyor?

Kim hâlâ bunu koruyor?

Kim hâlâ bundan yararlanıyor?

Hangi gerçeklik bunu destekliyor?

İnsanlık, anlatıları nasıl sorgulayacağını öğrenmeden önce onları miras almaya devam ettiği sürece gerektiği gibi ilerleyemez.

OLUŞTURULMUŞ HİKÂYELER, OLUŞTURULMUŞ UNVANLAR VE OLUŞTURULMUŞ OTORİTE

Anlatılar kendiliğinden ortaya çıkmaz.

İnsanlar onları yaratır.

Hikâyeler yaratılabilir.

Unvanlar yaratılabilir.

Otorite yaratılabilir.

Konumlar yaratılabilir.

Roller yaratılabilir.

Sistemler yaratılabilir.

İnançlar yaratılabilir.

Daha sonra anlatılar bunların hepsine bağlanabilir.

İnsanlar daha sonra onları miras alabilir.

İnsanlar onları tekrarlayabilir.

İnsanlar onları savunabilir.

İnsanlar onlara duygusal olarak bağlanabilir.

Gelecek nesiller sonunda onları gerçeklik olarak miras alabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu unvanı kim yarattı?

Bu otoriteyi kim yarattı?

Bu rolü kim yarattı?

Bu hikâyeyi kim yarattı?

Ona meşruiyeti kim verdi?

Onu kim koruyor?

Devam etmesinden kim yararlanıyor?

Hangi gerçeklik onu destekliyor?

Bir unvanın var olması otomatik olarak gerçeklik değildir.

Otoritenin var olması otomatik olarak gerçeklik değildir.

Bir rolün var olması otomatik olarak gerçeklik değildir.

Bir hikâyenin var olması otomatik olarak gerçeklik değildir.

Bir sistemin var olması otomatik olarak gerçeklik değildir.

Gerçeklik her zaman anlatının kendisinden bağımsız olarak incelenmelidir.

PARA, TEKRAR VE ANLATIYI PEKİŞTİRME

Para devreye girdiğinde anlatılar son derece güçlü hâle gelebilir.

İnsanlara anlatılar yaratmaları için ödeme yapılabilir.

İnsanlara anlatıları tekrarlamaları için ödeme yapılabilir.

İnsanlara anlatıları öğretmeleri için ödeme yapılabilir.

İnsanlara anlatıları dayatmaları için ödeme yapılabilir.

İnsanlara anlatıları korumaları için ödeme yapılabilir.

İnsanlara anlatıları yazmaları için ödeme yapılabilir.

İnsanlara anlatıları dağıtmaları için ödeme yapılabilir.

İnsanlara anlatıları savunmaları için ödeme yapılabilir.

Gelecek nesiller daha sonra tekrarlanan anlatıyı miras alabilir.

Bu, her anlatının otomatik olarak yanlış olduğu anlamına gelmez.

Mekanizmanın sorgulanması gerektiği anlamına gelir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu anlatıyı kim finanse ediyor?

Onu kim tekrarlıyor?

Onu kim öğretiyor?

Onu kim koruyor?

Ondan kim yararlanıyor?

Ona meydan okunursa ne olur?

O açığa çıkarılırsa ne olur?

Hangi gerçeklik onu destekliyor?

Anlatılar sonunda öylesine normalleşebilir ki insanlar onların birer anlatı olduğunu dahi fark etmeyi bırakabilir.

İNANÇ SİSTEMLERİ VE MİRAS ALINAN KABUL

İnsanlar bağımsız olarak inceleyemedikleri şeylere inanmaya teşvik edilebilir.

Daha sonra bu inançları savunabilirler.

Bu inançlara duygusal olarak bağlanabilirler.

Bu inançları tekrarlayabilirler.

Bu inançları gelecek nesillere aktarabilirler.

Gelecek nesiller daha sonra inancın Kaynak ve Kökenini hiç bağımsız olarak incelemeyen onu miras alabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu inancı kim yarattı?

Bu inançtan kim yararlanıyor?

Bu inancı hangi kanıt destekliyor?

Bu inancı hangi gerçeklik destekliyor?

Sorgulandığında ne olur?

İnsanlar ona inanmayı bırakırsa ne olur?

İnancın kendisi gerçeklik değildir.

Gerçeklik her zaman bağımsız olarak incelenmelidir.

DÜNYA ORTAMI, ANLATILARIN NASIL İŞLEDİĞİNİ İNSANLIĞA SÜREKLİ GÖSTERİYOR

Dünya ortamı, anlatıların nasıl işlediğini insanlığa sürekli gösteriyor.

İnsanlara yalnızca gösterilenden nasıl öğrenecekleri gerektiği gibi öğretilmedi.

Dünya gerçek okuldur.

İnsanlığa sürekli şunlar gösteriliyor:

Tekrar.

Koruma.

Unvanlar.

Otorite.

Aidiyet.

Korku.

Bağımlılık.

Sessizlik.

Teşvikler.

Duygu.

Performans.

Anlatılar.

İnsanlar çoğu zaman bu mekanizmalardan öğrenmek yerine onlara tepki verir.

Sorun hiçbir şeyin görünür olmaması değildir.

Sorun, insanlara görünür olanı nasıl sorgulayacakları, görecekleri, anlayacakları ve ondan öğrenecekleri gerektiği gibi öğretilmemiş olmasıdır.

ANLATILAR GERÇEKLİKTE DAHA GÜÇLÜ HÂLE GELEBİLİR

İnsanlığın karşılaştığı en büyük tehlikelerden biri, anlatıların gerçekliğin kendisinden daha güçlü hâle gelebilmesidir.

Gerçeklik görünür olabilir.

Gerçeklik belgelenebilir.

Gerçeklik tekrar tekrar gösterilebilir.

Gerçeklik çelişkiyi açığa çıkarabilir.

Gerçeklik tekrarlanan kalıpları açığa çıkarabilir.

Gerçeklik insan davranışını açığa çıkarabilir.

Ancak insanlar yine de onun yerine anlatıları savunabilir.

İnsanlar gösterileni reddedebilir.

İnsanlar miras aldıkları şeyi koruyabilir.

İnsanlar hikâyelere duygusal olarak bağlanabilir.

İnsanlar sistemleri savunabilir.

İnsanlar otoriteyi savunabilir.

İnsanlar tekrarlanan açıklamaları savunabilir.

İnsanlar bağımlı oldukları şeyi savunabilir.

İnsanlar kendilerini güvende hissettiren şeyi savunabilir.

İnsanlar herkesin savunduğu şeyi savunabilir.

Gerçeklik tekrar tekrar farklı bir şey gösterdiğinde bile insanlar anlatıları savunabilir.

ANLATILAR DÜNYA ORTAMININ KENDİSİ HÂLINE GELEBİLİR

Bir anlatı ne kadar uzun süre var olursa o kadar normal hâle gelebilir.

Ne kadar normal hâle gelirse o kadar az sorgulanabilir.

Ne kadar az sorgulanırsa o kadar fazla korunur.

Ne kadar fazla korunursa gelecek nesiller onu o kadar fazla miras alır.

Sonunda anlatı dünya ortamının kendisinin bir parçası hâline gelebilir.

Çocuklar onu miras alabilir.

Yetişkinler onu miras alabilir.

Öğretmenler onu miras alabilir.

Sistemler onu miras alabilir.

Kurumlar onu miras alabilir.

Toplumlar onu miras alabilir.

İnsanlar sonunda onun bir zamanlar yaratılmış olduğunu unutabilir.

Anlatı daha sonra gerçekliğin kendisi olarak kabul edilebilir.

İnsanlık topluca sahte bir gerçeklik yaratabilir ve sonra nesiller boyunca onu savunabilir.

Bu, insanlığın aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yaratmasının en büyük nedenlerinden biridir.

ANLATIYA KARŞI GERÇEKLİK NEDEN ÖNEMLİDİR

Anlatıya Karşı Gerçeklik önemlidir; çünkü insanlık anlatıları gerçeğin kendisiyle karıştırdığı sürece dünya ortamından gerektiği gibi öğrenemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, onun sürmesinden kimin yararlandığını sorar.

Karakter ve Tutarlılık, davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, sorgulamayı neyin durdurduğunu sorar.

Duygusal Etki, kabulü hangi duygunun şekillendirdiğini sorar.

Anlatıya Karşı Gerçeklik şimdi şunları sorar:

Hangi hikâye sunuluyor?

Hangi gerçeklik onu destekliyor?

Hangi gerçeklik onunla çelişiyor?

Onu kim yarattı?

Onu kim koruyor?

Onu kim tekrarlıyor?

Onu kim miras alıyor?

Ondan kim yararlanıyor?

Bu anlatı hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsanlar miras alınan anlatıları savunmaktan gerçekliğin kendisinden öğrenmeye bu şekilde geçmeye başlar.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemeden görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlamaktan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar bu şekilde miras alınan anlatıların ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelir.

İnsanlar gerçekliğin kendisinden öğrenmek yerine miras alınan anlatıları savunmaya devam ettiği sürece insanlık ilerleyemez.

ZAMAN İÇİNDE ANLATILAR

Bu bölümün ilk kısmı, anlatıların yaratılabileceğini, tekrarlanabileceğini, miras alınabileceğini, korunabileceğini ve sonunda gerçekliğin kendisi sanılabileceğini açıkladı.

Ayrıca gerçekliğin inançtan, popülerlikten, unvanlardan, otoriteden, duygudan ve tekrardan bağımsız olarak var olduğunu açıkladı.

Bu kısım şimdi anlatıların zaman içinde nasıl devam ettiğine geçiyor.

Anlatılar genellikle bir gecede güçlü hâle gelmez.

Çoğu zaman uzun zaman dilimleri boyunca inşa edilirler.

Bir hikâye yaratılabilir.

Hikâye tekrarlanabilir.

Hikâye yazıya geçirilebilir.

Hikâye dağıtılabilir.

Hikâye korunabilir.

Hikâye öğretilabilir.

Hikâye miras alınabilir.

Hikâyeye duygusal olarak bağlanılabilir.

Hikâye daha sonra kabul edilmiş gerçeklik hâline gelebilir.

Zamanla insanlar onun bir zamanlar anlatı olduğunu tamamen unutabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu anlatı ne kadar süredir var?

Onu kim tekrarladı?

Onu kim korudu?

Onu kim miras aldı?

Ondan kim yararlandı?

Onu hangi kanıt destekliyor?

Onu hangi gerçeklik destekliyor?

Hangi çelişkiler var?

Zaman içinde ne değişti?

Ne korunmaya devam etti?

Zaman içindeki anlatılar, insanlığın aynı dünyayı nasıl tekrar tekrar yeniden yarattığını açığa çıkarabilir.

İNSANLIK TOPLUCA SAHTE BİR GERÇEKLİK YARATABİLİR

İnsanlık topluca, daha sonra insanlığın kendisinin gerçeklik sandığı sahte bir gerçeklik yaratabilir.

İnsanlar mekanizmanın tamamını görmeyebilir.

Yalnızca şunları görebilirler:

Kendi rollerini.

Kendi işlerini.

Kendi inançlarını.

Kendi talimatlarını.

Kendi katkılarını.

Kendi hayatta kalmalarını.

Ancak dünya ortamı çoğu zaman, kendilerinin yaratmadığı anlatılara topluca katılan milyarlarca insan tarafından inşa edilir.

Bir kişi yazar.

Bir kişi öğretir.

Bir kişi tekrarlar.

Bir kişi dayatır.

Bir kişi korur.

Bir kişi finanse eder.

Bir kişi yayımlar.

Bir kişi inanır.

Bir kişi sessiz kalır.

Tek tek bakıldığında bu davranışlar küçük görünebilir.

Topluca bakıldığında bütün bir dünya ortamını yeniden yaratabilirler.

İnsanlık daha sonra nesiller boyunca kendi yarattığı şeyi savunabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Hangi anlatıya katkıda bulunuyorum?

Hangi anlatının tekrarlanmasına yardım ediyorum?

Hangi anlatının korunmasına yardım ediyorum?

Hangi gerçekliğin yerini almaya yardım ediyorum?

Katkım hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

Bu, Anlatıya Karşı Gerçeklik içindeki en büyük mekanizmalardan biridir.

ANLATILAR İNSAN DAVRANIŞINI ŞEKİLLENDİREBİLİR

Anlatılar yalnızca insanların ne düşündüğünü şekillendirmez.

Anlatılar insanların ne yaptığını şekillendirebilir.

Anlatılar güveni şekillendirebilir.

Anlatılar korkuyu şekillendirebilir.

Anlatılar aidiyeti şekillendirebilir.

Anlatılar sessizliği şekillendirebilir.

Anlatılar itaati şekillendirebilir.

Anlatılar bağımlılığı şekillendirebilir.

Anlatılar duygusal bağlılığı şekillendirebilir.

Anlatılar kimliği şekillendirebilir.

Anlatılar davranışın kendisini şekillendirebilir.

İnsanlar şekillendirildiklerinin farkında bile olmayabilir.

Bağımsız hareket ettiklerine inanabilirler.

Ancak davranışları, miras aldıkları anlatılardan çoktan etkilenmiş olabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu anlatı hangi davranışı yaratıyor?

Bu anlatı hangi duyguları yaratıyor?

Bu anlatı hangi korkuları yaratıyor?

Bu anlatı hangi sessizliği yaratıyor?

Bu anlatı hangi bağımlılığı yaratıyor?

Bu anlatı hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsanlar anlatılar tarafından şekillendirildiklerini fark etmeyi bıraktığında anlatılar tehlikeli hâle gelir.

UYUM SAĞLAMA, AİDİYET VE SOSYAL ANLATILAR

İnsanlar sosyal varlıklardır.

Birçok insan kabul görmek ister.

Birçok insan aidiyet ister.

Birçok insan onay ister.

Birçok insan uyum sağlamak ister.

Bu, anlatıları pekiştiren en büyük mekanizmalardan biri hâline gelebilir.

İnsanlar başkalarının söylediklerini kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının nasıl davrandığını kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının nasıl giyindiğini kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının nasıl konuştuğunu kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının neyi öne çıkardığını kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının neyi savunduğunu kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının neye inandığını kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının neden korktuğunu kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının neyi reddettiğini kopyalayabilir.

İnsanlar başkalarının neyi kutladığını kopyalayabilir.

İnsanlar sonunda bir şeyin doğru olup olmadığını sormayı bırakıp bunun yerine aidiyetlerine yardım edip etmediğini sorabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Öğreniyor muyum?

Yoksa uyum mu sağlıyorum?

Sorguluyor muyum?

Yoksa kopyalıyor muyum?

Bağımsız mı düşünüyorum?

Yoksa grubu mu takip ediyorum?

Gerçeklikten mi öğreniyorum?

Yoksa nasıl ait olacağımı mı öğreniyorum?

İnsanlara aidiyeti nasıl sorgulayacakları öğretilmezse aidiyet hakikatten daha güçlü hâle gelebilir.

MODERN ANLATI ORTAMLARI

Modern ortamlar anlatıları hızla yaratıp yayabilir.

İnsanlara yaşam tarzları gösterilebilir.

İnsanlara görüşler gösterilebilir.
İnsanlara tepkiler gösterilebilir.
İnsanlara infial gösterilebilir.
İnsanlara popülerlik gösterilebilir.
İnsanlara başarı gösterilebilir.
İnsanlara statü gösterilebilir.
İnsanlara görünüş gösterilebilir.
İnsanlara duygusal hikâyeler gösterilebilir.
İnsanlara gerçekliği yansıtmayan hayat versiyonları gösterilebilir.
İnsanlar daha sonra tekrar tekrar gösterileni kopyalayabilir.
Kelimeleri kopyalayabilirler.
Kişilikleri kopyalayabilirler.
Yaşam tarzlarını kopyalayabilirler.
Görünüşleri kopyalayabilirler.
Davranışları kopyalayabilirler.
Popüler görünen şeyi kopyalayabilirler.
Başarılı görünen şeyi kopyalayabilirler.
Mutluluk sergileyebilirler.
Aidiyet sergileyebilirler.
Kusursuzluk sergileyebilirler.
Önem sergileyebilirler.

Bu nedenle modern bir anlatı ortamı, insanların topluca taklit ettiği sahte bir gerçeklik yaratabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu ortam hangi anlatıyı yaratıyor?

Bu ortam hangi davranışı ödüllendiriyor?

Bu ortam hangi performansı teşvik ediyor?

Hangi gerçeklik gizleniyor?

Hangi gerçekliğin yerine başka bir şey konuyor?

Hangi anlayış engelleniyor?

Modern anlatı ortamları, insanların gerçeklik yerine performansın içinde yaşamasına yol açabilir.

SOSYAL PERFORMANS VE BİR ANLATININ İÇİNDE YAŞAMAK

İnsanlar kendilerinin farklı versiyonlarını sergilemeye de başlayabilir.

Mutluluk sergileyebilirler.

Başarı sergileyebilirler.

Kendine güven sergileyebilirler.

Önem sergileyebilirler.

Statü sergileyebilirler.

Kusursuzluk sergileyebilirler.

Aidiyet sergileyebilirler.

İnsanlar gerçekliği yansıtmayan bir hayat sunabilir.

Diğer insanlar daha sonra kendilerini bu performansla karşılaştırabilir.

Karşılaştırma daha sonra daha fazla performans yaratabilir.

Performans daha fazla taklit yaratabilir.

Taklit daha fazla tekrar yaratabilir.

İnsanlar sonunda gerçekliğin kendisi yerine kolektif bir anlatının içinde yaşayabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Ne gösteriliyor?

Ne gizleniyor?

Bu gerçeklik mi?

Yoksa bu performans mı?

Kendimi gerçeklikle mi karşılaştırıyorum?

Yoksa kendimi bir anlatıyla mı karşılaştırıyorum?

Bu performans hangi davranışı yaratıyor?

İnsanlar sunumun otomatik olarak gerçeklik olmadığını öğrenmelidir.

ANLATILAR, ÇOCUKLAR VE MİRAS ALINAN İNANÇ

Çocuklar kendilerinin yaratmadığı anlatıların içine doğar.

Çocuklar hikâyeleri miras alır.

Çocuklar sistemleri miras alır.

Çocuklar unvanları miras alır.

Çocuklar otoriteyi miras alır.

Çocuklar inançları miras alır.

Çocuklar davranışları miras alır.

Çocuklar korkuları miras alır.

Çocuklar duygusal bağılıkları miras alır.

Çocuklar tekrarlanan kalıpları miras alır.

Çocuklar daha sonra miras aldıklarını savunan yetişkinlere dönüşebilir.

Bu, insanlığın aynı dünyayı tekrarlamasının en büyük nedenlerinden biridir.

Bu nedenle çocuklar şunları sormayı öğrenmelidir:

Bunu kim yarattı?

Neden yaratıldı?

Ondan kim yararlanıyor?

Onu hangi kanıt destekliyor?

Onu hangi gerçeklik destekliyor?

Hangi davranışı yaratıyor?

Hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

Çocuklar anlatıları yalnızca miras almamalıdır.

Onları güvenli biçimde nasıl sorgulayacaklarını öğrenmelidir.

SİSTEMLER, ANLATILAR VE DÜNYA ORTAMI

Anlatılar sistemlerin içine yerleşebilir.

Sistemler anlatıları tekrarlayabilir.

Sistemler anlatıları koruyabilir.

Sistemler anlatıları normalleştirebilir.

Sistemler anlatıları ödüllendirebilir.

Sistemler sorgulamayı caydırabilir.

İnsanlar sonunda sistemsel tekrarı hakikat sanabilir.

Ancak tekrarlanan sistemler otomatik olarak gerçeklik değildir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu sistem hangi anlatıyı tekrarlıyor?

Bu sistem hangi anlatıyı koruyor?

Bu sistem hangi anlatıyı ödüllendiriyor?

Bu sistem, insanların hangi anlatıyı sorgulamasını caydırıyor?

Hangi gerçeklik onu destekliyor?

Hangi gerçeklik onunla çelişiyor?

İnsanlar ona inanmayı bırakırsa ne olur?

İnsanlar çoğu zaman sonuçları yaratan anlatıları sorgulamadan sonuçları düzeltmeye çalışır.

Bu, insanlığın aynı dünyayı tekrarlamasına neden olabilir.

DÜNYA ORTAMI, ANLATILARIN NASIL İŞLEDİĞİNİ İNSANLIĞA SÜREKLİ GÖSTERİYOR

Dünya ortamı, anlatıların nasıl işlediğini insanlığa sürekli gösteriyor.

İnsanlara yalnızca gösterilenden nasıl öğrenecekleri gerektiği gibi öğretilmedi.

Dünya gerçek okuldur.

İnsanlığa sürekli şunlar gösteriliyor:

Tekrar.

Koruma.

Unvanlar.

Otorite.

Aidiyet.

Korku.

Bağımlılık.

Sessizlik.

Teşvikler.

Duygu.

Performans.

Anlatılar.

Sorun hiçbir şeyin görünür olmaması değildir.

Sorun, insanlara görünür olanı nasıl sorgulayacakları, görecekleri, anlayacakları ve ondan öğrenecekleri gerektiği gibi öğretilmemiş olmasıdır.

ANLATILAR, GÜÇ VE İNSAN BİLİNCİ

İnsanlığın öğrenmesi gereken en büyük derslerden biri, gücün yalnızca zor kullanma yoluyla var olmadığıdır.

Güç anlatılar aracılığıyla var olabilir.

İnsanlar anlatıları şekillendirebiliyorsa davranışı şekillendirebilir.

Davranışı şekillendirebiliyorlarsa sonuçları şekillendirebilirler.

Sonuçları şekillendirebiliyorlarsa dünya ortamını şekillendirebilirler.

İnsanlık aynı dünyayı isteyerek kendisi tekrarlıyorsa, insanları bunu tekrarlamaya zorlamak gerekmez.

İnsanlık anlatılar yaratabilir, anlatıları miras alabilir, anlatıları savunabilir ve daha sonra bu anlatıları gerçekliğin kendisi sanabilir.

Bu, insanlık tarihi boyunca işleyen en büyük mekanizmalardan biridir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Anlatıyı kim şekillendiriyor?

Anlatıyı kim pekiştiriyor?

Anlatıdan kim yararlanıyor?

Anlatıyı kim miras alıyor?

Anlatıyı kim savunuyor?

Anlatıya duygusal olarak kim bağılı?

Anlatıyı sorgulamaktan kim korkuyor?

Bu anlatı hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsan bilinci, insanlar anlatıların içinde yaşamayı bırakıp gerçekliğin kendisinden öğrenmeye başladığında ilerler.

ANLATIYA KARŞI GERÇEKLİK VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Anlatıya Karşı Gerçeklik, İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

Anlatılar tekrar tekrar gerçeklik sanılırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar onları nasıl sorgulayacaklarını öğrenmeden önce hikâyeleri miras alırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar hiç bağımsız olarak incelemedikleri anlatıları savunurken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar topluca sahte bir gerçeklik yaratıp sonra onun içinde yaşarken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar topluca sahte bir gerçeklik yaratıp sonra nesiller boyunca onu savunurken insanlık ilerleyemez.

Aidiyet hakikatten daha güçlü hâle gelirken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar gerçeklikten öğrenmek yerine birbirlerini kopyalarken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar kendilerini anlamak yerine kendilerinin farklı versiyonlarını sergilerken insanlık ilerleyemez.

Sistemler, insanlara onları nasıl sorgulayacaklarını öğretmeden anlatıları pekiştirirken insanlık ilerleyemez.

İnanç sistemleri gerçekliğin yerini alırken insanlık ilerleyemez.

Gelecek nesiller, onu neyin yarattığını anlamadan aynı dünyayı miras alırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar gerçekliğin kendisinden öğrenmek yerine miras alınan anlatıları savunmaya devam ederken insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, onun sürmesinden kimin yararlandığını sorar.

Karakter ve Tutarlılık, davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, sorgulamayı neyin durdurduğunu sorar.

Duygusal Etki, kabulü hangi duygunun şekillendirdiğini sorar.

Anlatıya Karşı Gerçeklik şimdi şunları sorar:

Hangi hikâye sunuluyor?

Hangi gerçeklik onu destekliyor?

Hangi gerçeklik onunla çelişiyor?

Onu kim yarattı?

Onu kim tekrarlıyor?

Onu kim koruyor?

Onu kim miras alıyor?

Ondan kim yararlanıyor?

Hangi davranışı yaratıyor?

Hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsanlar miras alınan anlatılardan gerçekliğe bu şekilde geçmeye başlar.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemeden görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlamaktan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar bu şekilde miras alınan anlatıların ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelir.

BÖLÜM 8 - PSİKOLOJİK ETKİ

PSİKOLOJİK ETKİ GERÇEKTEN NEDİR

Bölüm 1, insanların bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 2, insanların kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 3, teşviklerin insanları aynı dünyayı yeniden yaratmaları için tekrar tekrar ödüllendirmesi nedeniyle insanlığın aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yarattığını ortaya koydu.

Bölüm 4, tekrarlanan davranışın çoğu zaman sözlerden daha fazlasını açığa çıkardığını ortaya koydu.

Bölüm 5, insanların çoğu zaman öğrenme daha başlamadan sorgulamaktan caydırıldığını ortaya koydu.

Bölüm 6, anlayış gelişmeden önce duygunun güveni, inancı, korkuyu, tepkiyi, sessizliği ve davranışı şekillendirebildiğini ortaya koydu.

Bölüm 7, insanlığın anlatıları topluca yaratabileceğini, miras alabileceğini, savunabileceğini ve gerçekliğin kendisi sanabileceğini ortaya koydu.

Bölüm 8 şimdi Psikolojik Etkiye geçiyor.

Psikolojik Etki vardır; çünkü dünya ortamı, insanlar bunun gerçekleştiğini anlamadan önce insan zihnini sürekli şekillendirir.

İnsanlar dünyayı anlayarak doğmaz.

Dünya, insanlar zihinlerini nasıl koruyacaklarını anlamadan önce onlara nasıl düşüneceklerini öğretir.

İnsanlar sürekli olarak şunlara maruz kalır:

Para.

Bağımlılık.

Otorite.

Korku.

Sessizlik.

Teşvikler.

Anlatılar.

Davranış.

Tekrar.

Karşılaştırma.

Performans.

Yüzeysellik.

Tekrarlanan sorunlar.

İnsan zihni, bağımsız düşünme gelişmeden çok önce bütün bunlar tarafından şekillendirilebilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu ortam insan zihnine ne yapıyor?

Tekrar tekrar ne gösteriliyor?

Tekrar tekrar ne kabul ediliyor?

Tekrar tekrar ne normalleştiriliyor?

Tekrar tekrar ne miras alınıyor?

Davranışı ne şekillendiriyor?

Anlayışı ne şekillendiriyor?

Gelecek nesilleri ne şekillendiriyor?

Psikolojik Etki, insanların dünya ortamına uzun süre maruz kalmanın insanlığın kendisine ne yaptığını anlamalarını öğretir.

İNSAN ZİHNİ, İNSANLIĞIN KORUMAKTA BAŞARISIZ OLDUĞU EN BÜYÜK ORTAMLARDAN BİRİDİR

İnsanlığın karşılaştığı en büyük sorunlardan biri, insanların şekillendirildiklerini anlamadan önce çoğu zaman psikolojik olarak şekillendirilmesidir.

İnsan zihni, insanlığın korumakta başarısız olduğu en büyük ortamlardan biridir.

İnsanlar kendilerinin yaratmadığı ortamların içine doğar.

Sistemleri miras alırlar.

Davranışları miras alırlar.

Anlatıları miras alırlar.

Otoriteyi miras alırlar.

Bağımlılığı miras alırlar.

Tekrarlanan kalıpları miras alırlar.

İnsanlar daha sonra miras aldıklarını savunan yetişkinlere dönüşebilir.

Bu, başlangıçta kendilerini neyin şekillendirdiğini hiç anlamadan gerçekleşebilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Beni ne şekillendirdi?

Neyi miras aldım?

Neyi kabul ettim?

Neyi tekrarladım?

Neyi hiç bağımsız olarak incelemedim?

Benim için ne normal hâle geldi?

Anlayışımın oluşmasına hangi ortam yardım etti?

Sorgulama olmadan insanlar, hiçbir zaman gerektiği gibi öğrenmedikleri ortamlar tarafından psikolojik olarak şekillendirilmiş şekilde bütün hayatlarını geçirebilir.

DÜNYA ORTAMI İNSANLIĞA SÜREKLİ ÖĞRETİYOR

Dünya ortamı öğretmeyi asla bırakmaz.

İnsanlar çevrelerindeki şeylerden sürekli öğrenir.

Çocuklar ondan öğrenir.

Yetişkinler ondan öğrenir.

Öğretmenler ondan öğrenir.

Ebeveynler ondan öğrenir.

Sistemler ondan öğrenir.

Toplumlar ondan öğrenir.

Dünya ortamı insanlığa sürekli öğretir.

Sorun, insanlara gösterilenden nasıl öğreneceklerinin gerektiği gibi öğretilmemiş olmasıdır.

Dünya gerçek okuldur.

İnsanlar bunun farkında olmayabilir, ancak dünya ortamı davranışı sürekli etkiler.

İnsanlar, dünya ortamından öğrenenler olmak yerine onun ürünleri hâline gelebilir.

Bu, aynı dünyanın tekrarlanması en büyük nedenlerinden biridir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu ortam ne öğretiyor?

Hangi davranışı ödüllendiriyor?

Hangi davranışı caydırıyor?

Hangi davranışı normalleştiriyor?

Hangi dünya ortamını yeniden yaratıyor?

İnsanlara dünya ortamından nasıl öğrenecekleri öğretilmediğinde, çoğu zaman bunun yerine psikolojik olarak ona uyum sağlarlar.

İNSANLAR SAĞLIKSIZ ORTAMLARA UYUM SAĞLAYABİLİR

İnsanlar uyum sağlayabilen varlıklardır.

Bu yararlı olabilir.

Ancak tehlikeli de hâle gelebilir.

İnsanlar sağlıksız ortamlara psikolojik olarak uyum sağlayabilir.

İnsanlar korkuya uyum sağlayabilir.

İnsanlar bağımlılığa uyum sağlayabilir.

İnsanlar kaygıya uyum sağlayabilir.

İnsanlar sahtekârlığa uyum sağlayabilir.

İnsanlar yüzeyselliğe uyum sağlayabilir.

İnsanlar baskıya uyum sağlayabilir.

İnsanlar sağlıksız davranışlara uyum sağlayabilir.

İnsanlar sağlıksız sistemlere uyum sağlayabilir.

İnsanlar tekrarlanan sorunlara uyum sağlayabilir.

Aldatma tekrar tekrar normalleştirildiğinde insanlar aldatmanın kendisine psikolojik olarak uyum sağlayabilir.

Sonunda sağlıksız ortamlar normal hâle gelebilir.

Gelecek nesiller daha sonra bu ortamları miras alabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Neye uyum sağlıyorum?

Bu normal olmalı mı?

Bu koşulları ne yaratıyor?

Hangi davranış korunuyor?

Hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

İnsanlar çoğu zaman nedenlerden öğrenmek yerine belirtilere uyum sağlar.

PARA MEKANİZMASI

Para mekanizması, psikolojik etkiyi şekillendiren en büyük etkilerden biridir.

Para bilgiyi şekillendirebilir.

Para bağımlılığı şekillendirebilir.

Para korkuyu şekillendirebilir.

Para sessizliği şekillendirebilir.

Para teşvikleri şekillendirebilir.

Para kararları şekillendirebilir.

Para davranışı şekillendirebilir.

Para tekrarı şekillendirebilir.

Para ortamları şekillendirebilir.

Para, insanların neyi kabul etmeye teşvik edildiğini şekillendirebilir.

Para mekanizması; bilgiyi, bağımlılığı, teşvikleri, korkuyu, tekrarı, sessizliği, davranışı ve psikolojik uyumun kendisini şekillendirebilir.

İnsanlar sonuçlara psikolojik olarak uyum sağlarken onları yaratan mekanizmadan hiç öğrenmeyebilir.

Bu, insanlığın öğrenmesi gereken en büyük mekanizmalardan biridir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Para burada neyi etkiliyor?

Para hangi davranışı yaratıyor?

Para hangi sessizliği koruyor?

Para hangi bağımlılığı yaratıyor?

Para hangi korkuyu yaratıyor?

Para hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

ÇOCUKLAR KORUNMASI GEREKEN EN ÖNEMLİ GRUPTUR

Çocuklar, kendilerini dünya ortamının psikolojik etkilerinden korumak için gerekli araçlarla doğmaz.

Çocuklar, dünya ortamını anlayacak ya da kendilerini ondan koruyacak araçlara sahip olmadan önce psikolojik olarak ona maruz kalır.

Çocuklar şunları deneyimliyor:

Para.

Bağımlılık.

Otorite.

Korku.

Karşılaştırma.

Performans.

Anlatılar.

Yüzeysellik.

Sosyal baskı.

Tekrarlanan kalıplar.

Bunları anlamalarından çok önce.

Çocuklar korkuyu psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar kaygıyı psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar bağımlılığı psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar karşılaştırmayı psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar güvensizliği psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar yüzeyselliği psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar baskıyı psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar sessizliği psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar sağlıksız davranışları psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar tekrarlanan dünya sorunlarını psikolojik olarak miras alabilir.

Çocuklar, kendilerine ondan nasıl öğrenecekleri gerektiği gibi öğretilmeden dünya ortamında psikolojik olarak hayatta kalmak zorunda olmamalıdır.

Bu, eğitimin gelişmesi gerektiğinin en büyük nedenlerinden biridir.

Bu nedenle çocuklar şunları öğrenmelidir:

Nasıl sorgulayacaklarını.

Nasıl göreceklerini.

Nasıl anlayacaklarını.

Nasıl bağımsız düşüneceklerini.

Dünya ortamından güvenli biçimde nasıl öğreneceklerini.

L2Q Sorgulama Araç Seti işte bu nedenle çok önemlidir.

İNSAN BİLİNCİ ŞEKİLLENDİRİLİYOR

İnsan bilinci, insanlık nasıl şekillendirildiğini anlamadan önce dünya ortamı tarafından şekillendiriliyor.

Korku tekrar tekrar gösterilirse korku yayılabilir.

Karşılaştırma tekrar tekrar gösterilirse karşılaştırma yayılabilir.

Bağımlılık tekrar tekrar gösterilirse bağımlılık yayılabilir.

Performans tekrar tekrar gösterilirse performans yayılabilir.

Yüzeysellik tekrar tekrar gösterilirse yüzeysellik yayılabilir.

Tekrar tekrar gösterilirse tekrar yayılabilir.

Gelecek nesiller daha sonra bu koşulları miras alabilir.

İnsanlar, dünya ortamından öğrenmek yerine ona uyum sağlamak için çok fazla zaman harcadıklarından sonunda kim olduklarını unutabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu ortam hangi bilinci yaratıyor?

Bu ortam hangi anlayışı yaratıyor?

Bu ortam hangi davranışı yaratıyor?

Bu ortam hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

PSİKOLOJİK ETKİ NEDEN ÖNEMLİDİR

Psikolojik Etki önemlidir; çünkü insanlar anlamadıkları ortamlar tarafından psikolojik olarak şekillendirilirken insanlık gerektiği gibi ilerleyemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, onun sürmesinden kimin yararlandığını sorar.

Karakter ve Tutarlılık, davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, sorgulamayı neyin durdurduğunu sorar.

Duygusal Etki, kabulü hangi duygunun şekillendirdiğini sorar.

Anlatıya Karşı Gerçeklik, hangi hikâyenin sunulduğunu ve gerçekliğin onu destekleyip desteklemediğini sorar.

Psikolojik Etki şimdi şunları sorar:

Bu ortam insan zihnine ne yapıyor?

Hangi davranışı yaratıyor?

Hangi anlayışı yaratıyor?

Hangi korkuyu yaratıyor?

Hangi bağımlılığı yaratıyor?

Hangi karşılaştırmayı yaratıyor?

Hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsanlar sağlıklı dünya ortamlarına psikolojik olarak uyum sağlamaya devam edip onlardan öğrenmek ve onları geliştirmek yerine böyle yaşarken insanlık ilerleyemez.

İnsanlara dünya ortamından nasıl öğrenecekleri öğretilmediğinde, çoğu zaman bunun yerine psikolojik olarak ona uyum sağlarlar.

İnsanlar dünya ortamının ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

ZAMAN İÇİNDE PSİKOLOJİK ŞEKİLLENME

Bölümün ilk kısmı, insanların şekillendirildiklerini anlamadan önce çoğu zaman psikolojik olarak şekillendirildiğini açıkladı.

Bu kısım şimdi psikolojik şekillenmenin zaman içinde nasıl geliştiğine geçiyor.

Psikolojik etki genellikle tek bir anda gerçekleşmez.

Çoğu zaman tekrar tekrar maruz kalma yoluyla gelişir.

İnsanlar aynı şeyleri tekrar tekrar görür.

İnsanlar aynı şeyleri tekrar tekrar duyar.

İnsanlar aynı şeyleri tekrar tekrar yaşar.

İnsanlar aynı şeylere tekrar tekrar uyum sağlar.

Zamanla tekrar tekrar maruz kalmak normal hâle gelebilir.

İnsanlar sonunda şekillendirildiklerini tamamen fark etmeyi bırakabilir.

Tekrar tekrar maruz kalmak, dünya ortamı içindeki en büyük öğretmenlerden biri hâline gelebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Tekrar tekrar neye maruz kalıyorum?

Tekrar tekrar neyi kabul ediyorum?

Tekrar tekrar neye uyum sağlıyorum?

Ne normal hâle geldi?

Gelecek nesillere ne öğretiyorum?

Hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyorum?

KARŞILAŞTIRMA, STATÜ VE ÖZDEĞER

İnsanlar kendilerini başkalarıyla karşılaştırmaya başlayabilir.

Karşılaştırma, insan davranışını şekillendiren en büyük etkilerden biri hâline gelebilir.

İnsanlar şunları karşılaştırabilir:

Görünüş.

Para.

Yaşam tarzı.

Popülerlik.

Statü.

Başarı.

Sahip olunanlar.

İlişkiler.

Önem.

İnsanlar sonunda özdeğerlerini bu karşılaştırmalara bağlayabilir.

Bir başkası daha fazlasına sahip gibi görüldüğü için kendilerinin daha az değerli olduğuna inanmaya başlayabilirler.

Daha fazlasına sahip oldukları için kendilerinin daha değerli olduğuna inanmaya başlayabilirler.

Değerlerini, gerçekliği yansıtmayan ortamlarla karşılaştırarak ölçmeye başlayabilirler.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bana karşılaştırmayı kim öğretti?

Kendimi neyle karşılaştırıyorum?

Karşılaştırma ne yaratıyor?

Karşılaştırma neyi gizliyor?

Karşılaştırma hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

Karşılaştırma, insanların kendilerinden öğrenmesini durdurabilir; çünkü kendilerini başkalarıyla ölçmeye odaklanırlar.

YÜZEYSELLİK, PERFORMANS VE BİR YALANI YAŞAMAK

İnsanlar kendilerinin farklı versiyonlarını sergilemeye başlayabilir.

Mutluluk sergileyebilirler.

Başarı sergileyebilirler.

Kendine güven sergileyebilirler.

Kusursuzluk sergileyebilirler.

Aidiyet sergileyebilirler.

Önem sergileyebilirler.

İnsanlar gerçekte nasıl hissettiklerini gizleyebilir.

Mücadelelerini gizleyebilirler.

Acı çekmelerini gizleyebilirler.

Belirsizliklerini gizleyebilirler.

Korkularını gizleyebilirler.

Yalnızlıklarını gizleyebilirler.

İnsanlar sonunda performansın kendisinin içinde yaşamaya başlayabilir.

Diğer insanlar daha sonra bu performansı kopyalayabilir.

Bu bir döngü yaratabilir.

Performans taklit yaratır.

Taklit tekrar yaratır.

Tekrar normalleşme yaratır.

Normalleşme, performansı gerçeklik olarak miras alan gelecek nesilleri yaratır.

Aldatma tekrar tekrar normalleştirildiğinde insanlar aldatmanın kendisine psikolojik olarak uyum sağlayabilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Ne gösteriliyor?

Ne gizleniyor?

Ne gibi görünmeye çalışıyorum?

Neyi açığa çıkarmaktan korkuyorum?

Öğreniyor muyum?

Yoksa performans mı sergiliyorum?

İnsanlar sunumun otomatik olarak gerçeklik olmadığını öğrenmelidir.

SOSYAL ORTAMLAR VE BİRBİRİNİ KOPYALAMAK

İnsanlar birbirlerinden öğrenir.

Bu yararlı olabilir.

Ancak tehlikeli de hâle gelebilir.

İnsanlar şunları kopyalayabilir:

Kelimeler.

Görüşler.

Davranışlar.

Yaşam tarzları.

Görünüşler.

Kişilikler.

İnançlar.

Tepkiler.

Duygular.

Alışkanlıklar.

İnsanlar sonunda bağımsız düşünmeyi bırakabilir.

Bunun yerine takip etmeye başlayabilirler.

Şunu sorabilirler:

Herkes ne yapıyor?

Şunu sormak yerine:

Doğru olan nedir?

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Öğreniyor muyum?

Yoksa kopyalıyor muyum?

Anlıyor muyum?

Yoksa takip mi ediyorum?

Bağımsız mı düşünüyorum?

Yoksa uyum mu sağlıyorum?

Bu, insanlığın aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yaratmasının en büyük nedenlerinden biridir.

KORKU, KAYGI VE PSİKOLOJİK HAYATTA KALMA

İnsanlar sağlıklı ortamlara psikolojik olarak uyum sağlayabilir.

Bu korku yaratabilir.

Bu kaygı yaratabilir.

Bu baskı yaratabilir.

Bu belirsizlik yaratabilir.

İnsanlar ortamlardan öğrenmek yerine onların içinde hayatta kalmaya başlayabilir.

İnsanlar tükenebilir.

İnsanlar bunalmış hâle gelebilir.

İnsanlar bağımlı hâle gelebilir.

İnsanlar duygusal olarak kopuk hâle gelebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Bu ortamdan öğreniyor muyum?

Yoksa onun içinde hayatta mı kalıyorum?

Bu koşulları ne yaratıyor?

Bu duyguları ne yaratıyor?

Hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

İnsanlar, anlamaları gerektiği gibi öğretilmemiş ortamların içinde psikolojik olarak hayatta kalmak zorunda olmamalıdır.

AÇGÖZLÜLÜK, KISKANÇLIK VE İNSAN BİLİNCİ

İnsanlar değeri para üzerinden ölçmeye başlayabilir.

İnsanlar değeri statü üzerinden ölçmeye başlayabilir.

İnsanlar değeri sahip olunanlar üzerinden ölçmeye başlayabilir.

İnsanlar değeri görünüş üzerinden ölçmeye başlayabilir.

İnsanlar değeri popülerlik üzerinden ölçmeye başlayabilir.

Bu açgözlülük yaratabilir.

Bu kıskançlık yaratabilir.

Bu rekabet yaratabilir.

Bu güvensizlik yaratabilir.

İnsanlar sonunda dünyadan öğrenmeyi bırakıp bunun yerine onun içinde rekabet edebilir.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Neyin peşinden koşuyorum?

Neden onun peşinden koşuyorum?

Ona değer vermeyi bana kim öğretti?

Bu hangi davranışı yaratıyor?

Bu hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsanlara anlamak yerine rekabet etmek öğretilirken insan bilinci gerektiği gibi ilerleyemez.

ÇOCUKLAR VE PSİKOLOJİK MİRAS

Çocuklar yalnızca bilgiyi miras almıyor.

Çocuklar ortamları miras alıyor.

Çocuklar davranışları miras alıyor.

Çocuklar korkuları miras alıyor.

Çocuklar anlatıları miras alıyor.

Çocuklar baskıyı miras alıyor.

Çocuklar karşılaştırmayı miras alıyor.

Çocuklar yüzeyselliği miras alıyor.

Çocuklar performansı miras alıyor.

Çocuklar bağımlılığı miras alıyor.

Çocuklar tekrarlanan dünya sorunlarını miras alıyor.

Çocuklar ayrıca çevrelerindeki yetişkinlerden öğreniyor.

Çocuklar sahte mutluluğu öğrenebilir.

Çocuklar karşılaştırmayı öğrenebilir.

Çocuklar sosyal baskıyı öğrenebilir.

Çocuklar sessizliği öğrenebilir.

Çocuklar performansı öğrenebilir.

Çocuklar acı çekmeyi nasıl gizleyeceklerini öğrenebilir.

Çocuklar psikolojik olarak hayatta kalmayı bile miras alabilir.

Çocuklar sonunda onu neyin yarattığını anlamadan önce acıyı miras alabilir.

Bu, insanlığın aynı dünyayı tekrarlamasının en büyük nedenlerinden biridir.

Bu nedenle çocuklar, bu etkiler derin biçimde normalleşmeden önce güvenli biçimde nasıl sorgulayacaklarını öğrenmelidir.

İNSAN BİLİNCİ VE DÜNYA ORTAMI

İnsan bilinci dünya ortamı tarafından şekillendirilir.

İnsan bilinci, insanlık nasıl şekillendirildiğini anlamadan önce şekillendiriliyor.

Korku tekrar tekrar gösterilirse korku yayılabilir.

Karşılaştırma tekrar tekrar gösterilirse karşılaştırma yayılabilir.

Bağımlılık tekrar tekrar gösterilirse bağımlılık yayılabilir.

Performans tekrar tekrar gösterilirse performans yayılabilir.

Yüzeysellik tekrar tekrar gösterilirse yüzeysellik yayılabilir.

Tekrar tekrar gösterilirse tekrar yayılabilir.

Gelecek nesiller daha sonra bu koşulları miras alabilir.

İnsanlar, dünya ortamından öğrenmek yerine ona uyum sağlamak için çok fazla zaman harcadıklarından sonunda kim olduklarını unutabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu ortam insanlığa ne öğretiyor?

Hangi bilinci yaratıyor?

Hangi anlayışı yaratıyor?

Hangi dünyanın yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsan bilinci, insanlar dünya ortamına psikolojik olarak uyum sağlamayı bırakıp bunun yerine ondan öğrenmeye başladığında ilerler.

PARA MEKANİZMASI VE PSİKOLOJİK UYUM

Para mekanizması bilgiyi şekillendirebilir.

Para mekanizması bağımlılığı şekillendirebilir.

Para mekanizması korkuyu şekillendirebilir.

Para mekanizması davranışı şekillendirebilir.

Para mekanizması tekrarı şekillendirebilir.

Para mekanizması sessizliği şekillendirebilir.

Para mekanizması psikolojik uyumun kendisini şekillendirebilir.

İnsanlar sonuçlara psikolojik olarak uyum sağlarken onları yaratan mekanizmadan hiç öğrenmeyebilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Para neyi etkiliyor?

Para hangi davranışı yaratıyor?

Para hangi korkuyu yaratıyor?

Para hangi bağımlılığı yaratıyor?

Para hangi sessizliği koruyor?

Para hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

PSİKOLOJİK ETKİ VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Psikolojik Etki, İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

İnsanlar anlamadıkları ortamlara psikolojik olarak uyum sağlarken insanlık ilerleyemez.

Çocuklar, onlardan nasıl öğrenecekleri gerektiği gibi öğretilmeden dünya sorunlarına maruz kalırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar kendilerini sahte gerçekliklerle karşılaştırırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar kendilerini anlamak yerine kendilerinin farklı versiyonlarını sergilerken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar sağlıksız ortamları geliştirmek yerine onların içinde psikolojik olarak hayatta kalırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar tekrarlanan sorunları yaratan şeyden öğrenmek yerine bu sorunlara uyum sağlarken insanlık ilerleyemez.

Para mekanizması bilgiyi, bağımlılığı, korkuyu, davranışı, tekrarı ve sessizliği şekillendirmeye devam ederken, insanlar nedenlerden öğrenmek yerine sonuçlara psikolojik olarak uyum sağlıyorsa insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, onun sürmesinden kimin yararlandığını sorar.

Karakter ve Tutarlılık, davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, sorgulamayı neyin durdurduğunu sorar.

Duygusal Etki, kabulü hangi duygunun şekillendirdiğini sorar.

Anlatıya Karşı Gerçeklik, hangi hikâyenin sunulduğunu ve gerçekliğin onu destekleyip desteklemediğini sorar.

Psikolojik Etki şimdi şunları sorar:

Bu ortam insan zihnine ne yapıyor?

Bu ortam çocuklara ne yapıyor?

Bu ortam anlayışa ne yapıyor?

Bu ortam insan bilincine ne yapıyor?

Hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyor?

İnsanlar psikolojik uyumdan anlayışa bu şekilde geçmeye başlar.

İnsanlar inançtan incelemeye bu şekilde geçer.

İnsanlar incelemeden görmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar görmekten anlamaya bu şekilde geçer.

İnsanlar anlamaktan öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar öğrenmeden bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar bu şekilde dünya ortamının ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelir.

BÖLÜM 9 - AYNI STANDARDI HER YERDE UYGULA

AYNI STANDARDI HER YERDE UYGULAMAK NEDİR

Bölüm 1, insanların bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 2, insanların kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini öğrenmeleri gerektiğini ortaya koydu.

Bölüm 3, teşviklerin insanları aynı dünyayı yeniden yaratmaları için tekrar tekrar ödüllendirmesi nedeniyle insanlığın aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yarattığını ortaya koydu.

Bölüm 4, tekrarlanan davranışın çoğu zaman sözlerden daha fazlasını açığa çıkardığını ortaya koydu.

Bölüm 5, insanların çoğu zaman öğrenme daha başlamadan sorgulamaktan caydırıldığını ortaya koydu.

Bölüm 6, anlayış gelişmeden önce duygunun güveni, inancı, korkuyu, tepkiyi, sessizliği ve davranışı şekillendirebildiğini ortaya koydu.

Bölüm 7, insanlığın anlatıları topluca yaratabileceğini, miras alabileceğini, savunabileceğini ve gerçekliğin kendisi sanabileceğini ortaya koydu.

Bölüm 8, insanlık bunu yaptığını anlamadan önce dünya ortamının insanlığı psikolojik olarak şekillendirdiğini ortaya koydu.

Bölüm 9 şimdi Aynı Standardı Her Yerde Uygula ilkesine geçiyor.

Aynı Standardı Her Yerde Uygula ilkesi vardır; çünkü insanlık çoğu zaman farklı insanlara, sistemlere, ortamlara ve durumlara farklı standartlar uygular.

İnsanlar kendilerini korurken başkalarına bir standart uygulayabilir.

İnsanlar otoriteyi korurken sistemlere bir standart uygulayabilir.

İnsanlar bağımlı oldukları şeyi korurken otoriteye bir standart uygulayabilir.

İnsanlar bir şeyi sorgularken başka bir şeyi sorgulamayı reddedebilir.

İnsanlar bir anlatıyı sorgularken başka bir anlatının içine girebilir.

İnsanlar bir sistemi sorgularken başka bir sistemi koruyabilir.

Aynı Standardı Her Yerde Uygula, insanlara öğrenmedeki çifte standartları ortadan kaldırmayı öğretir.

Ancak Aynı Standardı Her Yerde Uygula ilkesi, çifte standartlardan daha kapsamlıdır.

İnsanlara farklı standartların ilk başta neden kullanıldığını anlamayı öğretir.

İnsanlar çoğu zaman farklı standartlar uygular; çünkü bağımlılık, korku, aidiyet, kimlik, para, otorite, duygu ve miras alınan anlatılar insanların nerede öğrenmeye istekli olduklarını etkiler.

İNSANLIK ÇOĞU ZAMAN FARKLI STANDARTLAR KULLANIR

İnsanlığın aynı dünyayı tekrar tekrar yeniden yaratmasının en büyük nedenlerinden biri, insanların çoğu zaman farklı standartlar kullanmasıdır.

İnsanlar seçici hâle gelebilir.

Seçici sorgulama.

Seçici kanıt.

Seçici güven.

Seçici şüphecilik.

Seçici duygu.

Seçici infial.

Seçici anlatılar.

Seçici izin.

Seçici öğrenme.

İnsanlar bir şey kendilerini tehdit ettiğinde zor sorular sorabilir, ancak bir şey kendilerine fayda sağladığında soru sormayı bırakabilir.

İnsanlar hoşlanmadıkları bir şeye kanıt standartları uygularken bağımlı oldukları bir şeyi koruyabilir.

İnsanlar kendileri tutarlılıktan kaçınırken başkalarından tutarlılık talep edebilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Aynı standardı her yerde uyguluyor muyum?

Bir şeyi koruyor muyum?

Bir şeyden kaçınıyor muyum?

Neyi sorgulamaya isteksizim?

Neye bağımlıyım?

Neye duygusal olarak bağılıyım?

Aynı standardı burada uyguladığımda ne rahatsız edici hâle geliyor?

Çifte standartlar, tekrarlanan dünya sorunlarının sürmesine izin veren en büyük mekanizmalardan biri hâline gelebilir.

AYNI STANDART HER YERDE UYGULANMALIDIR

Hakikat, kimin incelendiğine bağlı olarak farklı standartlar gerektirmez.

Aynı standart her yerde uygulanmalıdır.

Aynı standart şunlara uygulanır:

İnsanlar.

Çocuklar.

Yetişkinler.

Ebeveynler.

Öğretmenler.

Okullar.

Hükümetler.

Medya.

Polis.

Sistemler.

Kurumlar.

Kuruluşlar.

Otorite.

Uzmanlar.

Anlatılar.

Bilgi.

Hikâyeler.

İnançlar.

Aynı standart kendimize de uygulanır.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu standardı kendime uygular mıydım?

Bu standardı desteklediğim birine uygular mıydım?

Bu standardı aynı fikirde olmadığım birine uygular mıydım?

Bu standardı bir sisteme uygular mıydım?

Bu standardı otoriteye uygular mıydım?

Bu standardı bağımlı olduğum şeye uygular mıydım?

İnsanlar aynı standardı her yerde uygulamayı öğrenene kadar bağımsız düşünme tam olarak gelişemez.

İNSANLAR ÇOĞU ZAMAN RAHATSIZ EDİCİ HÂLE GELDİĞİ YERDE ÖĞRENMEYİ BIRAKIR

İnsanlar çoğu zaman öğrenmenin bağımlı oldukları şeye meydan okumaya başladığı tam noktada öğrenmeyi bırakır.

Para söz konusu olduğunda sorgulamayı bırakabilirler.

Aidiyet tehdit edildiğinde sorgulamayı bırakabilirler.

Otorite söz konusu olduğunda sorgulamayı bırakabilirler.

Kimliklerine meydan okunduğunda sorgulamayı bırakabilirler.

Rolleri açığa çıktığında sorgulamayı bırakabilirler.

Kendi davranışlarının incelenmesi gerektiğinde sorgulamayı bırakabilirler.

Bu önemlidir; çünkü öğrenme çoğu zaman rahatlığın bittiği noktada başlar.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Nerede sorgulamayı bırakıyorum?

Nerede rahatsız oluyorum?

Bu rahatsızlık neyi açığa çıkarıyor?

Neyi koruyorum?

Sorgulamaya devam edersem neyi anlamam gerekebilir?

Aynı Standardı Her Yerde Uygula, insanlara sorgulama rahatsız edici hâle geldiğinde öğrenmeyi bırakmamayı öğretir.

PARA MEKANİZMASI VE FARKLI STANDARTLAR

Para mekanizması, insanların aynı standardı her yerde uygulamayı bırakmasının en büyük nedenlerinden biri hâline gelebilir; çünkü bağımlılık insanların nerede sorgulamaya istekli olduğunu etkileyebilir.

Para insanların neyi sorguladığını şekillendirebilir.

Para insanların neden kaçındığını şekillendirebilir.

Para insanların neyi koruduğunu şekillendirebilir.

Para insanların neyi savunduğunu şekillendirebilir.

Para insanların ne hakkında sessiz kaldığını şekillendirebilir.

Para insanların neyi tekrarladığını şekillendirebilir.

Para insanların neyi incelemeye istekli olduğunu şekillendirebilir.

İnsanlar para devreye girmeden önce bir standart, bağımlılık ortaya çıktıktan sonra başka bir standart uygulayabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Para burada neyi etkiliyor?

Hangi bağımlılık var?

Neyi tekrarlamam için bana ödeme yapıyor?

Neyi korumam için bana ödeme yapıyor?

Para nedeniyle neyi sorgulamaktan korkuyorum?

Para söz konusu olduğunda hangi standart değişiyor?

Para mekanizması uygulanan standardı değiştiriyorsa, standart her yerde uygulanmıyor demektir.

İNSANLAR ÇOĞU ZAMAN HOŞLANMADIKLARINI SORGULARKEN BAĞIMLI OLDUKLARINI KORUR

İnsanlar seçici öğrenmenin içinde sıkışıp kalabilir.

İnsanlar hoşlanmadıkları şeyi sorgulayabilir.

Fayda gördükleri şeyi koruyabilirler.

Bağımlı oldukları şeyi koruyabilirler.

Güvenli hissettiren şeyi koruyabilirler.

Miras aldıkları şeyi koruyabilirler.

Herkesin koruduğu şeyi koruyabilirler.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bunu neden sorguluyorum?

Şunu neden sorgulamıyorum?

Neyi koruyorum?

Neyi kaybetmekten korkuyorum?

Neyi görmekten korkuyorum?

Hangi standardı uygulamayı reddediyorum?

Aynı Standardı Her Yerde Uygula, insanlara öğrenmedeki
duygusal kayırmacılığı ortadan kaldırmayı öğretir.

AYNI STANDARDI HER YERDE UYGULA İLKESİNİ SEKİZ BÖLÜMÜN TAMAMINA UYGULA

Aynı Standardı Her Yerde Uygula ilkesi, önceki sekiz bölümü bir araya getirir.

Kaynak ve Köken her yerde uygulanmalıdır.

Kanıt Standardı her yerde uygulanmalıdır.

Teşvik ve Kazanç her yerde uygulanmalıdır.

Karakter ve Tutarlılık her yerde uygulanmalıdır.

Sorgulama İzni her yerde uygulanmalıdır.

Duygusal Etki her yerde uygulanmalıdır.

Anlatıya Karşı Gerçeklik her yerde uygulanmalıdır.

Psikolojik Etki her yerde uygulanmalıdır.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu araçları her yerde kullanıyor muyum?

Yoksa yalnızca rahat hissettirdiği yerlerde mi?

Aynı standardı her bölüme uyguluyor muyum?

Yoksa araç setini seçici biçimde mi kullanıyorum?

EĞİTİM TUTARLI DÜŞÜNMEYİ ÖĞRETMELİDİR

Eğitim çoğu zaman insanlara konuları birbirinden ayırmayı öğretir.

Ancak dünya ortamı bağlantılıdır.

İnsanlara aynı standartları her yerde uygulamaları öğretilmelidir.

Aksi hâlde insanlar bir alanı sorgulamakta uzmanlaşırken başka bir alanı hiç sorgulamayabilir.

İnsanlar bağımsız düşünenler hâline gelmeden bilgili hâle gelebilir.

İnsanlar bilgi sahibi olurken aynı dünyayı yeniden yaratmaya devam edebilir.

Bu nedenle eğitim insanlara çifte standartları fark etmeyi öğretmelidir.

Eğitim çocuklara seçici hakikati fark etmeyi öğretmelidir.

Eğitim çocuklara seçici infiali fark etmeyi öğretmelidir.

Eğitim çocuklara seçici sorgulamayı fark etmeyi öğretmelidir.

Eğitim çocuklara seçici öğrenmeyi fark etmeyi öğretmelidir.

Çocuklar çifte standartların ne olduğunu anlamadan önce onları miras alabilir.

Amaç insanlara saldırmak değildir.

Amaç tutarlılık yaratmaktır.

BU BÖLÜM KENDİMİZE DE UYGULANIR

İnsanların yaptığı en büyük hatalardan biri, bu bölümlerin yalnızca başkalarına uygulandığına inanmaktır.

Bunlar kendimize de uygulanır.

İnsanlar şunları sormalıdır:

Neye katkıda bulunuyorum?

Neyi tekrarlıyorum?

Neyi koruyorum?

Neyden kaçınıyorum?

Neyi miras aldım?

Neyi hiç bağımsız olarak incelemedim?

Aynı standardı kendime uygular mıydım?

Aynı Standardı Her Yerde Uygula, öğrenmede istisnaları kaldırır.

Hiç kimse otomatik olarak sorgulamadan muaf olmamalıdır.

AYNI STANDARDI HER YERDE UYGULA VE İNSAN BİLİNCİ

Hayatın farklı alanlarına farklı standartlar uygulanırken insan bilinci gerektiği gibi ilerleyemez.

İnsanlar kendilerine bir standart, başkalarına başka bir standart uygularsa bilinç ilerlemez.

İnsanlar hoşlanmadıkları sistemlere bir standart, bağımlı oldukları sistemlere başka bir standart uygularsa bilinç ilerlemez.

İnsanlar reddettikleri anlatılara bir standart, duygusal olarak korudukları anlatılara başka bir standart uygularsa bilinç ilerlemez.

İnsanlar başka yerlerdeki otoriteye bir standart, yakınlarındaki otoriteye başka bir standart uygularsa bilinç ilerlemez.

İnsan bilinci, insanlar aynı standardı her yerde uygulamayı öğrendiğinde ilerler.

AYNI STANDARDI HER YERDE UYGULA NEDEN ÖNEMLİDİR

Aynı Standardı Her Yerde Uygula önemlidir; çünkü farklı insanlara, sistemlere, anlatılara ve ortamlara farklı standartlar uygulanırken insanlık gerektiği gibi ilerleyemez.

İnsanlar başkalarını sorgulayıp kendilerini sorgulamazken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar bir otoriteyi sorgulayıp başka bir otoriteyi sorgulamazken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar bir anlatıyı sorgularken başka bir anlatıyı koruduğunda insanlık ilerleyemez.

İnsanlar hakikati seçici biçimde uygularken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar öğrenmeyi seçici biçimde uygularken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar sorgulamanın rahatsız edici hâle geldiği yerde öğrenmeyi bırakırken insanlık ilerleyemez.

Para mekanizması insanların uygulamaya istekli olduğu standardı değiştirirken insanlık ilerleyemez.

Çifte standartlar normalleşmiş kaldıkça insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, onun sürmesinden kimin yararlandığını sorar.

Karakter ve Tutarlılık, davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, sorgulamayı neyin durdurduğunu sorar.

Duygusal Etki, kabulü hangi duygunun şekillendirdiğini sorar.

Anlatıya Karşı Gerçeklik, hangi hikâyenin sunulduğunu ve gerçekliğin onu destekleyip desteklemediğini sorar.

Psikolojik Etki, dünya ortamının insan zihnine ne yaptığını sorar.

Aynı Standardı Her Yerde Uygula şimdi şunları sorar:

Aynı standardı her yerde uyguluyor muyum?

Neyi muaf tutuyorum?

Neyi koruyorum?

Neyi incelemeye isteksizim?

Rahatsızlık sorgulamamı nerede durduruyor?

Para standardı nerede değiştiriyor?

Farklı standartlar kullanıldığında hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

İnsanlar seçici öğrenmeden tutarlı öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar seçici sorgulamadan bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar bu şekilde dünya ortamının ürünleri olmaktan çıkıp dünya ortamından öğrenenler hâline gelir.

ÇİFTE STANDARTLAR VE İNSANLIK

Bu bölümün ilk kısmı, insanlığın çoğu zaman farklı insanlara, sistemlere, ortamlara ve durumlara farklı standartlar uyguladığını açıkladı.

Bu kısım şimdi farklı standartların dünya ortamını nasıl tekrar tekrar yeniden yarattığına geçiyor.

Çifte standartlar görünmez hâle gelebilir.

İnsanlar onları kullandıklarının farkında olmayabilir.

İnsanlar kendilerine bir standart, başkalarına başka bir standart uygulayabilir.

İnsanlar otoriteye bir standart, sıradan insanlara başka bir standart uygulayabilir.

İnsanlar bir gruba bir standart, başka bir gruba başka bir standart uygulayabilir.

İnsanlar bir anlatıya bir standart, başka bir anlatıya başka bir standart uygulayabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Tutarlı mıyım?

Hangi standartları değiştiriyorum?

Neyi koruyorum?

Hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyorum?

Çifte standartlar, tekrarlanan dünya sorunlarının sürmesinin en büyük nedenlerinden biri hâline gelebilir.

AİDİYET, KİMLİK VE GÜVENLİ HİSSETTİREN ŞEYİ KORUMAK

İnsanlar bağımlı oldukları şeye duygusal olarak bağlanabilir.

İnsanlar miras aldıkları şeye duygusal olarak bağlanabilir.

İnsanlar kendilerini özdeşleştirdikleri şeye duygusal olarak bağlanabilir.

İnsanlar aidiyete duygusal olarak bağlanabilir.

İnsanlar gerçeklikten öğrenmek yerine kimlikleri korumaya başlayabilir.

İnsanlar davranıştan öğrenmek yerine grupları korumaya başlayabilir.

İnsanlar kanıttan öğrenmek yerine inançları korumaya başlayabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Kimliğimin hangi parçasını koruyorum?
Aidiyetimin hangi parçasını koruyorum?
Neyi kaybetmekten korkuyorum?
Neyi görmekten korkuyorum?
Aynı standardı burada uygulaysaydım ne  ğrenirdim?
İnsanlar çoğu zaman kendilerini güvende hissettiren şeyi korur.
Bu  ğrenmeyi durdurabilir.

KABİLECİLİK, BÖLÜNME VE SEÇİCİ HAKİKAT

İnsanlar kendilerini gruplara ayırabilir.
Gruplar öğrenmeden daha güçlü hâle gelebilir.
Gruplar hakikatten daha güçlü hâle gelebilir.
Gruplar anlayıştan daha güçlü hâle gelebilir.
İnsanlar kendi taraflarını savunabilir.
Başka bir tarafa saldırabilirler.
İnsanlar bilgiyi kimin sunduğuna bağlı olarak reddedebilir.
İnsanlar bilgiyi kimin sunduğuna bağlı olarak kabul edebilir.
İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:
Bunu başka biri söyleseydi inanır mıydım?
Bunu desteklediğim biri söyleseydi reddeder miydım?
 ğreniyor muyum?

Yoksa taraf mı seçiyorum?

Seçici hakikat, bağımsız düşünmeyi engelleyen en büyük mekanizmalardan biri hâline gelebilir.

BAĞIMLILIĞI KORUMAK

İnsanlar hiç bağımsız olarak incelemedikleri ortamlara bağımlı hâle gelebilir.

İnsanlar sistemlere bağımlı hâle gelebilir.

İnsanlar otoriteye bağımlı hâle gelebilir.

İnsanlar paraya bağımlı hâle gelebilir.

İnsanlar onaya bağımlı hâle gelebilir.

İnsanlar aidiyete bağımlı hâle gelebilir.

İnsanlar daha sonra bu bağımlılıkları koruyabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Neye bağımlıyım?

Onu kaybetseydim sorgular mıydım?

Başka birini etkileseydi onu sorgular mıydım?

Ondan fayda görmeseydim onu sorgular mıydım?

İnsanlar çoğu zaman bunu yaptıklarını fark etmeden bağımlılığı korur.

PARA MEKANİZMASI VE TUTARLILIK

Para mekanizması, insanların aynı standardı her yerde uygulamayı bırakmasının en büyük nedenlerinden biri hâline gelebilir.

Bağımlılık insanların nerede öğrenmeye istekli olduğunu etkileyebilir.

Bağımlılık insanların nerede sorgulamaya istekli olduğunu etkileyebilir.

Para insanların neyi savunduğunu şekillendirebilir.

Para insanların neden kaçındığını şekillendirebilir.

Para insanların neyi tekrarladığını şekillendirebilir.

Para insanların ne hakkında sessiz kaldığını şekillendirebilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Para söz konusu olduğunda hangi standart değişiyor?

Hangi bağımlılık var?

Neyi koruyorum?

Neyi kaybetmekten korkuyorum?

Para bu durumdan çıkarılsaydı ne öğrenirdim?

Para mekanizması uygulanan standardı değiştiriyorsa, standart her yerde uygulanmıyor demektir.

İNSANLAR SEÇİCİ ÖĞRENENLER HÂLİNE GELEBİLİR

İnsanlar bazı alanları sorgulamakta son derece iyi hâle gelirken diğerlerini sorgulamayı reddedebilir.

İnsanlar başka yerlerdeki sorunları görmekte uzmanlaşırken kendi katkılarını görmeyi reddedebilir.

İnsanlar çelişkileri açığa çıkarmakta uzmanlaşırken kendi çelişkilerini koruyabilir.

İnsanlar anlatıları sorgulamakta uzmanlaşırken miras alınan anlatıları koruyabilir.

İnsanlar sistemleri sorgulamakta uzmanlaşırken bağımlı oldukları sistemleri koruyabilir.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Öğreniyor muyum?

Yoksa nerede öğrenmeye istekli olduğumu mu seçiyorum?

Beni öğrenmeyi bırakmaya ne yöneltiyor?

Beni ne rahatsız ediyor?

İnsanlar çoğu zaman öğrenmenin bağımlı oldukları şeye meydan okumaya başladığı tam noktada öğrenmeyi bırakır.

Seçici öğrenme, bağımsız düşünmenin önündeki en büyük engellerden biri hâline gelebilir.

ÇOCUKLAR FARKLI STANDARTLARI MİRAS ALABİLİR

Çocuklar yetişkinlerden öğrenir.

Çocuklar yetişkinlerin ne yaptığını izler.

Çocuklar yetişkinlerin neden kaçındığını izler.

Çocuklar yetişkinlerin neyi koruduğunu izler.

Çocuklar yetişkinlerin neyi tekrarladığını izler.

Çocuklar çifte standartların ne olduğunu anlamadan önce onları miras alabilir.

Çocuklar şunları miras alabilir:

Seçici hakikat.

Seçici infial.

Seçici sorgulama.

Seçici öğrenme.

Seçici kanıt.

Seçici güven.

Çocuklar şunları öğrenebilir:

Başkalarını sorgula ama kendini sorgulama.

Bazı sistemleri sorgula ama diğerlerini sorgulama.

Bazı otoriteleri sorgula ama diğerlerini sorgulama.

Bazı anlatıları sorgula ama diğerlerini sorgulama.

Bazı insanları sorgula ama diğerlerini sorgulama.

Gelecek nesiller daha sonra nedenini anlamadan aynı dünyayı yeniden yaratabilir.

Bu nedenle çocuklar en başından itibaren tutarlılığı öğrenmelidir.

TUTARLILIK, İNSANLIĞIN İLERLEMESİNE GİDEN EN BÜYÜK YOLLARDAN BİRİDİR

İnsanlığın ilerlemesi tutarlılık olmadan gerektiği gibi gerçekleşemez.

Tutarlılık istisnaları kaldırır.

Tutarlılık kayırmacılığı kaldırır.

Tutarlılık seçici öğrenmeyi kaldırır.

Tutarlılık seçici hakikati kaldırır.

Tutarlılık seçici sorgulamayı kaldırır.

Tutarlılık insanların bağımsız düşünenler hâline gelmesine yardım eder.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Bu standardı her yerde uygular mıydım?

Onu herkese uygular mıydım?

Onu kendime uygular mıydım?

Onu desteklediğim şeye uygular mıydım?

Onu bağımlı olduğum şeye uygular mıydım?

İnsanlar aynı standardı her yerde uygulamayı öğrenene kadar bağımsız düşünme tam olarak gelişemez.

İNSAN BİLİNCİ VE TUTARLILIK

Hayatın farklı alanlarına farklı standartlar uygulanırken insan bilinci gerektiği gibi ilerleyemez.

İnsanlar tutarsız kalırken son derece bilgili hâle gelebilir.

İnsanlar tutarsız kalırken bilgi sahibi hâle gelebilir.

İnsanlar tutarsız kalırken eğitilmiş hâle gelebilir.

İnsan bilinci, tutarlılık kayırmacılıktan daha güçlü hâle geldiğinde ilerler.

İnsan bilinci, tutarlılık aidiyetten daha güçlü hâle geldiğinde ilerler.

İnsan bilinci, tutarlılık bağımlılıktan daha güçlü hâle geldiğinde ilerler.

İnsan bilinci, tutarlılık korkudan daha güçlü hâle geldiğinde ilerler.

İnsanlar bu nedenle şunları sormalıdır:

Hangi tutarlılıktan kaçınıyorum?

Hangi standardı uygulamaya isteksizim?

Hangi dünya ortamının yeniden yaratılmasına yardım ediyorum?

AYNI STANDART KENDİMİZE DE UYGULANIR

Bu bölüm kendimize de uygulanır.

Hiç kimse muaf olmamalıdır.

Aynı standart kendimize uygulanır.

Aynı standart işimize uygulanır.

Aynı standart inançlarımıza uygulanır.

Aynı standart davranışımıza uygulanır.

Aynı standart katkılarımıza uygulanır.

Aynı standart her yerde uygulanır.

Bu, dürüstlüğe giden en büyük yollardan biridir.

AYNI STANDARDI HER YERDE UYGULA VE İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

Aynı Standardı Her Yerde Uygula, İnsanlığın İlerlemesine Giden Eksik Yolun bir parçasıdır.

Farklı insanlara, sistemlere, otoriteye, anlatılara ve ortamlara farklı standartlar uygulanırken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar bir şeyi sorgulayıp başka bir şeyi korurken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar hakikati seçici biçimde uygularken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar öğrenmeyi seçici biçimde uygularken insanlık ilerleyemez.

İnsanlar bağımlı oldukları şeyi korurken insanlık ilerleyemez.

Çocuklar farklı standartları miras alırken insanlık ilerleyemez.

Tutarsızlık normalleşmiş kaldıkça insanlık ilerleyemez.

Kaynak ve Köken, bir şeyin nereden geldiğini ve onu neyin şekillendirdiğini sorar.

Kanıt Standardı, kanıtın ileri sürülen şeyi destekleyip desteklemediğini sorar.

Teşvik ve Kazanç, onun sürmesinden kimin yararlandığını sorar.

Karakter ve Tutarlılık, davranışın ileri sürülen şeyle uyumlu olup olmadığını sorar.

Sorgulama İzni, sorgulamayı neyin durdurduğunu sorar.

Duygusal Etki, kabulü hangi duygunun şekillendirdiğini sorar.

Anlatıya Karşı Gerçeklik, hangi hikâyenin sunulduğunu ve gerçekliğin onu destekleyip desteklemediğini sorar.

Psikolojik Etki, dünya ortamının insan zihnine ne yaptığını sorar.

Aynı Standardı Her Yerde Uygula şimdi şunları sorar:

Aynı standardı her yerde uyguluyor muyum?

Neyi muaf tutuyorum?

Neyi koruyorum?

Neyi incelemeye isteksizim?

Rahatsızlık sorgulamamı nerede durduruyor?

Para standardı nerede değiştiriyor?

Farklı standartlar kullanıldığında hangi dünya ortamı yeniden yaratılıyor?

İnsanlar seçici öğrenmeden tutarlı öğrenmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar seçici sorgulamadan bağımsız düşünmeye bu şekilde geçer.

İnsanlar dünya ortamının ürünleri olmaktan dünya ortamından öğrenenler olmaya bu şekilde geçer.

İNSANLIĞIN İLERLEMESİ

İnsanlığın İlerlemesi, L2Q Sorgulama Sisteminin doğrudan sonucudur.

Eksik eğitim yolunun geliştirilmesinin nedeni budur.

Book of Evidence'ın bir eğitim yoluna dönüştürülmesinin nedeni budur.

World Education Online, Q2L ve Young Questioners'ın var olmasının nedeni budur.

Amaç hiçbir zaman yalnızca sorgulamayı geliştirmek değildi.

Amaç hiçbir zaman yalnızca eğitimi geliştirmek değildi.

Amaç hiçbir zaman yalnızca daha fazla bilgi sağlamak değildi.

Amaç İnsanlığın İlerlemesidir.

Book of Evidence yalnızca 30 yılı aşkın birinci elden deneyimi, zaman damgalı kanıtı, kamu kayıtlarını, videoları, canlı yayınları, meydan okumaları, sistem etkileşimlerini, tekrarlanan kalıpları, sessizliği, çürütme olmamasını ve dünya ortamının gözlemlenmesini belgelemekle kalmadı.

Bir çelişkiyi açığa çıkardı.

Sorgulama zaten vardı.

Bilgi zaten vardı.

Kanıt zaten vardı.

Eğitim zaten vardı.

Yine de aynı dünya tekrar etmeye devam etti.

İnsanlık, gerektiği gibi göremediği, anlayamadığı ve ondan öğrenemediği şeyleri tekrarlamaya devam etti.

Bilgi var olmasına rağmen.

Sorgulama var olmasına rağmen.

Kanıt var olmasına rağmen.

Eğitim var olmasına rağmen.

Tekrar devam etti.

Bu, eksik yolu açığa çıkardı.

Sorun bilginin yokluğu değildi.

Sorun sorgulamanın yokluğu değildi.

Sorun kanıtın yokluğu değildi.

Sorun eğitim sistemlerinin yokluğu değildi.

Sorun, dünya ortamının kendisini nasıl sorgulayacağını, göreceğini, anlayacağını ve ondan öğreneceğini öğrenmeye yönelik yapılandırılmış kanıta dayalı bir yolun yokluğuydu.

İnsanlık göremediği veya anlayamadığı şeyden öğrenemez.

Book of Evidence, tekrarlanan dünyanın görünür ve anlaşılır hâle gelmesine yardım etti.

İnsanlığın neyden öğrendiği ile tekrar tekrar neye dönüştüğü arasındaki ilişkiyi açığa çıkarmaya yardım etti.

Dünya ortamının zaman içinde tekrar tekrar ne gösterdiğini açığa çıkarmaya yardım etti.

Neyin tekrarlandığını açığa çıkardı.

Neyin devam ettiğini açığa çıkardı.

Neyin korunduğunu açığa çıkardı.

Neyin gizlendiğini açığa çıkardı.

Sorgulamanın tek başına tekrarı neden durduramadığını açığa çıkardı.

L2Q Sorgulama Sisteminin geliştirilmesinin nedeni budur.

L2Q Sorgulama Sistemi önce yaratılıp sonra dünyaya uygulanmadı.

Dünyanın tekrar tekrar gösterdiklerinden hareketle geliştirildi.

Book of Evidence'ın açığa çıkardıklarından hareketle geliştirildi.

Sorgulama zaten var olduğu hâlde tekrar devam ettiği için geliştirildi.

Bilgi zaten var olduğu hâlde tekrar devam ettiği için geliştirildi.

Kanıt zaten var olduğu hâlde tekrar devam ettiği için geliştirildi.

Eğitim zaten var olduğu hâlde tekrar devam ettiği için geliştirildi.

Eksik yol daha fazla bilgi değildi.

Eksik yol daha fazla sorgulama değildi.

Eksik yol, yapılandırılmış kanıta dayalı bir eğitim yolu aracılığıyla dünya ortamının kendisini nasıl sorgulayacağını, göreceğini, anlayacağını ve ondan öğreneceğini öğrenmekti.

L2Q Sorgulama Sistemi bu yolu sağlar.

İnsanların dünya ortamının kendisini nasıl sorgulayacaklarını, göreceklerini, anlayacaklarını ve ondan nasıl öğreneceklerini öğrenmeleri için yapılandırılmış kanıta dayalı yolu sağlar.

L2Q Sorgulama Sistemi, insanların dünya ortamının kendisini nasıl sorgulayacaklarını öğrenmelerine yardım eder.

Dünya ortamını nasıl sorgulayacaklarını öğrenmek, insanların neyden öğrendiklerini görmelerine yardımcı olur.

Görmek, insanların anlamasını sağlar.

Anlamak bağımsız düşünmeyi geliştirir.

Bağımsız düşünme, insanlığın gerçekliğin yerini almak üzere yaratılan şeyden öğrenmek yerine gerçeklikten öğrenme yeteneğini geliştirir.

İnsanlığın İlerlemesi bu sürecin sonucudur.

İnsanlığın İlerlemesi, insanlık dünyanın tekrar tekrar gösterdiklerinden öğrenip onları tekrarlamaya devam etmediğinde ortaya çıkan sonuçtur.

İnsanlığın İlerlemesi yalnızca bilgiyi artırarak elde edilmez.

Bilgi otomatik olarak anlayış üretmez.

İnsanlar neyden öğrendiklerini sorgulamayı öğrenmeden anlayış kendiliğinden gelişmez.

İnsanlığın İlerlemesi, anlayış bağımsız düşünmeyi geliştirdiğinde ve bağımsız düşünme insanlığın gerçeklikten öğrenme yeteneğini geliştirdiğinde elde edilir.

Önceki bölümler, insanlığın aynı sorunları, davranışları, sistemleri, anlatıları, bağımlılıkları, sınırlamaları ve tekrarlanan kalıpları nesilden nesile neden tekrar tekrar yeniden yarattığını zaten gösterdi.

Yalnızca bilginin neden yeterli olmadığını gösterdiler.

Yalnızca sorgulamanın neden yeterli olmadığını gösterdiler.

İnsanlığın dünya ortamının kendisinden öğrenmeye yönelik yapılandırılmış kanıta dayalı bir yola neden ihtiyaç duyduğunu gösterdiler.

Bu yol artık vardır.

İnsanlığın ilerlemesi, insanlığın dünya ortamının kendisinden öğrenme yeteneğini aşamalı olarak geliştirmesidir.

Anlamak bağımsız düşünmeyi geliştirir.

Anlayış ilerledikçe bağımsız düşünme ilerler.

Bağımsız düşünme ilerledikçe tekrar yolunu kaybeder.

Tekrar yolunu kaybettikçe insanlık, gerçekliği aşamalı olarak tekrarlamak yerine ondan aşamalı olarak öğrenme yeteneği kazanır.

Herkes aynı dünya ortamı içinde yaşar.

Herkes ondan öğrenir.

Herkes ona katkıda bulunur.

Herkes ondan etkilenir.

Herkes onu etkiler.

Herkes gelecek nesillerin neyi miras alacağını şekillendirmeye yardım eder.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesi herkese fayda sağlar; çünkü herkes aynı dünya ortamını paylaşır ve onun neye dönüştüğünü şekillendirmeye yardım eder.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesi başka birinin sorumluluğu değildir.

Herkese aittir; çünkü herkes insanlığı şekillendiren dünya ortamına katkıda bulunur.

Çocuklar miras aldıkları dünyayı yaratmaz.

Yetişkinler yaratır.

Çocuklar eğitim ortamını yaratmaz.

Yetişkinler yaratır.

Çocuklar kendilerine hangi öğrenme yollarının sunulacağına karar vermez.

Yetişkinler karar verir.

İnsanlar fark etse de etmese de gelecek nesillerin kendisinden öğreneceği dünya ortamını şekillendirmeye yardım eder.

Çocukların miras aldığı dünya ortamı, önceki nesillerin neyi sorgulamayı, neyi görmezden gelmeyi, neye meydan okumayı, neyi korumayı ve neyi ileriye aktarmayı seçtiği tarafından şekillendirilir.

İnsanlığın neyden öğrendiği, insanlığın neye dönüştüğünü etkiler.

Çocukların neyden öğrendiği, gelecek nesillerin neye dönüştüğünü etkiler.

Toplumun neyden öğrendiği, toplumun neye dönüştüğünü etkiler.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesi, insanların neyden ve nasıl öğrendiğini geliştirmeye bağlıdır.

Bu; ebeveynlerin, öğretmenlerin, bakıcıların, eğitimcilerin, okulların, eğitim ortamlarının, toplulukların ve toplumun gelecek neslin tekrardan daha iyi bir şey almasına yardım etme sorumluluğu olduğu anlamına gelir.

Ancak sorumluluk gecikmeye dönüşmemelidir.

Çocuklar beklemek zorunda olmamalıdır.

Yetişkinler beklemek zorunda olmamalıdır.

Eğitim beklemek zorunda olmamalıdır.

İnsanlığın İlerlemesi, insanlık birlikte öğrendiğinde en hızlı biçimde ilerler.

Çocuklar öğreniyor.

Yetişkinler öğreniyor.

Ebeveynler öğreniyor.

Öğretmenler öğreniyor.

Bakıcılar öğreniyor.

Eğitimciler öğreniyor.

Topluluklar öğreniyor.

Toplum öğreniyor.

Amaç bir grubun başka bir grubu beklemesi değildir.

Amaç, insanlığın dünya ortamından birlikte öğrenme yeteneğini geliştirmesidir.

İnsanlığın İlerlemesi tekrar yoluyla elde edilmez.

İnsanlığın İlerlemesi öğrenme yoluyla elde edilir.

İnsanlığın İlerlemesi anlama yoluyla elde edilir.

İnsanlığın İlerlemesi bağımsız düşünmeyi geliştirme yoluyla elde edilir.

İnsanlığın İlerlemesi, insanlar dünya ortamının tekrar tekrar gösterdiklerini tekrarlamaya devam etmek yerine onlardan öğrendiğinde elde edilir.

Anlayış ilerledikçe bağımsız düşünme ilerler.

Bağımsız düşünme ilerledikçe insanlar, gerçekliğin yerini almak üzere yaratılan şeyden öğrenmek yerine giderek daha fazla gerçeklikten öğrenir.

Üretilmiş yalanlar yollarını kaybeder; çünkü anlayış kör kabulün yerini alır.

Takip etme yolunu kaybeder; çünkü bağımsız düşünme, başkalarının onlar adına düşünmesine duyulan bağımlılığın yerini alır.

Bağımlılık yolunu kaybeder; çünkü insanlar gerektiği gibi sorgulanmamış şeylere güvenmek yerine giderek daha fazla gerçeklikten öğrenir.

Tekrar yolunu kaybeder; çünkü öğrenme taklidin yerini alır.

Çifte standartlar yollarını kaybeder; çünkü aynı standart her yerde uygulanır.

İnsanlığın İlerlemesi ilerler; çünkü insanlar dünya ortamının gerçekte gösterdiklerinden öğrenir, onun hakkında kendilerine neye inanmaları söylendiğinden değil.

L2Q Sorgulama Sistemi işte bu nedenle önemlidir.

Dünya ortamının tekrar tekrar gösterdiklerini insanların görmesine, anlamasına, onlardan öğrenmesine ve uygulamasına yardım etmek için yapılandırılmış kanıta dayalı yolu sağlar.

Kaynakların önemli olmasının nedeni budur.

Sahip olunmak için yaratılmadılar.

Kısıtlanmak için yaratılmadılar.

Başka bir kontrollü sistem hâline gelmek için yaratılmadılar.

Herkese aittirler.

Okunabilirler.

Kullanılabilirler.

Paylaşılabilirler.

Basılabilirler.

Dağıtılabılırler.

Uygulanabilirler.

Onlardan öğrenilebilir.

Çocuklara yardım etmek için kullanılabilirler.

Yetişkinlere yardım etmek için kullanılabilirler.

Eğitime yardım etmek için kullanılabilirler.

Topluma yardım etmek için kullanılabilirler.

Kısıtlama sahiplikle ilgili değildir.

Kısıtlama anlamla ilgilidir.

Yapılandırılmış kanıta dayalı sorgulama yolu bütünlüğünü korumalıdır.

Kaynaklar değiştirilmemeli, zayıflatılmamalı, yanlış temsil edilmemeli, sulandırılmamalı, tersine çevrilmemeli veya doğru anlamlarından koparılmamalıdır.

İnsanlığın İlerlemesi, anlamın açık kalmasına bağlıdır.

İnsanlar başka bir şeye dönüştürülmüş olandan doğru biçimde öğrenemez.

Zayıflatılmış olandan doğru biçimde öğrenemezler.

Yanlış temsil edilmiş olandan doğru biçimde öğrenemezler.

İnsanlığın İlerlemesi, insanların değiştirilmiş versiyonlarından değil yolun kendisinden öğrenmesine bağlıdır.

Anlam değişirse öğrenme değişir.

Öğrenme değişirse sonuç değişir.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesi, yolun kendisinin bütünlüğünü korumaya bağlıdır.

Resmî World Education Online ve Q2L yollarının önemli olmasının nedeni budur.

İnsanların materyallere doğru bağlamlarında erişmesine yardım ederler.

Kaynakların kullanılmasına, paylaşılmasına, basılmasına, dağıtılmasına, uygulanmasına ve onlardan öğrenilmesine izin verirken anlamı korumaya yardım ederler.

Amaç kısıtlama değildir.

Amaç anlamın korunmasıdır.

Bir öğrenme yolunun anlamı, durdurmak için yaratıldığı aynı tekrara dönüştürülürse, o yol insanlığı ilerletemez.

Q2L'nin önemli olmasının nedeni de budur.

Q2L eğitim yolunun toplum içinde ilerlemesine yardım eder.

İnsanların materyalleri paylaşmasına, kullanmasına, dağıtmasına, oluşturmaya, uygulamasına ve onlardan öğrenmesine olanak verir.

Yetişkinlerin yetişkinlere ulaşmasına yardım eder.

Yetişkinlerin çocuklara yardımcı olmasını sağlar.

Ailelerin, okulların, eğitimcilerin ve toplulukların aynı çerçeveden öğrenmesine yardım eder.

Anlayışın toplum içinde ilerlemesine yardım eder.

Bağımsız düşünmenin toplum içinde ilerlemesine yardım eder.

İnsanların aynı yapılandırılmış kanıta dayalı yol aracılığıyla dünya ortamından öğrenmesine yardım eder.

İnsanlığın İlerlemesinin toplum içinde ilerlemesine yardım eder.

Gelecek nesillerin tekrarı miras almak yerine bir öğrenme yolunu miras almasına yardım eder.

İnsanlığın İlerlemesini kavramdan uygulamaya taşımaya yardım eder.

Öğrenmeyi eyleme taşımaya yardım eder.

Anlayışı topluma taşımaya yardım eder.

Bağımsız düşünmeyi topluma taşımaya yardım eder.

İnsanlığın İlerlemesini günlük hayata taşımaya yardım eder. Çocuklar söz konusu olduğunda materyaller; ebeveynler, öğretmenler, bakıcılar, okullar, eğitim ortamları ve sorumlu yetişkinler aracılığıyla aktarılmalıdır.

Bu, çocukların beklemesi gerektiği anlamına gelmez.

Çocukların çerçeveyi güvenli, sorumlu ve mümkün olduğunca erken alması gerektiği anlamına gelir.

Young Questioners bunun merkezindedir.

Young Questioners yalnızca çocuklara materyal sağlamakla ilgili değildir.

İnsanların öğrendikleri şeylerden yola çıkarak bir şeyler oluşturması ve bu süreçte öğrenmesiyle ilgilidir.

Ebeveynler öğrenir.

Öğretmenler öğrenir.

Bakıcılar öğrenir.

Eğitimciler öğrenir.

Okullar öğrenir.

Topluluklar öğrenir.

İnsanlar çerçeveden güvenli ve yaşa uygun Young Questioners materyalleri oluştururken yalnızca çocukların öğrenmesine yardım etmiyorlar.

Kendileri de öğreniyorlar.

Çocukların neyi sorgulaması gerektiği üzerine düşünüyorlar.

Çocukların nasıl öğrendiği üzerine düşünüyorlar.

Dünya ortamının çocukları nasıl şekillendirdiği üzerine düşünüyorlar.

Çocukların zihinlerinin nasıl korunacağı üzerine düşünüyorlar.

Çocukların görmesine, anlamasına, öğrenmesine ve bağımsız düşünme geliştirmesine nasıl yardım edileceği üzerine düşünüyorlar.

Oluşturma süreci öğrenme sürecinin bir parçası hâline gelir.

İnsanlar uygulama yoluyla öğrenir.

İnsanlar sorgulama yoluyla öğrenir.

İnsanlar oluşturarak öğrenir.

İnsanlar başkalarının öğrenmesine yardım ederek öğrenir.

Bu nedenle Young Questioners çocukların ve yetişkinlerin birlikte öğrenmesine yardım eder.

Öğretmenler ve eğitimciler özellikle önemlidir; çünkü çocukların öğrenme ortamını şekillendirmeye yardım ederler.

L2Q Sorgulama Sistemi, öğretmenlere ve eğitimcilere, kendileri de dünya ortamından öğrenmeye devam ederken çocukların ondan öğrenmesine yardım etmek için yapılandırılmış kanıta dayalı bir yöntem sağlar.

Aynısı ebeveynler, bakıcılar, okullar, eğitim ortamları ve sorumlu yetişkinler için de geçerlidir.

Çerçeve yalnızca tek bir grubun ihtiyacı değildir.

Çocukların buna ihtiyacı vardır.

Yetişkinlerin buna ihtiyacı vardır.

Ebeveynlerin, öğretmenlerin, bakıcıların, eğitimcilerin, okulların, eğitim ortamlarının ve toplulukların buna ihtiyacı vardır.

İnsanların dünya ortamından öğrendiği ve başkalarının ondan öğrenmesine yardım ettiği her yerde buna ihtiyaç vardır.

Eğitim, insanlara dñya ortamının kendisini nasıl sorgulayacaklarını öğretilmeyi başaramayan aynı yaklaşımı tekrarlayarak gelişemez.

Çocuklara ve yetişkinlere L2Q yolu verildiğinde ve ondan birlikte öğrendiklerinde eğitim gelişir.

İnsanlığın İlerlemesi tek bir kitabın, tek bir kişinin, tek bir internet sitesinin, tek bir kuruluşun veya tek bir neslin içinde hapsolamaz.

Toplum içinde ilerlemelidir.

Kullanılmalıdır.

Paylaşılmalıdır.

Ondan öğrenilmelidir.

Çocuklara ulaşmalıdır.

Yetişkinlere ulaşmalıdır.

Eğitime ulaşmalıdır.

Topluluklara ulaşmalıdır.

İnsanlığın İlerlemesi, anlayış ilerlediğinde ilerler.

Bağımsız düşünme ilerlediğinde ilerler.

İnsanlar dünya ortamını yalnızca miras almak yerine ondan öğrendiğinde ilerler.

Gelecek nesillere gerçekliği yalnızca tekrarlamak yerine ondan öğrenme yeteneği verildiğinde ilerler.

Anlayış kör kabulün yerini aldığında ilerler.

Bağımsız düşünme takip etmenin yerini aldığında ilerler.

Gerçeklik üretilmiş yalanların yerini aldığında ilerler.

Öğrenme tekrarın yerini aldığında ilerler.

İnsanlığın İlerlemesi ilerledikçe insanlık, gerçekliğin yerini almak üzere yaratılan şeylerden öğrenmek yerine gerçeklikten öğrenme yeteneğini aşamalı olarak geliştirir.

Anlayış ilerledikçe üretilmiş yalanlar hayatta kalma yeteneklerini kaybeder.

Bağımsız düşünme ilerledikçe takip etme yolunu kaybeder.

İnsanlar aynı standardı her yerde nasıl uygulayacaklarını öğrendikçe çifte standartlar yollarını kaybeder.

İnsanlık dünya ortamının kendisinden öğrendikçe sistemler, davranışlar, anlatılar, varsayımlar ve yapılar yanıltmayla değil, giderek daha fazla gerçeklikle uyumlu hâle gelir.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesi yalnızca sorgulamayı geliştirmez.

İnsanlığın öğrenme, anlama, bağımsız düşünme, hakikati ayırt etme, adaleti uygulama ve yarattığı ve ileriye aktardığı dünya ortamını aşamalı olarak geliştirme yeteneğini geliştirir.

İnsanlık yanıltma üzerine inşa etmek yerine giderek daha fazla hakikat üzerine inşa edebildikçe adaletsizlik temellerini kaybeder.

Adaletsizlik temellerini kaybettikçe toplum insanlara, gelecek nesillere ve yaşamın kendisine giderek daha fazla hizmet edebilir hâle gelir.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesi yalnızca bilginin ilerlemesi değildir.

İnsanlığın gerçeklikten öğrenme ve gerçeklik üzerine inşa etme yeteneğinin aşamalı ilerlemesidir.

Çocuklar merkezde kalır; çünkü çocuklar dünya ortamının gelecekteki taşıyıcıları olur.

Çocuklar ebeveyn olur.

Çocuklar öğretmen olur.

Çocuklar bakıcı olur.

Çocuklar çalışan olur.

Çocuklar lider olur.

Çocuklar karar verici olur.

Çocuklar dünyaya katkıda bulunan kişiler olur.

Çocukların bugün öğrendiği her şey yarının dünyasının bir parçası hâline gelir.

Gelecek nesillerin miras aldığı dünya, önceki nesillerin neyden öğrendiği tarafından şekillendirilir.

Gelecek nesillerin yaratacağı dünya, onların neyden öğrendiği tarafından şekillendirilecektir.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesi, çocuklara bugün neyden öğrenmelerinin öğretildiğine bağlıdır.

Çocuklar tekrarı miras alırsa tekrarlanan dünya devam eder.

Çocuklar bağımlılığı miras alırsa bağımlılık devam eder.

Çocuklar takip etmeyi miras alırsa takip etme devam eder.

Çocuklar sessizliği miras alırsa sessizlik devam eder.

Çocuklar korkuyu miras alırsa korku devam eder.

Çocuklar üretilmiş yalanları miras alırsa üretilmiş yalanlar devam eder.

Çocuklar L2Q Sorgulama Sistemini miras alırsa İnsanlığın İlerlemesi devam eder.

Çocuklar yapılandırılmış kanıta dayalı sorgulamayı miras alırsa anlayış ilerler.

Çocuklar dünya ortamının kendisinden öğrenme yeteneğini miras alırsa bağımsız düşünme ilerler.

Çocuklar hakikati ayırt etme yeteneğini miras alırsa üretilmiş yalanlar yollarını kaybeder.

Çocuklar aynı standardı her yerde uygulama yeteneğini miras alırsa tekrarlanan çifte standartlar yollarını kaybeder.

Bu nedenle insanlığın geleceği, çocuklara neyden öğrenmelerinin öğretildiğinden ayrılamaz.

İnsanlığın İlerlemesi, gelecek nesillerin önceki nesillerin sorgulamayı başaramadığı şeyi çözmesini bekleyerek yaratılmaz.

İnsanlığın İlerlemesi, mevcut ve gelecek nesillere bu yol birlikte sunulduğunda yaratılır.

Çocuklar ve yetişkinler birlikte öğreniyor.

Aileler ve okullar birlikte öğreniyor.

Öğretmenler ve öğrenciler birlikte öğreniyor.

Topluluklar birlikte öğreniyor.

Toplum dünya ortamından birlikte öğreniyor.

İnsanlığın İlerlemesi tek bir kişinin tek başına öğrenmesiyle yaratılmaz.

İnsanlığın İlerlemesi, insanlık dünya ortamından birlikte öğrenme yeteneğini aşamalı olarak geliştirdiğinde yaratılır.

Tekrarlanan zarar yolunu bu şekilde kaybeder.

Üretilmiş yalanlar yollarını bu şekilde kaybeder.

Sessizlik yolunu bu şekilde kaybeder.

Bağımlılık yolunu bu şekilde kaybeder.

Takip etme yolunu bu şekilde kaybeder.

Tekrarlanan dünya yolunu bu şekilde kaybeder.

İnsanlığın İlerlemesi yolunu bu şekilde kazanır.

Yol vardır.

Çerçeve vardır.

Kaynaklar vardır.

Gelecek nesil vardır.

Sorumluluk vardır.

Soru artık yolun var olup olmadığı değildir.

Soru, insanlığın onu kullanmayı seçip seçmediğidir.

Bundan sonra ne olacağı, insanlığın bunlarla ne yapmayı seçtiğine bağlıdır.

Bugünün çocukları yarının dünyası olur.

Çocuklara bugün neyden öğrenmeleri öğretilirse, bu, yarın yaratılmasına katkıda bulunacakları dünyanın bir parçası hâline gelir.

İnsanlığın geleceğinin çocukların eğitiminden ayrılamamasının nedeni budur.

Çünkü bugünün çocukları yarının dünyası olur ve insanlığın geleceğini nihayetinde gelecek nesillerin tekrarlanan dünyayı mı yoksa ondan öğrenme yeteneğini mi miras aldığı belirleyecektir.

İnsanlığın geleceğini nihayetinde anlayışın mı yoksa tekrarın mı ilerlediği belirleyecektir.

Bağımsız düşünmenin mi yoksa takip etmenin mi ilerlediği.

Gerçekliğin mi yoksa üretilmiş yalanların mı ilerlediği.

İnsanlığın dünyayı tekrarlamaya devam mı ettiği yoksa ondan aşamalı olarak mı öğrendiği.

İnsanlığın İlerlemesi herkese fayda sağlar; çünkü herkes aynı dünya ortamı içinde yaşar.

Herkes ondan öğrenir.

Herkes ona katkıda bulunur.

Herkes ondan etkilenir.

Herkes onun neye dönüştüğünü şekillendirmeye yardım eder.

Bu nedenle İnsanlığın İlerlemesinin faydaları tek bir kişiyle, tek bir grupla, tek bir sistemle veya tek bir nesille sınırlı değildir.

Herkese aittir; çünkü herkes aynı dünya ortamını paylaşır ve ondan ortaya çıkan geleceğe katkıda bulunur.

NEDEN HİÇBİR ŞEY YAPMADAN DURAMADIM

Çocukken dünyanın, insanların söylediği gibi olmasını bekliyordum.

Hakikatin önemli olmasını bekliyordum.

Sistemlerin iddia ettikleri gibi olmasını bekliyordum.

Önemli meseleler gündeme getirildiğinde insanların hakikati söylemesini bekliyordum.

Kanıtın önemli olmasını bekliyordum.

Çelişkilerin ele alınmasını bekliyordum.

Büyüdükçe ve dünyayı kendim deneyimledikçe tekrar tekrar çok farklı bir şeyle karşılaştım.

Deneyimlediğim dünya, bana beklemem öğretilen dünya değildi.

Gördüklerimi sorguladığımda cevaplar bekliyordum.

Kanıt sunduğumda karşılığında kanıt bekliyordum.

Yalanları açığa çıkardığımda hakikatin para, konum, otorite, statü veya kişisel çıkardan daha önemli olmasını bekliyordum.

Bu hiçbir zaman olmadı.

Uzun bir süre birinin hakikati söylemesini beklemeye devam ettim.

Hiç kimse bunu yapmadı.

Bu beni, insanların hakikati söyleyip söylemediğini sormayı bırakıp neden söylemediklerini sormaya başlamaya zorladı.

Otuz yılı aşkın belgelenmiş deneyim boyunca aynı sorunların neden tekrarlanmaya devam ettiğini anlamaya başladım.

İnsanların neden sessiz kaldığını, neden bağımlı oldukları şeyi koruduğunu ve paranın kararları, eylemleri, sessizliği, sonuçları ve bütün sistemleri şekillendirerek insan davranışı üzerindeki etkisini anlamaya başladım.

Ne kadar çok anladıysam, insanların kendisinden öğrendikleri ortamın sürekli olarak ürünleri hâline geldiklerini, ama o ortamdan hiçbir zaman gerektiği gibi öğrenmediklerini o kadar çok fark ettim.

Onun tarafından şekillendiriliyorlardı.

Onu tekrarlıyorlardı.

Onu ileriye aktarıyorlardı.

Bu fark ediş beni her şeyden daha fazla rahatsız etti.

Çocukların aynı tekrarlanan dünyayı miras aldığını ve sonunda onu yeniden ileriye aktarmaktan sorumlu yetişkinlere dönüşeceğini fark ettim.

İnsanların göremedikleri şeyden öğrenemeyeceğini fark ettim.

Gerçeklik gizli kalırsa insanlar ondan gerektiği gibi öğrenemez.

İnsanlar ondan gerektiği gibi öğrenemezse onu tekrarlamaya devam eder.

Bunu kabul edemedim.

Gördüklerimi görüp sessiz kalmayı kabul edemedim.

En azından bununla ilgili bir şey yapmaya çalışmadan gelecek nesilleri aynı tekrarlanan dünyayı miras almaya bırakmayı kabul edemedim.

Ayrıca başkaları kabul ediyor diye yalan olduğunu bildiğim bir şeyi kabul edemedim.

Ona konformist biçimde uyamazdım.

Uyum sağlamak için doğruymuş gibi davranamazdım.

En kolay seçenek onu kabul etmek, ona konformist biçimde uymak ve onun bir parçası olmaktı.

Ama bunu hiçbir zaman yapamazdım.

Kabul görmek için değil.

Onay için değil.

Rahatlık için değil.

Para için değil.

Hiçbir bedel karşılığında değil.

Tek başıma durmak, yalan olduğunu bildiğim bir şeyi kabul etmekten benim için daha kolaydı.

Bunu bir kez anladığımda hiçbir şey yapmamak artık benim için kabul edilebilir değildi.

İnsanların dünya ortamından öğrenmesine yardım etmek benim için kendi geçici hayatımdan daha önemli hâle geldi.

Çocukların tekrardan daha iyi bir şeyi miras almasına yardım etmek benim için kendi rahatlığımdan daha önemli hâle geldi.

Ben de sessiz kalırsam, onlarca yıl tanık olduğum aynı sessizliğin yalnızca bir parçası hâline geleceğimi fark ettim.

Bunu yapamazdım.

İnsanların görebilmesi için gizlenmiş olanı açığa çıkarma sorumluluğu hissettim.

Çünkü insanlar göremedikleri şeyden öğrenemez.

Bu anlayış sonunda Book of Evidence'a, World Education Online'a, L2Q Sorgulama Sistemine, Q2L'ye, Young Questioners'a ve ardından gelen eğitim materyallerine yol açtı.

Para beni motive etmez.

İnsanların dünya ortamından öğrenmesine yardım etmeyi amaçlayan bilginin bana ait olması gerektiğine inanıyorum.

Herkes'e ait olması gerektiğine inanıyorum.

Bilgilerin, kaynakların ve eğitim materyallerinin insanların okuyabilmesi, kullanabilmesi, paylaşabilmesi, dağıtabilmesi ve onlardan öğrenebilmesi için ücretsiz olarak sunulmasının nedeni budur.

Amaç hiçbir zaman para değildi.

Amaç insanların dünya ortamından öğrenmesine yardım etmektir.

Amaç çocukların tekrardan daha iyi bir şeyi miras almasına yardım etmektir.

İnsanların neden acı çektiğini ve aynı sorunların neden nesilden nesile devam ettiğini görüyorum.

Çocukların, dünyanın gelişebilmesi için ondan gerektiği gibi öğrenmek yerine esas olarak ona uyum sağlamayı öğrendikleri bir dünyaya neden geldiğini görüyorum.

Bunu değiştirmeye yardım edebilecek yolu da görüyorum.

Bu nedenle denedim.

İnsanlara yardım etmek için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım.

Çocuklara yardım etmek için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım.

İnsanlığın dünya ortamını tekrarlamaya devam etmek yerine ondan öğrenmesine yardım etmek için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım.

İnsanların bu fırsatı kullanmayı seçip seçmemesi nihayetinde onların kararıdır.

Benim sorumluluğum denemektir.

Yetişkin hayatımı ne yaparak geçirdiğimden pişman değilim.

Zamandan, çabadan, fedakârlıklardan veya risklerden pişman değilim.

Hepsini yeniden yapardım.

Hiçbir şeye faydası olmasa bile yine yapardım.

Çünkü anladığım şeyi bir kez anladıktan sonra hiçbir şey yapmamak benim için hiçbir zaman bir seçenek değildi.

Hiçbir şey yapmadan duramamamın nedeni budur.

WORLD EDUCATION ONLINE

SORGULAMAYI ÖĞREN

ÖĞRENMEK İÇİN SORGULA

Eğitim Toplumu Şekillendirir.

Sorgulama Eğitimi Şekillendirir.

L2Q • Q2L • YOUNG QUESTIONERS

Kaynaklar herkese aittir ve anlamları değiştirilmediği sürece kullanılmalı, paylaşılmalı, dağıtılmalı ve uygulanmalıdır.

worldeducation.online

q2l.online

info@worldeducation.online

DİĞER KİTAPLAR

Everyone Needs to Learn From This World

Why Education Must Improve

The Amazing Children: Journey to a Better World

İNSANLIK ANLAMADIĞI ŞEYDEN İLERLEYEMEZ

Sorgulamayı Öğren

Öğrenmek İçin Sorgula